

Sarva
Saamaanya
Pratikraman
Aavashyaak

Jain Center of Greater Phoenix – jcgp.org

Namokar Mantra

Original mantra from time infinite

First time the written confirmation is seen in Dhaval scriptures

Acharya Pushpdant and Bhutbali wrote the scripture.

Probalby around first century.

Mangalacharan

Maglacharan is the invocation of deity at the commencement of work

Pratikraman

Word Pratikraman has two words:

“Prati” means “to”

“Kraman” means “move back”

To move back from sinful activities is Pratikraman.

To come back to the nature of the soul is pratikraman.

Pratikraman

To give up
inauspicious
activities and to
enter in to
auspicious deeds

To get back from
deluded state

To enter in to the
real nature of the
soul

Pratikraman Six essentials.

Saamaayik – To stay in equanimity state

Tirthankar stuti – Invocation of blessing from
Tirthankar Bhagwan

Guru Vandan – Salutation to Guru

Pratikraman – Ritualized repentance of past sins.

Kaayotsarg – Meditative relaxation

Pratyaakhyaan - Resolution or determination
for not committing faults

#1: Saamaayik Equanimity

Three words: Sam, Aay and Ik.

“Sam”: equanimity, the state of mind without any inclinations of attachment and aversion

“Aay”: To bring

“Ik”: inclinations

One which brings the attitude of state of mind without inclinations of attachment and aversion is “Saamaayik”.

#1:Saamaayik

For householder: it is for 48 minutes

For monks: life long

From the activity perspectives-kriyaa rup-
It is for 48 minutes

For transformation perspectives –
parinati rup- it is life long

#2:Tirthankar stuti: invocation of blessing from Tirthankar Bhagwan

One praises the virtues of the Tirthankar Bhagwan and expresses his desire to become like HIM.

3: Guru Vandan Salutations to Guru

One asks the blessings from Guru prior to start of actual pratikraman.

Invocation of blessings from Tirthankar Bhagwan and salutation to guru means it is showing our respect to those entities who are helping me in my spiritual growth.

#4: Pratikraman Ritualized repentance

The actual rituals for asking for forgiveness for the sins performed by me.

To move back from sinful activities is Pratikraman.

To come back to the nature of the soul is pratikraman.

#5: Kaayotsarg Meditative relaxation

One gets detached from worldly matters and while standing or in sitting posture of meditative reflection focuses on the pure nature of the soul.

6: Pratyakhyaan Resolution for not committing sins

One takes resolution to not to get engaged in sinful activities for prescribed time for future.

Pratikraman

There are verses to sing

We will talk meaning for those verses.

Let us begin now.

Ohm

Shri Vitraagaay Namah:

My salutations to the passionless
Omniscient lords.

Ritualized Repentance Pratikraman - Two types:

#1: Absolute Ritualized Repentance- Nishchay Pratikraman: To sincerely discard all of my auspicious and inauspicious inclinations and thereby to enter the true nature of the soul.

#2: Conventional Ritualized Repentance- Vyavahaar Pratikraman: To try to aim to remove my inclinations of attachment and aversion and that way I give up my inauspicious inclinations.

Pratikraman Six essentials.

Saamaayik – To stay in equanimity state

Tirthankar stuti – Invocation of blessing from Tirthankar
Bhagwan

Guru Vandan – Salutation to Guru

Pratikraman – Ritualized repentance of past sins.

Kaayotsarg – Meditative relaxation

Pratyaakhyaan - Resolution or determination for not
committing faults

One takes permission from revered holy monk and if He is not available then taking permission from Bhagwan Shri Simandhar Swami.

Lesson no. 1:

Namokar Mantra.

I bow down to Shri Arihant, Siddh, Aachaarya, Upaaddhyaay, and all the monks in the universe.

I bow down to these five supreme beings but in reality actually I am bowing down to my own pure nature of eternal soul.

Lesson no. 1

अरिहंत सिद्ध आचार्य ने, उपाध्याय मुनिराज,
पंच-पद व्यवहारथी, निश्चये आत्माभां न. १०४*

Arihant Siddh Aacharya Ne, Upaadhyay Muniraaj
Panch-pad Vyavahaar Thi, Nishchaye Aatmaamaa Ja

Arihant, Siddh, Aachaarya, Upaadhyay and Muni are
five words from conventional point of view.
From absolute point of view they all are within me only. 104

Lesson no. 2: Vandanaa Salutations to monks

This sutra is recited when a person bow down to monk

Lesson no. 2 Guru Vandan Salutations to Guru

तिक्षुत्तो, आयाहिंशं, पयाहिंशं, वंदामि, श्रमंशामि,
सक्कारेमि, सम्माणेमि, कल्लाशं, मंगलं, देवयं, चेय्यं,
पज्जुवासामि.

tikhutto sutra:

tikhutto;

ayahinam, payahinam, karemi, vandami,

namam-sami, sakkaremi, sammanemi;

kallanam, mangalam, deviyam, cheyiyam;

pajjuwa-sami, maththen vandami.. 1

As I turn around clockwise three times; I worship, I bow, I respect, I honor you. You are divine. You are the remover of obstacles. You are like a God. You are an ocean of knowledge. I serve you, I bow my head to my Guru.

Lesson no. 3: Equanimity essential Saamaayik Aavashyak

Here one recites several verses describing what constitutes the real equanimity state.

Lesson no. 3:

આત્માના કેવા ભાવને શ્રી ભગવાન સામાયિક કહે છે
તે હવે કહેવાય છે :—

જે સમતામાં લીન થઈ, કરે અધિક અભ્યાસ;
અખિલ કર્મ તે ક્ષય કરી, પામે શિવપુર વાસ. ૯૨
સર્વ જીવ છે જ્ઞાનમય જાણે સમતા ધાર;
તે સામાયિક જિન કહે, પ્રગટ કરે ભવપાર. ૯૮
રાગ-દ્વેષ જે ત્યાગીને, ધારે સમતા ભાવ;
સામાયિક ચારિત્ર તે, કહે જિનવર મુનિરાય. ૯૬

Aatmaanaa Kevaa Bhaav Ne Shri Bhagavaan

Saamaayik Kahe Chhe, Te Have Kahevaay Chhe:--

Je Samataa Leen Thai, Kare Adhik Abhyaas;

Akhil Karm Te Kshay Kari, Paame Shivapur Vaas..92

Sarva Jeev Chhe Gyanmay, Jaane Samataa Dhaar;

Te Saamaayik Jin Kahe, Pragat Kare Bhavapaar..98

Raag-Dvesh Be Tyaagi Ne, Dhaare Samataa Bhaav;

Saamaayik Charitra Te, Kahe Jinavar Muniraay..99

Omniscient Lord describes Nature of inclinations that constitutes Saamaayik

One who practices intensely to be in equanimity state, destroys all his karmic bonds and attains liberation. 92

One contemplates that all the living beings are embodiment of knowledge and are capable of remaining in equanimity state. With these types of attitude he is able to cross the ocean of transmigration. 98

As per holy scriptures, Omniscient Lord says that, when one gives up his inclinations of attachment and aversion then he is in equanimity state. This is the real conduct of his true nature of the self. 99

Lesson no. 3:

(હરિગીત)

સાવધવિરત, ત્રિગુપ્ત છે, ઇન્દ્રિયસમૂહ નિરુદ્ધ છે.
સ્થાયી સામાયિક તેહને ભાખ્યું શ્રી કેવળીશાસને. ૧૨૫

અર્થ :—જે, સર્વ સાવધક્રિયાથી વિરક્ત થઈ ત્રણ ગુણિઓને
ધારીને પોતાની ઇન્દ્રિયોને ગોપવે છે તેને સ્થાયી (ખરી) સામાયિક
હોય છે, એમ શ્રી કેવળી ભગવાને આગમમાં કહ્યું છે.

SaavadhyaVirat, Trigupta Chhe, IndriyaSamuh Niruddh Chhe
Sthaayee Saamaayik Tehane, Bhakhyun Shri Kevali Shaasane..125

As per holy scriptures, Omniscient Lord states that: one who withdraws from all his inauspicious activities, and restrains his mind speech and bodily activities, then such a person is in real equanimity state- saamaayik state. 125

Lesson no. 3:

સ્થાવર અને ત્રસ સર્વ ભૂતસમૂહમાં સમભાવ છે,
સ્થાયી સામાયિક તેહને ભાખ્યું શ્રી કેવળીશાસને. ૧૨૬.

અર્થ:—જે, સર્વ ત્રસ અને સ્થાવર પ્રાણીઓમાં સમતાભાવ રાખે છે તેને જ સ્થાયી (ખરી) સામાયિક હોય છે; એમ શ્રી કેવળી ભગવાને આગમમાં કહ્યું છે.

Sthaavar Ane Tras Sarva BhootSamuhama Samabhaav Chhe,
Sthaayee Saamaayik Tehane, Bhakhyun Shri Kevali Shaasane..126

As per the holy scriptures, Omniscient Lord states that: One who maintains sense of equality with all living beings from one to five senses, such a person is in real equanimity state- Saamaayik state.
126

Lesson no. 3:

સંયમ, નિયમ ને તપ વિષે આત્મા સમીપ છે જેહને,
સ્થાયી સામાયિક તેહને ભાખ્યું શ્રી કેવળીશાસને. ૧૨૭
અર્થ:—સંયમ પાળતાં, નિયમ કરતાં તથા તપ ધરતાં એક
આત્મા જ જેને સમીપ વર્તે છે તેને સ્થાયી (ખરી) સામાયિક હોય
છે. એમ શ્રી કેવળી ભગવાને આગમમાં કહ્યું છે.

Sanyam, Niyam Ne Tap Vishe, Aatmaa Sameep Chhe Jehane,
Sthaayee Saamaayik Tehane, Bhakhyun Shri Kevali Shaasane..127

In holy scriptures, Omniscient Lord states that: while observing self restraints, undertaking vows, and performing austerity, one perceives his real nature of the soul close to him, then such a person is in real equanimity state – saamaayik state. 127

Lesson no. 3:

नहि राग अथवा द्वेषरूप विकार जन्मे जेहने,
स्थायी सामायिक तेहने भाख्युं श्री केवलीशासने. १२८
अर्थः—जेने रागद्वेष विकार पैदा थतो नथी तेने स्थायी (जरी
सामायिक होय छे, जेम श्री केवली लगवाने आगममां उद्युं छे.

Nahi Raag Athavaa DveshRoop, Vikaar Janme Jehane,
Sthaayee Saamaayik Tehane, Bhakhyun Shri Kevali Shaasane..128

In holy scriptures, Omniscient Lord states that: the one in whom any deluded state of inclinations of attachment and aversion does not get generated, then such a person is in the real equanimity state – saamaayik state. 128

Lesson no. 3:

જે નિત્ય વર્જે આર્ત તેમ જ રૌદ્ર બંને ધ્યાનને
સ્થાયી સામાયિક તેહને ભાખ્યું શ્રી કેવળીશાસને. ૧૨૬

અર્થ:—જે નિત્ય આર્ત અને રૌદ્ર ધ્યાનને ટાળે છે તેને
સ્થાયી (ખરી) સામાયિક હોય છે, એમ શ્રી કેવળી ભગવાને
આગમમાં કહ્યું છે.

Je Nitya Varje Aarta Tem Ja Raudra Banne Dhyaan Ne,
Sthaayee Saamaayik Tehane, Bhakhyun Shri Kevali Shaasane..129

In holy scriptures, Omniscient Lord states that: one who always avoids mournful as well as ferocious or cruel type of meditation, then such a person is in real equanimity state – saamaayik state.

129

Lesson no. 3:

જે નિત્ય વર્જે પુણ્ય તેમ જ પાપ બન્ને ભાવને
સ્થાયી સામાયિક તેહને, ભાખ્યું શ્રી કેવળીશાસને. ૧૩૦

અર્થ:—જે કોઈ નિત્ય પુણ્ય અને પાપભાવોને ત્યાગે છે તેને
સ્થાયી (ખરી) સામાયિક હોય છે, એમ શ્રી કેવળી ભગવાને
આગમમા કહ્યું છે.

Je Nitya Varje Punya Tem Ja Paap Banne Bhaav Ne,
Sthaayee Saamaayik Tehane, Bhakhyun Shri Kevali Shaasane..130

In holy scriptures, Omniscient Lord states that: one who renounces forever his auspicious as well as inauspicious inclinations then such a person is in real equanimity state – saamaayik state. 130

Lesson no. 3:

जे नित्य वनें हास्यने रति अरति तेम ज शोकने,
स्थायी सामायिक तेहने भाख्युं श्री केवणीशासने. १३१

जे नित्य वनें भय जुगुप्सा, वर्जतो सौ वेदने,
स्थायी सामायिक तेहने भाख्युं श्री केवणीशासने १३२

अर्थः—जे हास्य, शोक, रति अरति, जुगुप्सा, भय, त्रण
प्रकारना वेद अेम सवे नोकाषायने नित्य हर राणे छे तेने स्थायी
(अरी) सामायिक होय छे, अेम श्री केवणी भगवाने आगममां उद्यु छे.

Je Nitya Varje Haasya Ne, Rati Arati Tem Ja Shok Ne,
Sthaayee Saamaayik Tehane, Bhakhyun Shri Kevali Shaasane..131

Je Nitya Varje Bhay Jugupsaa Ne, Varjato Sau Ved Ne,
Sthaayee Saamaayik Tehane, Bhakhyun Shri Kevali Shaasane..132

In holy scriptures, Omniscient Lord states that, one who forever keeps away his attitude of malicious laughter, indulgence, dissatisfaction, sorrow, fear, disgust, male female and hermaphrodite sex inclinations (these are called quasi toxic emotions - nokashay) then such person is in real equanimity state – saamaayik state. 131, 132

જે નિત્ય ધ્યાવે ધર્મ તેમ જ શુક્લ ઉત્તમ ધ્યાનને,
સ્થાયી સામાયિક તેહને ભાખ્યું શ્રી કેવળીશાસને. ૧૩૩

અર્થ:—જે કોઈ, નિત્યે ધર્મધ્યાન અને શુક્લધ્યાનને ધ્યાવે છે તેને સ્થાયી (ખરી) સામાયિક હોય છે એમ શ્રી કેવળી ભગવાને આગમમાં કહ્યું છે.

Je Nitya Dhyaave Dharm Tem Ja Shukla Uttam Dhyaan Ne,
Sthaayee Saamaayik Tehane, Bhakhyun Shri Kevali Shaasane..130

In holy scriptures, Omniscient Lord states that: one who forever engrossed in the virtuous as well as absolute supreme meditation then such person is in real equanimity state – saamaayik state. 133

Lesson no. 4
Tirthankar stuti –
invocation of blessing
from Tirthankar Bhagwaan

પાઠ ૪ થી
હવે તીર્થંકર ભગવાનની સાચી સ્તુતિનું
સ્વરૂપ કહેવામાં આવે છે:-

Lesson No. 4

જીતી ઈન્દ્રિયો જ્ઞાનસ્વભાવે અધિક જાણે આત્મને,
નિશ્ચય વિષે સ્થિત સાધુઓ ભાષે જિતેન્દ્રિય તેહને. ૩૧.*

અર્થ :-જે ઈન્દ્રિયોને જીતીને જ્ઞાનસ્વભાવ વડે અન્યદ્રવ્યથી
અધિક આત્માને જાણે છે તેને, જે નિશ્ચયનયમાં સ્થિત સાધુઓ છે
તેઓ, ખરેખર જિતેન્દ્રિય કહે છે.

Jeeti Indriyo GyanSvabhaave Adhik Jaane AatmaNe,
Nishchay Vishe Sthiti Saadhuo Bhaakhe Jitendriya Tehane..31

Those monks engrossed in the absolute real perspectives,
mention that: one who upon conquering all sensual
inclinations, learns to differentiate real nature of the eternal self
from all alien objects by his unique attribute of knowledge, then
such a person is known as conqueror of senses. jitendriya.
In this form one removes fault of hybridization of knower and
knowable object – gney gnaayak sankar dosh 31: 31

Lesson No. 4

જીતી મોહ જ્ઞાનસ્વભાવથી જે અધિક જાણે આત્મને,
પરમાર્થના વિજ્ઞાયકો તે સાધુ જિતમોહી કહે. ૩૨

અર્થ:—જે મુનિ, મોહને જીતીને પેતાના આત્માને જ્ઞાનસ્વભાવ
વડે અન્ય દ્રવ્યભાવોથી અધિક જાણે છે તે મુનિને પરમાર્થના જ્ઞાણુ-
નારાઓ જિતમોહ જાણે છે—કહે છે.

Jeeti Moh GyanSvabhaavathi Je Adhik Jaane AatmaNe,
Parmaarthanaa Vigyaayako te Saadhu JitMohi Kahe..32

The Enlightened monk mentions that an enlightened soul up on conquering his state of delusion and infatuation, differentiates his eternal true nature of the self from alien objects and their inclinations, by his unique attribute of knowledge then he is known as conqueror of delusion state – jit moha.

In this regard, he removes his fault of hybridization fault as a result of fruition of material karma and associated alteration of the natural state of the soul.- bhaavya bhaavak sankar dosh. 32

જિતમોહ સાધુ તણો વળી ક્ષય મોહ જ્યારે થાય છે,
નિશ્ચયવિદો થકી તેહને ક્ષીણમોહ નામ કપાય છે. ૩૩

અર્થ:—જેણે મોહને જીત્યો છે એવા સાધુને જ્યારે મોહ ક્ષીણ થઈ સત્તામાંથી નાશ થાય ત્યારે નિશ્ચયના જાણનારા નિશ્ચયથી તે સાધુને 'ક્ષીણમોહ' એવા નામથી કહે છે.

JitMoh Saadhu Tano Vali Kshay Moh Jyaare Thaay Chhe,
NishchayVido Thaki Tehane KsheenMoh Naam Kashaay Chhe..33

When an enlightened soul conquers his infatuation state and ultimately becomes free of all forms of infatuations then he is known to be in passionless state at 12th spiritual development state – kshin moha state.

He has removed all his inclinations of fruition occurring as a result of material karma and associated alteration of the natural state of the soul. – bhaavya bhaavak bhaav no abhaav. 33

Lesson no. 5: Kaayotsarg:

આત્માનું સ્વરૂપ જાણવા આત્માના છ પદનો ચાઠ
કાયોત્સર્ગ (કાઉસર્ગ) રૂપે કહેવામાં આવે છે:-
(નમસ્કાર મંત્ર યોલવો)

To understand the true nature of the soul, here are six lessons for the soul.

These are being stated when one is being in meditative reflection.

In meditative reflection state- kaayotsarg- one first recites namokar mantra.

• પાઠ ૫ મો

અનન્ય શરણુના આપનારા એવા શ્રી સદ્ગુરુદેવને
અત્યંત ભક્તિથી નમસ્કાર.

શુદ્ધ આત્મસ્વરૂપ પામ્યા છે એવા જ્ઞાની પુરુષોએ નીચે
કહ્યાં છે તે પદને સમ્યગ્દર્શનના નિવાસનાં સર્વોત્કૃષ્ટ સ્થાનક
કહ્યાં છે.

Ananya sharananā āpanār evā shri sadgurudevane atyant bhaktithi namaskār

Obeisance with intense devotion to the true Guide, the conferor of unique refuge.

*Shuddha ätmaswaroopane pämyä chhe evä jnänipurushoe niche kahyän chhe te chha
padane samyagdarshannä niväsanä sarvotkrust sthāanak kahyän chhe.*

The enlightened persons, who have attained the true nature of Self, have termed the following six Fundamentals as the supreme abode of right perception.

પ્રથમ પદ:—‘ આત્મા છે ’ જેમ ઘટ પટ આદિ પદાર્થો છે તેમ આત્મા પણ છે. અમુક ગુણ હોવાનું લીધે જેમ ઘટ-પટ આદિ હોવાનું પ્રમાણ છે, તેમ સ્વપરપ્રકાશ એવી ચૈતન્ય-સત્તાનો પ્રત્યક્ષ ગુણ જેને વિષે છે એવો આત્મા હોવાનું પ્રમાણ છે.

Pratham pad:- ‘Ätmä chhe.’ Jem ghatpatädi padärtho chhe, tem ätmä pan chhe. Ämuk gun hoväne lidhe jem ghatpatädi hovänun pramän chhe, tem swaparprakäshak evi chaitnysattäno pratyaksh gun jene vishe chhe evo ätmä hovänun pramän chhe.

First Fundamental:- There is existence of soul. As there are physical objects like pot, cloth, etc. so is there the soul. As the properties of pot, cloth, etc. provide the evidence of their existence, the obvious property of consciousness to manifest the self as well as others is the evidence of the existence of soul.

અમુક

બીજું પદ: —‘આત્મા નિત્ય છે.’ ઘટ-પટ આદિ પદાર્થો અમુક કાળવર્તી છે. આત્મા ત્રિકાળવર્તી છે. ઘટપટાદિ ‘સંયોગે કરી’ પદાર્થ છે. આત્મા ‘સ્વભાવે કરીને’ પદાર્થ છે. કેમકે તેની ઉત્પત્તિ માટે કોઈ પણ સંયોગો અનુભવયોગ્ય થતા નથી. કોઈપણ સંયોગી દ્રવ્યથી ચેતનસત્તા પ્રગટ થવા યોગ્ય નથી, માટે અનુત્પન્ન છે, અસંયોગી હોવાથી અવિનાશી છે કેમકે જેની કોઈ સંયોગની ઉત્પત્તિ ન હોય તેને કોઈને વિષે લય પણ હોય નહીં.

આદિ પદાર્થો
ટાદિ ‘સંયોગે

Bijun pad:- ‘Ätmä nitya chhe.’ Ghatpatädi padärtho amuk kälvarti chhe. Ätmä trikälvarti chhe. Ghatpatädi sanyoge kari padärth chhe. Ätmä swabhäve karine padärth chhe; kemke teni utpati mate koi pan sanyogo anubhavyogya thatä nathi. Koi pan sanyogi dravyathi chetansattä pragat thavä yogya nathi mate anutpanna chhe; asanyogi hoväthi avinäshi chhe, kemke jeni koi sanyogathi utpati na hoy, teno koine vishe lay pan hoy nahin.

Second Fundamental:- Soul is eternal. Pot, cloth, etc. stay as such for a while; but soul stays forever. Pot, cloth, etc. are composed of some materials, but soul is a substance on its own, because no composition can be visualized for producing soul. Consciousness cannot arise out of any composition, so it is not a product. Being non-composite, it is imperishable; because what cannot be produced by any composition cannot even merge in anything else.

ત્રીજું પદ :—‘આત્મા કર્તા છે.’ સર્વ પદાર્થ અર્થક્રિયા-સંપન્ન છે. કંઈ ને કંઈ પરિણામક્રિયા સહિત જ સર્વ પદાર્થ જોવામાં આવે છે. આત્મા પણ ક્રિયાસંપન્ન છે. ક્રિયાસંપન્ન છે, માટે કર્તા છે. તે કર્તાપણું ત્રિવિધ શ્રીજીને વિવેચ્યું છે. પરમાર્થથી સ્વભાવપરિણતિએ ‘નિજસ્વરૂપનો કર્તા છે.’ અનુપચરિત (અનુભવમાં આવવાયોગ્ય વિશેષ સંબંધસહિત) વ્યવહારથી તે આત્મા દ્રવ્યકર્મને કર્તા છે, ઉપચારથી ઘર, નગર આદિનો કર્તા છે.

Trijun pad:- ‘Ätmä kartä chhe.’ Sarva padärtha arthakriyäsampanna chhe. Kain ne kain parinämkriyä sahit ja sarva padärtha jovämän äve chhe. Ätmä pan kriyäsampanna chhe. Kriyäsampanna chhe, mate kartä chhe. Te kartäpanun trividh shri jine vivechyun chhe; paramärthathi swabhävparinatie nijswaroopano kartä chhe. Anupachärit (Anubhavamän ävavä yogya, vishesh sambandh sahit)vyavahärathi te ätmä dravyakarmano kartä chhe. Upachärathi ghar, nagar ädino kartä chhe.

Third Fundamental:- Soul is Kartä. All objects are associated with noticeable activity; all of them are seen with some or other alteration in their states. Soul also is imbued with activity. Being imbued with activity, it is Kartä. The omniscient Lords have specified three types of such activities. In absolute state when soul stays tuned to its nature, it is Kartä of that nature; in usual practice (which can be experienced; which comes in close contact), it is Kartä of material Karma and nominally it is Kartä of building, town etc.

ચોથું પદ:—‘ આત્મા ભોક્તા છે. ’ જે જે કંઈ ક્રિયા છે તે તે સર્વ સફળ છે, નિર્થક નથી. જે કંઈ પણ કરવામાં આવે તેનું ફળ ભોગવવામાં આવે એવો પ્રત્યક્ષ અનુભવ છે. વિષ ખાધાથી વિષનું ફળ, સાકર ખાવાથી સાકરનું ફળ, અગ્નિસ્પર્શથી તે અગ્નિસ્પર્શનું ફળ, હિમને સ્પર્શ કરવાથી હિમસ્પર્શનું ફળ જેમ થયા વિના રહેતું નથી, તેમ કષાયાદિ કે અકષાયાદિ જે કંઈ પરિણામે આત્મા પ્રવર્તે તેનું ફળ પણ થવા યોગ્ય જ થાય છે. ક્રિયાનો આત્મા કર્તા હોવાથી ભોક્તા છે.

Chothun pad:- ‘Ätmä bhoktä chhe.’ Je je kain kriyä chhe te te sarva safal chhe, nirarthak nathi. Je kaii pan karvämän äve tenun fal bhogavavämän äve evo pratyaksha anubhav chhe. Vish khädhäthi vishanun fal; säkar khäväthi säkarnun fal; agnisparshathi te agnisparshanun fal; himne sparsh karaväthi himsparshanun jem fal thayä vinä rahetun nathi, tem kashäyädi ke akashäyädi je kain parinäme ätmä pravarte tenun fal pan thavä yogya ja chhe, ane te thäy chhe. Te kriyänö ätmä kartä hoväthi bhoktä chhe.

Fourth Fundamental:- Soul bears the consequences. All the activities are fruitful; they are not futile. It is the obvious experience that whatever is done, the consequences follow. Consumption of poison or sugar and contact with fire or snow do not fail to extend the consequences. Similarly, if the soul indulges in defiled or undefiled state, such indulgence is bound to be fruitful and it brings forth the consequences. Thus soul being Kartä of that Karma, it bears the consequences.

પાંચમું પદ:—‘ મોક્ષપદ છે. ’ જે અનુપચરિત વ્યવહારથી જીવને કર્મનું કર્તાપણું નિરૂપણ કર્યું; કર્તાપણું હોવાથી ભોક્તાપણું નિરૂપણ કર્યું; તે કર્મનું ટળવાપણું પણ છે, કેમકે પ્રત્યક્ષ કષાયાદિનું તીવ્રપણું અનભ્યાસથી—તેના અપરિચયથી—તેને ઉપશમ કરવાથી તેનું મંદપણું દેખાય છે, તે ક્ષીણ થવાયોગ્ય દેખાય છે, ક્ષીણ થઈ શકે છે. તે તે બંધભાવ ક્ષીણ થઈ શકવા યોગ્ય હોવાથી તેથી રહિત એવો જે શુદ્ધ આત્મસ્વભાવ તે રૂપ મોક્ષપદ છે.

Pānchamun pad:- ‘Mokshapad chhe.’ Je anupachārit vyavahārathi jivne karmanun kartāpanun nirupan karyun, kartāpanun hovāthi bhoktāpanun nirupan karyun, te karmanun talavāpanun pan chhe; kem ke pratyaksh kashāyādinun tivrapanun hoy pan tenā anabhyāsthi, tenā aparichaythi, tene upasham karavāthi, tenun mandpanun dekhāy chhe, te kshin thavā yogya dekhāy chhe, kshin thai shake chhe. Te te bandhbhāv kshin thai shakavā yogya hovāthi tethi rahit evo je shuddha ātmaswabhāv te roop mokshapad chhe.

Fifth Fundamental:- There is liberation. Soul has been described above as being Kartā of material Karma and hence subject to its consequences. That Karma can be terminated as well; because even if the prevailing defilements etc. are very acute, they can be reduced by discontinuance of practice, by avoiding contact and by calming them down. They are reducible and can be destroyed. The state of the bondage thus being destructible, the pure state of soul, devoid of the bondage, is the state of liberation.

છકું પદઃ—તે ‘મોક્ષનો ઉપાય છે.’ જે કદી કર્મબંધ માત્ર થયા કરે એમ જ હોય તો તેની નિવૃત્તિ કોઈ કાળે સંભવે નહીં; પણ કર્મબંધથી વિપરીત સ્વભાવવાળાં એવાં જ્ઞાન, દર્શન સમાધિ, વૈરાગ્ય, ભક્તિ આદિ સાધન પ્રત્યક્ષ છે. જે સાધનના બળે કર્મબંધ શિથિલ થાય છે, ઉપશમ પામે છે, ક્ષીણ થાય છે, માટે તે જ્ઞાન, દર્શન, સંયમાદિ મોક્ષપદના ઉપાય છે.

Chhatthun pad:- ‘Te mokshano upäy chhe.’ Jo kadi karmabandh mätra thayä kare em ja hoy, to teni nivrutti koi käle sambhave nahin. Pan karmabandhthi viparit swabhävvalän evä jnän, darshan, samädhi, vairägya bhaktyädi sädhan pratyaksha chhe; je sädhnananä bale karmabandh shithil thäy chhe, upasham päme chhe, kshin thäy chhe. Mäte te jnän, darshan, sanyamädi moskshapadanä upäy chhe.

Sixth Fundamental:- There are means to attain the liberation. If the bondage of Karma continues to occur, its cessation can never be possible. There are, however, evident means, such as knowledge, conviction, quietude, detachment, devotion etc. which are manifestly opposites of the bondage of Karma. With the intensity of those means the bondage is loosened; it subsides and can be destroyed. As such, knowledge, perception, restraint etc. are the means for attaining liberation.

(नमस्कार मंत्र 'ओम् नमो भगवते वासुदेवाय' कर्तव्यं)

Recite Namokar Mantra and end the meditative posture

શ્રી જ્ઞાની પુરુષોએ સમ્યક્દર્શનનાં મુખ્ય નિવાસભૂત કહ્યાં એવાં આ છ પદ અત્રે સંક્ષેપમાં જણાવ્યાં છે. સમીપમુક્તિ-ગામી જીવને સહજ વિચારમાં તે સપ્રમાણ થવા યોગ્ય છે-પરમ નિશ્ચયરૂપ જણાવાયોગ્ય છે, તેનો સર્વ વિભાગે વિસ્તાર થઈ તેના આત્મામાં વિવેક થવાયોગ્ય છે. આ છ પદ અત્યંત સંદેહ-રહિત છે એમ પરમપુરુષે નિરૂપણ કર્યું છે. એ છ પદનો વિવેક જીવને સ્વસ્વરૂપ સમજવાને અર્થે કહ્યો છે. અનાદિ

Shri jnānipurushoe samyagdarshananā mukhya niäväsbhoot kahyän evä ä chha pad atre sankshepmän janävyän chhe. Samipmuktigämi jivne sahaj vichärmän te sapramän thavä yogya chhe, param nishchayroop janävä yogya chhe, teno sarva vibhäge vistär thai tenä ätmämän vivek thavä yogya chhe. Ä chha pad atyant sadehrahit chhe em parampurushe nirupan karyun chhe. E chha padno vivek jivne swaswaroop samajväne arthe kahyo chhe.

These six Fundamentals, termed by the enlightened persons as the primary abode of right perception, have been given here in brief. The soul, which is close to liberation, would easily find them in right proportion; he would feel the same totally convincing. Consideration of these Fundamentals in all perspectives would lead to rise of discernment within. The supreme Lord has pronounced these six fundamentals as beyond doubt. Discernment resulting from these six Fundamentals can lead the soul to realize its own true nature.

અનાદિ સ્વપ્નદશાને લીધે ઉત્પન્ન થયેલો એવો જીવનો અહંભાવ, મમત્વભાવ તે નિવૃત્ત થવાને અર્થે આ છ પદની જ્ઞાનીપુરુષોએ દેશના પ્રકાશી છે. તે સ્વપ્નદશાથી રહિત માત્ર પોતાનું સ્વરૂપ છે, એમ જો જીવ પરિણામ કરે, તો સહજ માત્રમાં તે જાગૃત થઈ સમ્યક્દર્શનને પ્રાપ્ત થાય; સમ્યક્દર્શનને પ્રાપ્ત થઈ સ્વસ્વભાવરૂપ મોક્ષને પામે. કોઈ વિનાશી, અશુદ્ધ અને અન્ય એવા ભાવને વિષે તેને હર્ષ, શોક, સંયોગ ઉત્પન્ન ન થાય. તે વિચારે સ્વસ્વરૂપને વિષે જ શુદ્ધપણું, સંપૂર્ણપણું, અવિનાશીપણું, અત્યંત આનંદપણું, અંતરરહિત તેના અનુભવમાં આવે છે.

Anädi sweapnadashäne lidhe utpanna thaelo jivno ahambhäv, mamatvabhäv te nivrutta thaväne arthe ä chha padni jnänipurushoe deshanä prakäshi chhe Te swapnadashäthi rahit mätra potänun swaroop chhe, em jo jiv parinäm kare, to sahaj mätramän te jägrut thai samyagdarshanne präpta thäy; samyagdarshanne präpta thai swaswabhäroop mokshane päme. Koi vinäshi, ashuddha ane anya evä bhävne vishe tene harsha, shok, sanyog utpanna na thäy. Te vichäre swaswaroopne vishe ja shuddhapanun, sampooranapanun, avinäshipanun, atyant änandpanun antarrahit tenä anubhavmän äve chhe.

The enlightened persons have provided the instructions of these six Fundamentals in order to remove the soul's ego and the sense of belonging arising from its dreaming state prevailing since the time without beginning. If the soul conceives of its true nature as being beyond the dreaming state, it would wake up at ease and gain the right perception. With the gain of right perception, it would attain liberation in the sense of realizing the true Self. Sense of exultation, grief or other interaction would not occur to it from any perishable, impure or such other mode. That contemplation would lead it to experience, from close proximity, its own natural purity, perfection, imperishability and boundless pleasure.

સર્વ વિભાવપર્યાયિમાં માત્ર પોતાને અધ્યાસથી
ઐક્યતા થઈ છે, તેથી કેવળ પોતાનું સિદ્ધપણું જ છે એમ,
સ્પષ્ટ—પ્રત્યક્ષ—અત્યંત પ્રત્યક્ષ—અપરોક્ષ તેને અનુભવ થાય
છે. વિનાશી અથવા અન્ય પદાર્થના સંયોગને વિષે તેને ઇષ્ટ-
અનિષ્ટપણું પ્રાપ્ત થતું નથી. જન્મ, જરા, મરણ, રોગાદિ બાધા-
રહિત સંપૂર્ણ માહાત્મ્યનું ઠેકાણું એવું નિજસ્વરૂપ જાણી, વેદી,
તે કૃતાર્થ થાય છે. જે જે પુરુષોને એ છ પદ સપ્રમાણ એવાં
પરમપુરુષનાં વચને આત્માનો નિશ્ચય થયો છે, તે તે પુરુષો સર્વ
સ્વરૂપને પામ્યા છે. આધિ, વ્યાધિ ઉપાધિ—સર્વસંગથી રહિત
થયા છે, થાય છે અને ભાવિકાળમાં પણ તેમ જ થશે.

Sarva vibhāvpariyāymān mātra potāne adhyāsni aikyatā thai chhe, tethi keval potanun bhinnapanun ja chhe em spashta, pratyaksha, atyant pratyaksha, aparoksh tene anubhav thāy chhe. Vināshi athavā anya padārthanā sanyogne vishe tene ishta-anishtapanun prāpta thatun nathi. Janma, jarā, maran, rogādi bādharahit sampoorna mähātmyanun thekänun evun nijswaroop jani, vedi te krutārtha thāy chhe. Je je purushone e chha pad sapramān evān param purushanān vachne ätmāno nishchay thayo, te te purusho sarva swaroopne pämyā chhe; ädhi, vyādhi, upādhi, sarva sangathi rahit thayā chhe, thāy chhe; ane bhāvikālmā tem ja thashe.

The worldly soul has been identifying itself with the states arising from wrong perception. It would now gain clear, visible, vivid and manifest experience of being totally distinct from such states. The interaction with the perishable or such other objects would not be perceived by it as desirable or undesirable. It would feel gratified by knowing and experiencing its own true Self as being the abode of perfect greatness, free from the afflictions of birth, old age, death, disease etc. All those, who are convinced of the soul by the words of enlightened persons in the form of these six Fundamentals, have realized their true state. In the past they have been freed from worries, disease, afflictions and all other interactions; they presently do so and the same will happen in future.

જે સત્પુરુષોએ જન્મ, જરા, મરણનો નાશ કરવાવાળો, સ્વસ્વરૂપમાં સહજ અવસ્થાન થવાનો ઉપદેશ કહ્યો છે, તે સત્પુરુષોને અત્યંત ભક્તિથી નમસ્કાર છે. તેની નિષ્કારણ ક્રુણાને નિત્ય પ્રત્યે નિરંતર સ્તવવામાં પણ આત્મસ્વભાવ પ્રગટે છે, એવા સર્વ સત્પુરુષો, તેનાં ચરણારવિંદ સદાય હૃદયને વિષે સ્થાપન રહો!

Je satpurushoe janma, jarä, maranano näsh karavävälo swaswaroopamä sahaj avasthän thaväno upadesh kahyo chhe, te satpurushone atyant bhaktithi namskär chhe. Teni nishkärän karunäne nitya pratye nirantar stavavämän pan ätmaswabhnäv pragate chhe, evä sarva satpurusho, tenä charanärvind sadäy hradayane vishe sthäpan raho!

Let our highly devoted obeisance be to the enlightened persons, who have instructed to abide at ease within the true self, which can forever end the affliction of birth, old age and death. The true nature of soul can arise by daily and continuous adoration of their innate compassion. The lotus-like feet of all such persons may always stay at our hearts.

જે છ પદથી સિદ્ધ છે એવું આત્મસ્વરૂપ તે જોનાં વચનને અંગીકાર કર્યે સહજમાં પ્રગટે છે, જે આત્મસ્વરૂપ પ્રગટવાથી સર્વકાળ જીવ સંપૂર્ણ આનંદને પ્રાપ્ત થઈ નિર્ભય થાય છે, તે વચનના કહેનાર એવા સત્પુરુષના ગુણની વ્યાખ્યા કરવાને અશક્તિ છે; કેમ કે જોનો પ્રત્યુપકાર ન થઈ શકે એવો પરમાત્મભાવ તે જાણે કંઈ પણ ઈચ્છ્યા વિના માત્ર નિષ્કારણ ક્રુણાશીલતાથી આપ્યો, એમ છતાં પણ જોણે અન્ય જીવને વિષે આ મારો શિષ્ય છે, અથવા ભક્તિનો કર્તા છે, માટે મારો છે, એમ કદી જોયું નથી, એવા જે સત્પુરુષ તેને અત્યંત ભક્તિએ ફરી ફરી નમસ્કાર હો!

Je chha padthi siddha chhe evun ätmaswaroop te jenä vachanane angikär karye sahajamä pragate chhe, je ätmaswaroop pragatwäthi sarvakäl jiv sampoorna änandne präpta thai nirbhay thäy chhe, te vachananä kahenär evä satpurushanä gunani vyäkhyä karwäne ashakti chhe, kem ke jeno pratyupakär na thai shake evo paramätmabhäv te jäne kain pan ichchhyä vinä mätra nishkärän karunäshiltäthi äpyo, em chhatän pan jene anya jivane vishe ä märo shishya chhe, athavä bhaktino kartä chhe mate märo chhe, em kadi joyun nathi, evä je satpurush tene atyant bhaktie fari fari namaskär ho!

It is not possible to define the attributes of the enlightened persons, the adoption of whose instructions can easily lead to the manifestation of true Self as evidenced by these six Fundamentals. By virtue of such manifestation the soul attains the everlasting bliss and gains fearlessness. The enlightened persons have conferred the unrewardable supreme disposition, without desiring anything whatsoever, by virtue of their innate compassion; yet they have never even conceived of so and so being my pupil or of being mine because he is my devotee. Repeated obeisance with intense devotion to such enlightened persons.

જે સત્પુરુષોએ સદ્ગુરુની ભક્તિ નિરૂપણ કરી છે, તે ભક્તિ માત્ર શિષ્યના કલ્યાણને અર્થે કહી છે. જે ભક્તિને પ્રાપ્ત થવાથી સદ્ગુરુના આત્માની ચેષ્ટાને વિષે વૃત્તિ રહે, અપૂર્વ ગુણ દૃષ્ટિગોચર થઈ અન્ય સ્વચ્છંદ મટે અને સહેજે આત્મબોધ થાય એમ જાણીને જે ભક્તિનું નિરૂપણ કર્યું છે; તે ભક્તિને અને તે સત્પુરુષોને ફરી ફરી ત્રિકાળ નમસ્કાર હો !

Je satpurushoe sadguruni bhakti nirupan kari chhe, te bhakti mätra shishyanä kaltänane arthe kahi chhe. Je bhaktine präpta thaväthi sadgurunä ätmäni cheshtäne vishe vrutti rahe, apoorva gun drashtigochar thai anya swachchhand mate, ane saheje ätmabodh thäy em jänine je bhaktinun nirupam karyun chhe, te bhaktine ane te satpurushne fari fari trikäl namaskär ho!

The enlightened persons have urged for devotion to the true Guide solely for the benefit of pupils. They have done it so that the tendency of the pupil may stay towards the state of Guru's soul; self indulgence may come to the end on witnessing their unprecedented attributes and self-realization may occur at ease. Repeated and all-time obeisance to that devotion and to those enlightened persons.

તે કદી પ્રગટપણે વર્તમાનમાં કેવળજ્ઞાનની ઉત્પત્તિ થઈ નથી,
પણ જેના વચનના વિચારયોગે શક્તિપણે કેવળજ્ઞાન છે એમ સ્પષ્ટ
જાણ્યું છે, શ્રાવણપણે કેવળજ્ઞાન થયું છે, વિચારદશાએ કેવળજ્ઞાન
થયું છે, ઈચ્છાદશાએ કેવળજ્ઞાન થયું છે, મુખ્ય નયના હેતુથી
કેવળજ્ઞાન વર્તે છે, તે કેવળજ્ઞાન સર્વ અવ્યાબાધ સુખનું પ્રગટ
કરનાર, જેના યોગે સહજ માત્રમાં જીવ પામવા યોગ્ય થયો, તે
સત્પુરુષના ઉપકારને સર્વોત્કૃષ્ટ ભક્તિએ નમસ્કાર હો! નમસ્કાર
હો!!

Jo kadi pragatpane vartamānmān kevaljnānani utpati thai nathi, pan jenā vachananā vichāryoge shaktipane kevaljnān chhe em spashta jānyun chhe, shraddhāpane kevaljnān thayun chhe, vichārdashāe kevaljnān thayun chhe, ichchhādashāe kevaljnān thayun chhe, mukhya naynā hetuthi kevaljnān varte chhe, te kevaljnān sarva avyābādh sukhanun pragat karnār, jenā yoge sahaj mātramān jiv pāmavā yogya thayo, te satpurushanā upkārne sarvotkrusht bhaktie namskār ho! Namskār ho!

Omniscience has, of course, not been presently manifested. It has, however, been clearly known as a potentiality by virtue of the words of enlightened ones. Omniscience exists as a matter of faith, as a state to be contemplated over and as a state to be aspired for; from the absolute point of view it has been prevailing at present. Repeated obeisance with supreme devotion be to the benevolence of the enlightened person by whose grace this soul easily became worthy of attaining omniscience, the manifestation of unobstructed bliss.

Lesson no. 6 Sadguru vandan

પાઠ છઠ્ઠો : શ્રી સદ્ગુરુ વંદન
અહો ! અહો ! શ્રી સદ્ગુરુ કરુણાસિંધુ અપાર;
આ પામર પર પ્રભુ કર્યો, અહો ! અહો ! ઉપકાર ૧
શું પ્રભુચરણ કને, ધરું આત્માથી સૌ હીન;
તે તો પ્રભુએ આપ્યો, વર્તું ચરણાધીન. ૨
આ દેહાદિ આજથી, વર્તો પ્રભુ આધીન;
દાસ, દાસ, હું દાસ છું, તેહ પ્રભુનો દીન. ૩
પટ સ્થાનક સમજાવીને, સિન્ન ખતાવ્યો આપ;
મ્યાનથી તરવારવત્, એ ઉપકાર અમાપ. ૪
જે સ્વરૂપ સમજ્યા વિના, પામ્યો દુઃખ અનંત;
સમજાવ્યું તે પદ નમું, શ્રીસદ્ગુરુ ભગવંત. ૫
પરમપુરુષ પ્રભુ સદ્ગુરુ, પરમ જ્ઞાન સુખધામ;
જેણે આપ્યું ભાન નિજ, તેને સદા પ્રણામ. ૬
દેહ છતાં જેની દશા, વર્તે દેહાતીત;
તે જ્ઞાનીના ચરણમાં, હો વન્દન અગણિત. ૭

Lesson no. 6 Sadguru vandan

Aho Aho Shri Sadguru Karunaa Sindhu Apaar
Aa Paamar Par Prabhu Karyo Aho Aho Upkaar 1

Shu Prabhu Charanak Ne Dharu Aatmaa Thi Sahu Hin
Te To Prabhu E Aapio Vartu Charanaadhin 2

Aa Dehaadi Aajthi Varto Prabhu Aadhin
Daas Daas Hu Daas Chhu Aap Prabhu No Din 3

Shat Sthaanak Samajaavine Bhinn Bataavyo App
Myaan Thaki Talavaar Vat E Upkaar Amaap 4

Lesson no. 6 Sadguru vandan

Je Swarup Samajyaa Vinaa Paamyo DukhAnant
Samajaavyu Te Pad Namu Shri Sadguru Bhagwan 5

Param Purush Prabhu Sadguru Param Gnaan SukhDhaam
Jene Aapyu Gnaan Nij Tene Sadaa Panama 6

Deh Chhataa Jeni Dashaa Varte Dehaatit
Te Gnaani Naa Charana Maa Ho Vandan Aganit 7

Lesson no. 6 Sadguru vandan

Oh! Oh! The Blessed Guru ! The unfathomable ocean of compassion!

You have immensely obliged this down trodden being. 1

Oh Lord! What can I offer at Your divine feet? Every thing is trivial as compared to the soul.

That real nature of the soul has been bestowed by Your Lordship. Let me act as directed by You. 2

From now on let this body etc behave as commanded by the Lord

Let me be a servant, very humble, most humble servant of the Lord 3

Explaining the six principles, You have demonstrated that the soul is distinct from body like a sword from the sheath. This is Your immeasurable obligation 4 kirit

Lesson no. 6 Sadguru vandan

Without understanding the true nature of my self, I suffered immensely since time infinite.

Now that You explained to me the same, I bow down to You, the Sadguru, who, for me is like Omniscient Lord or like Holy Scripture. 5

You are the supreme personality, supreme guru who is full of perfect knowledge and bliss.

You gave me the real knowledge of the nature of the eternal soul, therefore I bow down to You. 6

My innumerable obeisance at the feet of enlightened one, who behaves like transcendently while being embodied. 7

Lesson no. 7:
Nature of the right faith as
described by Omniscient Lord
One should understand and should acquire right faith.
First is nature of the soul and matter.

Lesson no. 7: Part 1

जीवो चरित्तदंसणणाणठिदो तं हि ससमयं जाण ।
पोग्गलकम्मपदेसट्ठिदं च तं जाण परसमयं ॥ २ ॥

જીવ ચરિત-દર્શન-જ્ઞાનસ્થિત સ્વસમય નિશ્ચય જાણવો;
સ્થિત કર્મપુદ્ગલના પ્રદેશે પરસમય જીવ જાણવો. ૨.

અર્થ:—હે ભવ્ય! જે જીવ દર્શન-જ્ઞાન-ચારિત્રમાં સ્થિત થઈ રહ્યો છે તેને નિશ્ચયથી સ્વસમય જાણુ; અને જે જીવ પુદ્ગલ-કર્મના પ્રદેશોમાં સ્થિત થયેલ છે તેને પરસમય જાણુ.

Jeev Charit-Darshan-GyaanSthit SvaSamay Nishchay Jaanavo
Sthit KarmPudgalNaa Pradeshe ParSamay Jeev Jaanavo..2

Lesson no. 7 Part 1

The living being who stays in his right faith, knowledge and conduct state is known as self absorbed one. The one who stays in association of matter and karmic state is known to be absorbed in non self. 2

Lesson no. 7 Part 1

ववहारोऽभूदत्थो भूदत्थो देसिदो दु सुद्धणओ ।
भूदत्थमस्सिदो खलु सम्मादिट्ठी हवदि जीवो ॥ ११ ॥

व्यवहारनय अभूतार्थं दर्शित, शुद्धनय भूतार्थं छे;
भूतार्थने आश्रित एव सुदृष्टि निश्चय होय छे. ११.

अर्थः—व्यवहारनय अभूतार्थं छे अने शुद्धनय भूतार्थं छे
એમ ઋષીશ્વરોએ દર્શાવ્યું છે; જે એવ ભૂતાર્થનો આશ્રય કરે છે
તે એવ નિશ્ચયથી સમ્યગ્દૃષ્ટિ છે.

VyavahaarNay Abhootaatha Darshit, ShuddhNay Bhootaatha Chhe;
BhootaathaNe Aashrit Jeev Sudhrushti Nishchay Hoy Chhe..11

Lesson no. 7 Part 1

The learned saints have mentioned that conventional point of view is not appropriate and the point of view believing in eternal pure soul is appropriate one. One who takes refuge in appropriate pure state of the soul eternal pure soul is known to be in right faith. 11

Lesson no. 7

Part 1

भूदत्थेणाभिगदा जीवाजीवा य पुण्णपावं च ।
आसवसंवरणिज्जरबंधो मोक्खो य सम्मत्तं ॥ १३ ॥

भूतार्थी न्णेल एव, अएव, वणी पुण्य, पाप ने
आसव, संवर, निर्जरा, बंध, मोक्ष ते सम्यक्त्व छे. १३.

अर्थः—भूतार्थी नथथी न्णेल एव, अएव वणी पुण्य,

पाप तथा आसव, संवर, निर्जरा, बंध अने मोक्ष—ए नव
तत्त्व सम्यक्त्व छे.

Bhootaatha Thi Jaanel Jeev, Ajeev, Vali Punya Paap Ne
Aashrav, Samvar, Nirjaraa, Bandh, Moksh Te Samyaktva Chhe..13

Lesson no. 7 Part 1

Knowing appropriately from eternal pure point of view, the nine elements i.e. soul, matter, auspicious and inauspicious inclinations, inflow, bondage, stoppage, shedding and liberation elements, is considered to be right faith. 13

Lesson no. 7

Part 1

जो पस्सदि अप्पाणं अबद्धपुट्टं अणणयं गियदं ।
अविसेसमसंजुत्तं तं सुद्धणयं वियाणीहि ॥ १४ ॥

अब्धस्पृष्ट, अनन्य ने जे नियत हेणे आत्मने,
अविशेष, असुसंयुक्त, तेने शुद्धनय तुं जाणजे. १४.

अर्थः—जे नय आत्माने बांध रहित ने परना स्पर्श
रहित, अन्यपणा रहित, अणायणता रहित, विशेष रहित, अनयना
संयोग रहित—एवा पांच भावउप हेणे छे तेने, हे शिष्य ! तुं
शुद्धनय जाणु.

AbaddhaSprushta, Ananya Ne Je Niyat Dekhe AatmaNe,
Avishesh, AnaSanyukta, Tene ShuddhNay Tun Jaanaje..14

Lesson no. 7 Part 1

The partial point of view which knows the soul being non bonded and untouched (abaddh spashta), non varying form (ananya), steady (niyat), free from any divisions of attributes (avishesh) and uncombined (asanyukta) is to be known as pure point of view. 14

Lesson no. 7

Part 1

જો પસ્સદિ અપ્પાણં અવદ્ધપુદ્ધં અણ્ણમવિસેસં ।
અપદેસસન્તમજ્ઞં પસ્સદિ જિણસાસણં સઙ્ગં ॥ ૧૫ ॥

અબદ્ધસ્પૃષ્ટ, અનન્ય, જે અવિશેષ દેખે આત્મને,
તે દ્રવ્ય તેમ જ ભાવ જિનશાસન સકલ દેખે ખરે. ૧૫.

અર્થ:—જે પુરુષ આત્માને અબદ્ધસ્પૃષ્ટ, અનન્ય, અવિશેષ
(તથા ઉપલક્ષણથી નિયત અને અસંયુક્ત) દેખે છે તે સર્વ
જિનશાસનને દેખે છે,—કે જે જિનશાસન બાહ્ય દ્રવ્યશ્રુત તેમ જ
અભ્યંતર જ્ઞાનરૂપ ભાવશ્રુતવાળું છે.

AbaddhaSprushta, Ananya, Je Avishesh Dekhe AatmaNe,
Te Dravya Tem Ja Bhaav JinShasan Sakal Dekhe Khare..15

Lesson no. 7 Part 1

One who perceives his soul as non bonded, untouched, not varying, free from any division of its attributes, perceives the whole Jain doctrine, which includes external scriptural knowledge and experiential internal knowledge of the soul. 15

Lesson no. 7

Part 1

સઠ્ઠે ભાવે જમ્હા પચ્ચકઠ્ઠાઈ પરે ત્તિ ણાદૂણં ।
તમ્હા પચ્ચકઠ્ઠાણં ણાણં ણિયમા મુણેદઠ્ઠવં ॥ ૩૪ ॥

સૌ ભાવને પર જાણીને પચખાણુ ભાવોનું કરે,
તેથી નિયમથી જાણવું કે જ્ઞાન પ્રત્યાખ્યાન છે. ૩૪.

અર્થ:—જેથી ' પોતાના સિવાય સર્વ પદાર્થો પર છે ' એમ
જાણીને પ્રત્યાખ્યાન કરે છે—ત્યાગે છે, તેથી, પ્રત્યાખ્યાન જ્ઞાન જ
છે એમ નિયમથી જાણવું. પોતાના જ્ઞાનમાં ત્યાગરૂપ અવસ્થા તે જ
પ્રત્યાખ્યાન છે, બીજું કંઈ નથી.

Sau BhaavNe Par JaaniNe Pachakhaan Bhaavonun Kare,
TeThi NiyamThi Jaanavun Ke Gyaan Pratyaaakhyaan Chhe..34

Lesson no. 7 Part 1

One ends up knowing that “besides himself, every thing in the universe is alien things.” He then takes resolution and renounces those alien things. Therefore knowledge itself is known as resolution.

Therefore in one’s knowledge this state of discarding is called renunciation and nothing else. 34

Lesson no. 7

Part 1

अहमिको खलु सुद्धो दंसणणाणमइओ सदारूवी ।
ण वि अत्थि मज्झ किंचि वि अण्णं परमाणुमेत्तं पि ॥ ३८ ॥

હું એક, શુદ્ધ, સદા અરૂપી, જ્ઞાનદર્શનમય ખરે;
કાંઈ અન્ય તે મારું જરી પરમાણુમાત્ર નથી અરે ! ૩૮.

અર્થ:—દર્શનજ્ઞાનચારિત્રરૂપ પરિણુમેલો આત્મા એમ જાણે
છે કે : નિશ્ચયથી હું એક છું; શુદ્ધ છું; દર્શનજ્ઞાનમય છું; સદા
અરૂપી છું; કાંઈ પણ અન્ય પરદ્રવ્ય પરમાણુમાત્ર પણ મારું નથી
એ નિશ્ચય છે.

Hun Ek, Shuddh, Sadaa Aroopi, Gyaan DarshanMay Khare;

Kai Anya Te Maarun Jaree ParamaanuMaatra Nathi Are!..38

Lesson no. 7

Part 1

The soul who has attained right faith, right knowledge and right conduct, now knows from absolute point of view that he is the one only and is pure. Furthermore he knows that he is embodiment of knowledge and perception and is eternally invisible in nature. He knows with certainty that even a spec of alien matter does not belong to him. 38

Lesson no. 7 Part 1

ववहारेण दु एदे जीवस्स हवंति वण्णमादीया ।
गुणठाणंता भावा ण दु केई णिच्छयणयस्स ॥ ५६ ॥

वर्णादि गुणस्थानांत भावो लवना व्यवहारथी,
पणु डोई अे भावो नथी आत्मा तणा निश्चय थकी. ५६.

अर्थः—आ वर्णुथी भांडीने गुणस्थान पर्यंत भावो कडेवामां
आव्या ते व्यवहारनथथी तो लवना छे (भाटे सूत्रमां कह्या छे),
परंतु निश्चयनथना मतमां तेमनामांना डोई पणु लवना नथी.

Varnaadi Gunasthaanaant Bhaavo JeevNa VyavahaarThi,
Pan Koi E Bhaavo Nathi Aatmaa Tana Nishchay Thaki..56

Lesson 7

Part 1

All these inclinations arising from color etc. to spiritual development stages (described as 29 such things) are considered to be belonging to the soul from conventional point of view . But from absolute point of view they do not belong to the soul. 56

Lesson 7 Part 2

(૨) જીવ પરનો કર્તા નથી પણ પોતાના ભાવનો કર્તા છે
એ બતાવનારું સ્વરૂપ:—

(2) Soul is not the doer of alien things but is
doer of his own inclinations

Lesson 7 Part 2

ण वि कुञ्चदि कम्मगुणे जीवो कम्मं तहेव जीवगुणे ।
अण्णोण्णणिमित्तेण दु परिणामं जाण दोण्हं पि ॥ ८१ ॥
एदेण कारणेण दु कत्ता आदा सएण भावेण ।
पोग्गलकम्मकदाणं ण दु कत्ता सब्बभावाणं ॥ ८२ ॥
एव कर्मगुणु करतो नथी, नहि एवगुणु कर्मो करे;
अन्योन्यना निमित्तथी परिणाम भेड तेषा णने. ८१.
अे कारणे आत्मा ठरे कर्ता अरे निज भावथी;
पुद्गलकर्मकृत सर्व भावोनें कदी कर्ता नथी. ८२

अर्थः—एव कर्मना, गुणोने करतो नथी तेम न कर्म एवना
गुणोने करतुं नथी; परंतु परस्पर निमित्तथी अनेना परिणाम भेडो,
आ कारणे आत्मा पोताना न भावथी कर्ता (कहेवामां आवे) छे
परंतु पुद्गलकर्मथी करवामां आवेला सर्व भावोने कर्ता नथी,

Jeev KarmGun Karato Nathi, Nahi JeevGun Karmo Kare;
Anyonyanaa NimittThi Parinaam Beu Tanaa Bane..81

E Kaarane Aatmaa Thare Kartaa Khare Nij BhaavThi;
Pudgal KaramKrut Sarva Bhaavonon Kadi Kartaa Nathi..82

Lesson 7 Part 2

- Soul can not perform karma's action and so are the karma can not perform the function of the soul. In fact between them there is mutual principle cause auxiliary cause relationship. Therefore soul is performer of its own functions and can not be called the performer of any of the functions of the matter karma particles. 81 & 82

Lesson 7 Part 2

णिच्छयणयस्स एवं आदा अप्पाणमेव हि करेदि ।
वेदयदि पुणो तं चेव जाण अत्ता दु अत्ताणं ॥ ८३ ॥

આત્મા કરે નિજને જ એ મંતવ્ય નિશ્ચયનય તણું,
વળી ભોગવે નિજને જ આત્મા એમ નિશ્ચય જાણવું. ૮૩.

અર્થ:—નિશ્ચયનયનો એમ મત છે કે આત્મા પોતાને જ
કરે છે અને વળી આત્મા પોતાને જ ભોગવે છે એમ હે શિષ્ય!
તું જાણ.

Aatmaa Kare NijNe Ja E Mantavya Nishchay Nay Tanun;

Vali Bhogave NijNe Ja Aatmaa Em Nishchay Jaanavun..83

Lesson 7 Part 2

To the student, the teacher mentions following fact:

From absolute point of view the soul is the performer of his own actions. And soul also endures the fruition of his own actions. 83

Lesson 7 Part 2

उवओगस्स अणाई परिणामा तिणिण मोहजुत्तस्स ।
मिच्छत्तं अण्णाणं अविरदिभावो य णादब्बो ॥ ८९ ॥

छे मोहयुत उपयोगना परिणाम त्रणु अनादिना,
-मिथ्यात्व ने अज्ञान, अविरतभाव એ ત્રણુ જાણવા. ૮૯.

અર્થ:—અનાદિથી મોહયુક્ત હોવાથી ઉપયોગના અનાદિથી
માંડીને ત્રણુ પરિણામ છે; તે મિથ્યાત્વ, અજ્ઞાન અને અવિરતિભાવ
(એ ત્રણુ) જાણવા.

Chhe Mohayut UpayogNa Parinaam Tran AnaadiNa,
Mithyaatva Ne Agyaan, AviratBhaav E Tran Jaanavaa..89

Lesson 7 Part 2

- Since time infinite, due to infatuation, the attentive consciousness of the soul – upyog- has three modifications. They are wrong belief, ignorance and non abstinence. 89

Lesson 7 Part 2

एदेसु य उवओगो तिविहो सुद्धो णिरंजणो भावो ।
जं सो करेदि भावं उवओगो तस्स सो कत्ता ॥९०॥
अनाथी छे उपयोग त्रणविध, शुद्ध निर्माण भाव जे;
जे भाव कंई पणु ते करे, ते भावनेो कर्ता बने. ९०.
अर्थ :-—अनादिथी त्रण प्रकारना परिणाम विकारे होवार्थी
आत्मानेो उपयोग-जेके (शुद्धनयथी) ते शुद्ध, निरंजन (अंक) भाव
छे तोपणु-त्रण प्रकारनेो थयो थके ते उपयोग जे (विकारी) भावने
पोते करे छे ते भावनेो कर्ता थाय छे.

Enaathi Chhe Upayog TranVidh, Shuddh Nirmal Bhaav Je;
Je Bhaav Kai Pan Te Kare, Te BhaavNo Kartaa Bane ..90

Lesson 7 Part 2

- Soul's attentive consciousness – upyog- is pure in nature, but due to infatuations since time infinite, ends up with three types of alteration from natural state.
- While engaged in these inclinations of altered state, the soul is the doer of these three inclinations. 90

Lesson 7 Part 2

जं कुणदि भावमादा कत्ता सो होदि तस्स भावस्स ।
कम्मत्तं परिणमदे तम्हि सयं पोग्गलं दब्बं ॥ ९१ ॥

जे भाव ज्व करे अरे! ज्व तेहने। कर्ता अने;
कर्ता थतां, पुद्गल स्वयं त्यां कर्मरूपे परिणमे. ९१.

अर्थः—आत्मा जे भावने करे छे ते भावने। ते कर्ता थाय
छे; ते कर्ता थतां पुद्गलद्रव्य पोतानी मेणे कर्मरूपे परिणमे छे.

Je Bhaav Jeev Kare Are! Jeev TehNo Kartaa Bane;
Kartaa Thataan, Pudgal Svayam Tyaan KarmRoope pariname..91

Lesson 7 Part 2

- Soul is the doer of his own inclinations. With this doership, the karman particles by themselves get converted to specific types of karma. 91

Lesson 7 Part 2

जदि सो परद्रव्याणि य करेज्ज णियमेण तम्मओ होज्ज ।
जम्हा ण तम्मओ तेण सो ण तेसिं हवदि कत्ता ॥ ९९ ॥
परद्रव्यने ज्व जे करे तो जर तन्मय ते थने,
पण ते नथी तन्मय अरे ! तेथी नही कर्ता करे. छट.

अर्थः—जे आत्मा परद्रव्येने करे तो ते नियमथी तन्मय
अर्थात् परद्रव्यमय थर्त जय; परंतु तन्मय नथी तेथी ते तेमने
कर्ता नथी.

Par DravyaNe Jeev Je Kare To Jaroor Tanmay Te Bane,
Pan Te Nathi Tanmay Are! Tethi Nahin Kartaa Thare..99

Lesson 7 Part 2

If the soul is the doer of the alien objects then he has to get engrossed in them.

In reality, soul never becomes engrossed in alien objects and therefore can not be the doer of them. 99

Lesson 7 Part 2

जं भावं सुहमसुहं करेदि आदा स तस्स खलु कत्ता ।
तं तस्स होदि कम्मं सो तस्स दु वेदगो अप्पा ॥ १०२ ॥

જે ભાવ જીવ કરે શુભાશુભ તેહનો કર્તા ખરે,
તેનું બને તે કર્મ, આત્મા તેહનો વેદક બને. ૧૦૨

અર્થ:—આત્મા જે શુભ કે અશુભ (પોતાના) ભાવને કરે
છે તે ભાવનો તે ખરેખર કર્તા થાય છે, તે (ભાવ) તેનું કર્મ થાય
છે અને તે આત્મા તેનો (તે ભાવરૂપ કર્મનો) ભોક્તા થાય છે.

Je Bhaav Jeev Kare Shubhaashubh TehNo Kartaa Khare,
Tenun Bane Te Karm, Aatmaa TehNo Vedak Bane..102

Lesson 7 Part 2

- Whatever types of auspicious and inauspicious inclinations are performed by the soul, he becomes the doer of those inclinations. Those inclinations become his deed and soul ends up enduring them. 102

Lesson 7 Part 2

जो जम्हि गुणे दब्बे सो अणमिह दु ण संकमदि दब्बे ।
सो अणमसंकंतो कह तं परिणामए दब्बं ॥ १०३ ॥

जे द्रव्य जे गुण-द्रव्यमां, नहि अन्य द्रव्ये संक्रमे;
अणसंक्रम्युं ते केम अन्य परिणामावे द्रव्यने? १०३.

अर्थः—जे वस्तु (अर्थात् द्रव्य) जे द्रव्यमां अने गुणमां
वर्ते छे ते अन्य द्रव्यमां तथा गुणमां संक्रमण पावती नथी
(अर्थात् अद्वैताने अन्यमां लणी जती नथी); अन्यरूपे संक्रमण
नहि पावती थकी ते (वस्तु), अन्य वस्तुने केम परिणामावी शके?

Je Dravya Je Gun-DravyaMaa, Nahin Anya Dravye Sankrame;
AnaSankramyun Te Kem Anya Parinamaave DravyaNe?..103

Lesson 7 Part 2

- A thing belongs to its own substance and attributes. It does not get engrossed in any other objects of universe. As it does not get engrossed in other object then how come it can be the doer of those objects? 103

Lesson 7 Part 2

जं कुणदि भावमादा कत्ता सो होदि तस्स कम्मस्स ।
णाणिस्स स णाणमओ अण्णाणमओ अणाणिस्स ॥ १२६ ॥

જે ભાવને આત્મા કરે, કર્તા બને તે કર્મનો;
તે જ્ઞાનમય છે જ્ઞાનીનો, અજ્ઞાનમય અજ્ઞાનીનો. ૧૨૬.

અર્થ:—આત્મા જે ભાવને કરે છે તે ભાવરૂપ કર્મનો તે કર્તા થાય છે; જ્ઞાનીને તે તે ભાવ જ્ઞાનમય છે અને અજ્ઞાનીને અજ્ઞાનમય છે.

Je Bhaav Ne Aatmaa Kare, Kartaa Bane Te KarmaNo;
Te GyaanMay Chhe GyaaniNo, AgyaanMay AgyaaniNo..126

Lesson 7 Part 2

- Whatever the inclinations performed by the soul, he becomes the doer of those inclinations. The enlightened one has indivisible inclination towards the true nature of the soul while ignorant soul has alien directed inclinations. 126

Lesson 7 Part 2

વળી જ્ઞાનમય કે ભાવમાંથી જ્ઞાનભાવ જ ઊપજે,
તે કારણે જ્ઞાની તણા સૌ ભાવ જ્ઞાનમયી ખરે. ૧૨૮
અજ્ઞાનમય કે ભાવથી અજ્ઞાનભાવ જ ઊપજે,
તે કારણે અજ્ઞાનીના, અજ્ઞાનમય ભાવો બને. ૧૨૯

અર્થ:—કારણ કે જ્ઞાનમય ભાવમાંથી જ્ઞાનમય જ ભાવ ઉત્પન્ન થાય છે તેથી જ્ઞાનીના સર્વ ભાવો ખરેખર જ્ઞાનમય જ હોય છે અને કારણ કે અજ્ઞાનમય ભાવમાંથી અજ્ઞાનમય જ ભાવ ઉત્પન્ન થાય છે તેથી અજ્ઞાનીના ભાવો અજ્ઞાનમય જ હોય છે.

Vali GyaanMay Ko BhaavMaathi GyaanBhaav Ja Upaje,
Te Kaarane Gyaani Tanaa Sau Bhaav GyaanMayi Khare..128
AgyaanMay Ko BhaavThi AgyaanBhaav Ja Upaje,
Te Kaarane AgyaaniNa, AgyaanMay Bhaavo Bane..129

Lesson 7 Part 2

- Because from indivisible inclinations of knowing the true nature of the self, only such inclinations of knowing arise. Therefore enlightened one has inclinations of knowledge all the time. 128
- Because from alien directed inclinations only such alien directed ignorant inclinations arise. Therefore ignorant soul becomes the doer of those ignorant inclinations. 129

Lesson 7 Part 2

कणयमया भावादो जायंते कुंडलादो भावा ।
अयमयया भावादो जह जायंते दु कडयादी ॥ १३० ॥
अण्णाणमया भावा अणाणिणो बहुविहा वि जायंते ।
णाणिस्स दु णाणमया सच्चवे भावा तहा होंति ॥ १३१ ॥

ज्यम कनकमय के। लावमांथी कुंडलादिक उपजे,
पणु लोहमय के। लावथी कटकादि लावो नीपजे; १३०.
त्यम लाव अहुविध उपजे अज्ञानमय अज्ञानीने,
पणु ज्ञानीने तो सर्व लावो ज्ञानमय एम ज अने. १३१.

अर्थः—जेम सुवर्णमय लावमांथी सुवर्णमय कुंडल वगेरे
लावो थाय छे अने लोहमय लावमांथी लोहमय कटां वगेरे लावो
थाय छे, तेम अज्ञानीने (अज्ञानमय लावमांथी) अनेक प्रकारना
अज्ञानमय लावो थाय छे अने ज्ञानीने (ज्ञानमय लावमांथी)
सर्व ज्ञानमय लावो थाय छे.

Jyam KanakMay Ko BhaavMaathi Kundalaadik Upaje,
Pan LohMay Ko BhaavThi Katakaadi Bhaavo Neepaje..130
Tyam Bhaav BahuVidh Upaje AgyaanMay AgyaaniNe,
Pan GyaaniNe To Sarva Bhaavo, GyaanMay Em Ja Bane..131

Lesson 7 Part 2

- Just as from gold metal the resultant modes are of the gold only and while from iron metal, the resultant modes will be of iron only. 130
- Similarly, for ignorant being there are various ignorant inclinations only, while for enlightened one there are inclinations of knowing the self. 131

Lesson 7 Part 3

(3) पुण्य અને પાપનું સ્વરૂપ

- Nature of Auspicious and Inauspiciousness

Lesson 7 Part 3

કમ્મમસુહં કુસીલં સુહકમ્મં ચાવિ જાણહ સુસીલં ।
કહ તં હોદિ સુસીલં જં સંસારં પવેસેદિ ॥૧૪૫॥
છે કર્મ અશુભ કુશીલ ને જાણો સુશીલ શુભકર્મને !
તે કેમ હોય સુશીલ જે સંસારમાં દાખલ કરે ? ૧૪૫
અર્થ :—અશુભ કર્મ કુશીલ છે (-ખરાબ છે) અને શુભ કર્મ
સુશીલ છે (-સારું છે) એમ તમે જાણો છો ! તે સુશીલ કેમ હોય
કે જે (જીવને) સંસારમાં પ્રવેશ કરાવે છે ?

Chhe Karm Ashubh Kusheel Ne Jaano Susheel Shubh KarmNe!
Te Kem Hoy Susheel Je SansaarMaa Daakhal Kare?..145

Lesson 7 Part 3

- One very well knows that inauspicious inclinations are worthless and auspicious inclinations are wholesome.
- How can it be wholesome when it becomes the reason for transmigration? 145

Lesson 7 Part 3

सोवणिणयं पि णियलं बंधदि कालायसं पि जह पुरिसं ।
बंधदि एवं जीवं सुहमसुहं वा कदं कम्मं ॥ १४६ ॥

જ્યમ લોહનુ ત્યમ કનકનુ જાનેર જકડે પુરુષને,
એવી રીતે શુભ કે અશુભ કૃત કર્મ બાંધે જીવને. ૧૪૬.

અર્થ:—જેમ સુવર્ણની એડી પણ પુરુષને બાંધે છે અને
લોખંડની પણ બાંધે છે, તેવી રીતે શુભ તેમ જ અશુભ કરેલું
કર્મ જીવને (અવિશેષપણે) બાંધે છે.

Jyam LohNu Tyam KanakNu Janeer Jakade PurushNe,
Evi Reete Shubh Ke Ashubh Krut Karm Baandhe JeevNe..146

Lesson 7 Part 3

- To a person, handcuffs either made of iron or gold ties him down.
- Similarly, auspicious or inauspicious inclinations creates bondage to the soul. 146

Lesson 7 Part 3

परमदृग्मिह दु अठिदो जो कुणदि तवं वदं च धारेदि ।
तं सब्बं बालतवं बालवदं वेति सब्बण्हू ॥ १५२ ॥

परमार्थमां अस्थित जे तपने करे, व्रतने धरे,
सघणुंय ते तप षाण ने व्रत षाण सर्वज्ञो कहे. १५२.

अर्थः—परमार्थमां अस्थित એવો જે શુભ તપ કરે છે
તથા વ્રત ધારણુ કરે છે, તેનાં તે સર્વ તપ અને વ્રતને સર્વજ્ઞો
બાળતપ અને બાળવ્રત કહે છે.

ParmaarthMaa Anasthit Je TapNe Kare, VratNe Dhare,
Saghaluny Te Tap Baal Ne Vrat Baal Sarvagyo Kahe..152

Lesson 7 Part 3

- One has not obtained right faith and ends up performing austerities, and accepts vows. To those living beings, these austerities and vows are called childish in nature. 152

Lesson 7 Part 3

वदणियमाणि धरंता सीलाणि तहा तवं च कुव्वंता ।
परमद्वुबाहिरा जे णिब्बाणं ते ण विदंति ॥१५३॥
व्रतनियमने धारे भले, तपशीलने पणु आचरे,
परमार्थथी जे बाह्य ते निर्वाणुप्राप्ति नहीं करे. १५३.

अर्थः—व्रत अने नियमो धारणु करता होवा छतां तेम ज
शील अने तप करता होवा छतां जेओ परमार्थथी बाह्य छे (अर्थात्
परम पदार्थरूप ज्ञाननुं अटले के ज्ञानस्वरूप आत्मानुं जेमने अर्हान
नथी) तेओ निर्वाणुने पावता नथी.

Vrat NiyamNe Dhaare Bhale, Tap SheelNe Pan Aachare,
ParmarthThi Je Baahya Te Nirvaan Praapti Nahin Kare..153

Lesson 7

Part 3

- One has not obtained right faith and performs austerities and accepts vows. As there is no right faith, he can not obtain liberation. 153

Lesson 7 Part 3

परमद्ववाहिरा जे ते अण्णाणेण पुण्णमिच्छंति ।
संसारगमणहेदुं पि मोक्खहेदुं अजाणंता ॥ १५४ ॥

परमार्थबाह्य एवो अरे ! ज्ञाने न हेतु मोक्षना,
अज्ञानथी ते पुण्य धरुछे हेतु जे संसारना. १५४.

अर्थः—जेओ परमार्थथी बाह्य छे तेओ मोक्षना हेतुने
नहि ज्ञानता थका—जेके पुण्य संसारगमनना हेतु छे तोपणु—
अज्ञानथी पुण्यने (मोक्षना हेतु ज्ञानीने) धरुछे छे.

ParmaarthBaahya Jeevo Are! Jaane Na Hetu MokshaNo,
AgyaanThi Te Punya Ichchhe Hetu Je SansaarNo..154

Lesson 7 Part 3

- Ignorant soul does not know the true meaning of liberation. In his ignorance, he wishes for liberation through his auspicious inclinations. In turn he ends up continuing his transmigration.

154

Lesson 7 Part 3

सो सव्वणाणदरिसी कम्मरण णियेणावच्छण्णो ।
संसारसमावण्णो ण विजाणदि सव्वदो सव्वं ॥ १६० ॥
ते सर्वज्ञानी-दर्शी पणु निज कर्मरज-आच्छादने,
संसारप्राप्त न जाणुतो ते सर्वे रीते सर्वाने. १६०.

अर्थः—ते आत्मा (स्वभावधी) सर्वाने जाणुनारे तथा
हेषनारे छे तोपणु पोताना कर्मभण्ठी भरुथे—व्याप्त थये—थडे
संसारने प्राप्त थयेथे ते सर्वे प्रकारे सर्वाने जाणुतो नथी.

Te SarvGyaaniDarshi Pan Nij Karm Raj-Aachchhadane,
SansaarPraapta Naa Jaanato Te Sarva Reete SarvaNe..160

Lesson 7 Part 3

- From real nature of the self, the soul is the knower and perceiver. As a result he has capacity to know every thing. But as he is wrapped up in his karmic dust, he ends up with his transmigration due to lack of proper knowledge. 160

Lesson 7 Part 4

(४) आस्रवतुं स्वरूप

[જીવમાં થતા વિકારી ભાવો (આસ્રવ) છોડવા લાયક છે
એમ બતાવનારું સ્વરૂપ]

Nature of soul's inclinations of attachment
and aversion and inflow of karma One must
give them up

Lesson 7 Part 4

મિચ્છત્તં અવિરમણં કસાયજોગા ય સણ્ણસણ્ણા દુ ।
બહુવિહભેયા જીવે તસ્સેવ અણ્ણપરિણામા ॥૧૬૪॥
ણાણાવરણાદીયસ્સ તે દુ કમ્મસ્સ કારણં હોત્તિ ।
તેસિં પિ હોદિ જીવો ય રાગદોસાદિભાવકરો ॥૧૬૫॥

મિથ્યાત્વ ને અવિરત, કષાયો, યોગ સંજ્ઞ અસંજ્ઞ છે,
એ વિવિધ ભેદે જીવમાં, જીવના અનન્ય પરિણામ છે. ૧૬૪
વળી તેહ જ્ઞાનાવરણઆદિક કર્મનાં કારણ બને,
ને તેમનું પણ જીવ બને જે રાગદ્વેષાદિક કરે. ૧૬૫

અર્થ:—મિથ્યાત્વ. અવિરમણ. કષાય અને યોગ—એ આસ્રવો
સંજ્ઞ (અર્થાત્ ચેતનના વિકાર) પણ છે અને અસંજ્ઞ (અર્થાત્ પુહ્ગલના
વિકાર) પણ છે. વિવિધ ભેદવાળા સંજ્ઞ આસ્રવો—કે જોએ જીવમાં
ઉત્પન્ન થાય છે તેઓ—જીવના જ અનન્ય પરિણામ છે. વળી અસંજ્ઞ
આસ્રવો જ્ઞાનાવરણ આદિ કર્મનું કારણ (નિમિત્ત) થાય છે અને
તેમને પણ (અર્થાત્ અસંજ્ઞ આસ્રવોને પણ કર્મ'અંધનું' નિમિત્ત થવામાં)
રાગ-દ્વેષ આદિ ભાવ કરનારો જીવ કારણ (નિમિત્ત) થાય છે.

Mithyaatva Ne Avirat Kashaayo, Yog Sangya Asangya Chhe
E Vividh Bhede JeevMaa, JeevNaa Ananya Parinaam Chhe..164

Vali Teh Gyaanaavaranaadik KarmaNaa Kaaran Bane,
Ne TemNu Pan Jeev Bane Je RaagDveshaadik Kare..165

Lesson 7

Part 4

Wrong belief, non abstinence, toxic emotions and action of the mind speech and body are the reason for inflow. These are of two types: altered state of sentient (ignorant soul) and of non sentient (karmic matter).

The sentient altered states arise in the soul and therefore belong to the soul and as a result are inseparable. They are in the form of inclinations of attachment and aversion.

Furthermore non sentient karma fruition become the instrumental cause for generic karman particles to become specific karma particles. For this to happen, the soul's inclination of attachment and aversion becomes the cause. 164,165

Lesson 7

Part 4

जाव ण वेदि विसेसंतरं तु आदासवाण दोण्हं पि ।
अण्णाणी ताव दु सो कोहादिसु वड्डदे जीवो ॥ ६९ ॥
कोहादिसु वड्डंतस्स तस्स कम्मस्स संचओ होदि ।
जीवस्सेवं बंधो भणिदो खलु सव्वदरिसीहिं ॥ ७० ॥

આત્મા અને આસ્રવ તણે જ્યાં ભેદ જીવ જાણે નહીં,
ક્રોધાદિમાં સ્થિતિ ત્યાં લગી, અજ્ઞાની એવા જીવની. ૬૯.
જીવ વર્તતાં ક્રોધાદિમાં સંચય કરમનો થાય છે,
સહુ સર્વદર્શી એ રીતે બંધન કહે છે જીવને. ૭૦.

અર્થ:—જીવ જ્યાં સુધી આત્મા અને આસ્રવ—એ બંનેના તફાવત અને ભેદને જાણતો નથી ત્યાં સુધી તે અજ્ઞાની રહ્યો થકો ક્રોધાદિક આસ્રવોમાં પ્રવર્તે છે; ક્રોધાદિકમાં વર્તતા તેને કર્મનો સંચય થાય છે. ખરેખર આ રીતે જીવને કર્મનો બંધ સર્વજ્ઞેવોએ કહ્યો છે.

Aatma Ane Aasrav Tano Jyaan Bhed Jeev Jaane Nahin,
KrodhaadiMaa Sthiti Tyaan Lagi, Agyaani Eva JeevNi..69
Jeev Vartataa KrodhaadiMaa Sanchay KaramNo Thaay Chhe,
Sahu SarvDarshi E Reete Bandhan Kahe Chhe JeevNe..70

Lesson 7 Part 4

- Soul keeps on getting engrossed in anger etc toxic emotions due to his ignorance of not knowing difference between eternal true nature of the self and inflow of emotions. 69
- By having anger etc toxic emotions, there is inflow of material karma particles to the soul. This is the reason for karma bondage to the soul.70

Lesson 7 Part 4

जइया इमेण जीवेण अप्पणो आसवाण य तद्देव ।
णादं होदि विसेसंतरं तु तइया ण बंधो से ॥७१॥

આ જીવ જ્યારે આસ્ત્રવોનું, તેમ નિજ આત્મા તાણું,
જાણે વિશેષાંતર, તદા બંધન નહીં તેને થતું. ૭૧

અર્થ:—જ્યારે આ જીવ આત્મા અને આસ્ત્રવોના તફાવત
અને ભેદને જાણે ત્યારે તેને બંધ થતો નથી.

Aa Jeev Jyaare Asravonun, Tem Nij Aatmaa Tanun,
Jaane Visheshaantar Tadaa Bandhan Nahin tene Thatun..71

Lesson 7 Part 4

- When soul realizes the difference between his eternal true nature of self and sentient inclination of attachment and aversion then he ends up preventing bondage of karmic matter to soul. 71

Lesson 7 Part 4

णादूण आसवाणं असुचित्तं च विवरीयभावं च ।
दुक्खस्स कारणं ति य तदो णियत्ति कुणदि जीवो ॥ ७२ ॥

अशुचिपणुं, विपरीतता એ આસ્રવોનાં જાણીને,
વળી જાણીને દુઃખકારણો, એથી નિવર્તન જીવ કરે. ૭૨.

અર્થ:—આસ્રવોનું અશુચિપણું અને વિપરીતપણું તથા
તેઓ દુઃખના કારણ છે એમ જાણીને જીવ તેમનાથી નિવૃત્તિ કરે છે.

Ashuchipanun, Vipareetataa E Aasravonan Jaanine,
Vali Jaanine DukhKaarano, Ethi Nivartan Jeev Kare..72

Lesson 7 Part 4

- Recognizing that sentient inclinations of attachment and aversion are impure, alien to the eternal true nature of the soul and are cause for its misery, soul discards them. 72

Lesson 7 Part 4

जीवणिवद्धा एदे अध्रुव अणिच्चा तहा असरणा य ।
दुक्खा दुक्खफल ति य णादूण णिवत्तदे तेहिं ॥ ७४ ॥
આ સર્વ જીવનિબદ્ધ, અધ્રુવ, શરણહીન, અનિત્ય છે,
એ દુઃખ દુખફળ જાણીને એનાથી જીવ પાછો વળે. ૭૪.

અર્થ:—આ આસ્રવો જીવની સાથે નિબદ્ધ છે, અધ્રુવ છે,
અનિત્ય છે તેમ જ અશરણુ છે, વળી તેઓ દુઃખરૂપ છે, દુઃખ જ
જેમતું ફળ છે એવા છે,—એવું જાણીને જ્ઞાની તેમનાથી નિવૃત્તિ
કરે છે.

Aa Sarva Jeev Nibaddh, Adhruv, SharanHeen, Anitya Chhe,
E Dukh DukhFal JaaniNe EnaaThi Jeev Paachho Vale..74

Lesson 7 Part 4

- Even though these sentient inclinations of attachment and aversion are attached with the soul, they are non permanent, transient, and insecure. Furthermore not only they are miserable but their fruition also invites misery. Knowing these facts, the enlightened one discards them and withdraws from them. 74

Lesson 7 part 5

(५) संवरतुं स्वरूप
[लवना शुभाशुभ साधो केम अटकाववा ते षतावनारुं स्वरूप]

#5: Nature of beginning of purity within
And how to prevent auspicious and inauspicious
inclinations to come within

Lesson 7 part 5

उवओगे उवओगो कोहादिसु णत्थि को वि उवओगो ।
कोहो कोहे चेव हि उवओगे णत्थि खलु कोहो ॥१८१॥

उपयोगमां उपयोग के उपयोग नहि क्रोधादिमां,
छे क्रोध क्रोध महीं न, निश्चय क्रोध नहि उपयोगमां १७१

अर्थः—उपयोग उपयोगमां छे, क्रोधादिमां के उपयोग
नथी; वणी क्रोध क्रोधमां न छे, उपयोगमां निश्चयथी क्रोध नथी.

UpayogMaa Upayog Ko Upayog Nahi KrodhaadiMaa,
Chhe Krodh Krodh Mahin Ja, Nishchay Krodh Nahi UpayogMaa..181

Lesson 7 part 5

The mode of the attentive consciousness belongs to the all knower soul substance. The toxic emotions of anger etc do not belong to all knower soul substance.

Toxic emotions of anger etc. arise from anger material karma fruition.

From absolute perspectives the toxic emotions and attentive consciousness are entirely different. 181

Lesson 7 part 5

जह कणयमग्गितवियं पि कणयभावं ण तं परिच्चयदि ।
तह कम्मोदयतविदो ण जहदि णाणी दु णाणित्तं ॥ १८४ ॥

ज्यम अग्नितप्त सुवर्णं पणु निज स्वर्णभावं नहीं तजे,
त्यम कर्म उदये तप्त पणु ज्ञानी न ज्ञानीपणुं तजे. १८४.

अर्थः—जेम सुवर्णं अग्निथी तप्त थयुं थकुं पणु तेना
सुवर्णपणुने छोडतुं नथी तेम ज्ञानी कर्मना उदयथी तप्त थये
थके पणु ज्ञानीपणुने छोडतो नथी.

Jyam AgniTapta Suvarna Pan Nij Svarna Bhaav Nahin Taje,
Tyam Karm Udaye Tapta Pan Gyaani Na GyaaniPanun Taje..184

Lesson 7 part 5

- Just as even while being hot and melting, the gold does not lose its attributes and characteristics of being gold.
- Similarly, the enlightened soul even while facing the intense heat of material karma fruition, does not give up its attributes of being a knower only. 184

Lesson 7 part 5

सुद्धं तु वियाणंतो सुद्धं चेवप्पयं लहदि जीवो ।
जाणंतो दु असुद्धं असुद्धमेवप्पयं लहदि ॥ १८६ ॥

જે શુદ્ધ જાણે આત્મને, તે શુદ્ધ આત્મ જ મેળવે;
અશુદ્ધ જાણે આત્મને, અશુદ્ધ આત્મ જ તે લહે. ૧૮૬.

અર્થ:—શુદ્ધ આત્માને જાણતો—અનુભવતો જીવ શુદ્ધ
આત્માને જ પામે છે અને અશુદ્ધ આત્માને જાણતો—અનુભવતો
જીવ અશુદ્ધ આત્માને જ પામે છે.

Je Shuddh Jaane AatmaNe, Te Shuddh Aatma Ja Melave;
AnaShuddh Jaane AatmaNe, AnsShuddh Aatma Ja Te Lahe..186

Lesson 7 part 5

- While knowing and experiencing the pure state of self, soul attains that pure state. Whereas the soul knowing and experiencing impure state ends up residing in this impure state. 186

Lesson 7 part 5

अप्पाणमप्पणा रुंधिऊण दोपुण्णपावजोगेसु ।
दंसणणाणम्मिह ठिदो इच्छाविरदो य अण्णम्मिह ॥ १८७ ॥
जो सब्वसंगमुक्को ज्ञायदि अप्पाणमप्पणो अप्पा ।
ण वि कम्मं णोकम्मं चेदा चित्तेदि एयत्तं ॥ १८८ ॥
अप्पाणं ज्ञायंतो दंसणणाणमओ अण्णमओ ।
लहदि अचिरेण अप्पाणमेव सो कम्मपविमुक्कं ॥ १८९ ॥

Lesson 7 part 5

પુણ્યપાપયોગથી રોકીને નિજ આત્મને આત્મા થકી,
દર્શન અને જ્ઞાને ઠરી, પરદ્રવ્યઘ્નિયા પરિહરી, ૧૮૭.

જે સર્વસંગવિમુક્ત, ધ્યાવે આત્મને આત્મા વડે,-
-નહિ કર્મ કે નોકર્મ, ચેતક ચેતતો એકત્વને, ૧૮૮.
તે આત્મ ધ્યાતો, જ્ઞાનદર્શનમય, અનન્યમયી ખરે,
બસ અલ્પ કાળે કર્મથી પ્રવિમુક્ત આત્માને વરે. ૧૮૯.

અર્થ:—આત્માને આત્મા વડે જે પુણ્ય-પાપરૂપ શુભાશુભ-
યોગોથી રોકીને દર્શનજ્ઞાનમાં સ્થિત થયો થકો અને અન્ય(વસ્તુ)ની
ઘ્નિયાથી વિરમ્યો થકો, જે આત્મા, (ઘ્નિયારહિત થવાથી) સર્વ
સંગથી રહિત થયો થકો, (પોતાના) આત્માને આત્મા વડે ધ્યાવે
છે—કર્મ અને નોકર્મને ધ્યાતો નથી, (પોતે) *ચેતયિતા (હોવાથી)
એકત્વને જ ચિંતવે છે—ચેતે છે—અનુભવે છે, તે (આત્મા),
આત્માને ધ્યાતો, દર્શનજ્ઞાનમય અને Xઅનન્યમય થયો થકો અલ્પ
કાળમાં જ કર્મથી રહિત આત્માને પામે છે.

PunyaPaapYogThi RokiNe Nij AatmaNe Aatmaa Thaki,
Darshan Ane Gyaane Thari, ParDravyalchchhaa Parihari..187

Je Sarva Sang Vimukta, Dhyaave AatmaNe AatmaaVade,-
Nahi Karm Ke Nokarm, Chetak Chetato Ekatva Ne..188

Te Aatma Dhyaato, GyaanDarshanMay AnanyaMayee Khare
Bas AlpaKaale KarmThi Pravimukta AatmaaNe Vare ..189

Living being stops his auspicious and inauspicious inclinations and now gets engrossed in his attributes of knowledge and perception. He now has no desires for any alien objects and has detached himself from all associative relationship. He gets engrossed in his true eternal state and does not experience fruition of material karma or quasi karma. Since in reality soul is only consciousness- supreme nature of knowing and perceiving only, such soul singularly focuses on this attribute and therefore experiences the same. He experiences conscious nature of the self. He gets engrossed in his knowledge and faith and in short time will become karma free and will obtain nirvana. 187,188,189.

Lesson 7 Part 6

(૬) નિજ્જરાતું સ્વરૂપ

સંવરપૂર્વક જે પૂર્વના વિકારી ભાવોને તથા પૂર્વે
ખાંધેલાં કર્મોને ટાળે છે તેને નિજ્જરા કહે છે.

#6: Nature of increased purity and shedding of karmic bonds.

-It shows how to stop auspicious and
Inauspicious inclinations.

-How to discard past inclinations

-How to get relieved from bondage of past karma.

Lesson 7 Part 6

उदयविवागो विविहो कम्माणं वणिणदो जिणवरेहिं ।
ण दु ते मज्झ सहावा जाणगभावो दु अहमेको ॥ १९८ ॥
कर्मा तणो जे विविध उदयविपाक जिनवर वणुंवेया,
ते मुज स्वभावो छे नहीं, हुं ऐक ज्ञायकभाव छुं. १९८.

अर्थः—कर्माना उदयनो विपाक (इण) जिनवरोअे अनेक
प्रकारनो वणुंवेया छे ते मारा स्वभावो नथी; हुं तो ऐक
ज्ञायकभाव छुं.

Karmo Tano Je Vividh UdayVipaak Jinavar Varnavyo,
Te Muj Svabhaavo Chhe Nahin, Hun Ek Gyaayak Bhaav Chhun..198

Lesson 7 Part 6

- Omniscient Lord has described various consequences of fruition of non sentient karmic bonds. I know that such fruition and its consequences are not my real nature. My true nature is only consciousness- knowing and perceiving. 198

Lesson 7 Part 6

पुद्गलकर्मं रागो तस्स विवागोदओ हवदि एसो ।
ण दु एस मज्झ भावो जाणगभावो हु अहमेको ॥ १९९ ॥

पुद्गलकरमरूप रागनो ञ विपाकरूप छे उदय आ,
आ छे नहीं मुज भाव, निश्चय ऐक ज्ञायकभाव छुं. १९९.

अर्थः—राग पुद्गलकर्म छे, तेनो विपाकरूप उदय आ छे,
आ भारो भाव नथी; हुं तो निश्चयथी ऐक ज्ञायकभाव छुं.

Pudgal KaramRoop RaagNo Ja VipaaKRoop Chhe Uday Aa,
Aa Chhe Nahin Muj Bhaav, Nishchay Ek Gyaayak Bhaav Chhun..199

Lesson 7 Part 6

- I am the all knower eternal soul substance. The inclinations of attachment etc. arise when one directs his attention to the fruition of old karma. Therefore those inclinations are known as nonliving material in nature. They are not my true nature.199

Lesson 7 Part 6

एवं सम्महिङ्गी अप्पाणं मुणदि जाणगसहावं ।
उदयं कम्मविवागं च मुयदि तच्चं वियाणंतो ॥ २०० ॥

सुदृष्टि ए रीत आत्मने ज्ञायकस्वभाव ङ जाणुतो,
ने उदय कर्मविपाकूप ते तत्त्वज्ञायक छोडतो. २००.

अर्थः—आ रीते सम्यग्दृष्टि आत्माने (पोताने) ज्ञायक-
स्वभाव जाणु છે અને તત્ત્વને અર્થાત્ યથાર્થ સ્વરૂપને જાણુતો થકો
કર્મના વિપાકરૂપ ઉદયને છોડે છે.

Sudrishti E Reet AatmNe Gyaayak Svabhaav Ja Jaanato,
Ne Uday KarmVipaakRoop Te TattvaGyaayak Chhodato..200

Lesson 7 Part 6

- Therefore enlightened soul knows the self as embodiment of knowledge. He knows the real nature of eternal soul substance. He now gives up his attention from fruition of material karma particles. 200

Lesson 7 Part 6

परमाणुमित्तयं पि हु रागादीणं तु विज्जदे जस्स ।
ण वि सो जाणदि अप्पाणयं तु सञ्वागमधरो वि ॥ २०१ ॥

अणुमात्र पणु रागादिना सदभाव वर्ते जेहने,
ते सर्वआगमधर भवे पणु जानतो नहि आत्माने. २०१.

अर्थः—अरेअर जे एवने परमाणुमात्र—देशमात्र—पणु
रागादिक वर्ते छे ते एव भवे सर्व आगम लखेवो ह्यथ तोपणु
आत्माने नथी जानतो.

AnuMaatra Pan RaagaadiNo SadBhaav Varte JehNe,
Te Sarva AagmaDhar Bhale Pan Jaanato Nahin AatmaNe..201

Lesson 7 Part 6

- The living being may have deeply studied the scriptures. But if he has even slightest amount of inclinations of attachment etc. present then he has not known the soul. 201

Lesson 7 Part 6

મજ્ઞં પરિગ્ગહો જદિ તદો અહમજીવદં તુ ગચ્છેજ્જ ।
ળાદેવ અહં જમ્હા તમ્હા ણ પરિગ્ગહો મજ્ઞ ॥ ૨૦૮ ॥
પરિગ્રહ કદી મારો બને તો હું અજીવ બનું ખરે,
હું તો ખરે જ્ઞાતા જ, તેથી નહિ પરિગ્રહ મુજ બને. ૨૦૮.

અર્થ:—જે પરદ્રવ્ય-પરિગ્રહ મારો હોય તો હું અજીવપણાને પામું. કારણ કે હું તો જ્ઞાતા જ છું તેથી (પરદ્રવ્યરૂપ) પરિગ્રહ મારો નથી.

Parigrah Kadi Maaro Bane To Hun Ajeev Banun Khare,
Hun To Khare Gyaata Ja, Tethi Nahin Parigrah Muj Bane..208

Lesson 7 Part 6

- If I have attachment of the the alien objects then I will end up being in non living state. But because I am only the knower, the consciousness, therefore such attachment towards any alien objects is not my nature thus they are not mine. 208

Lesson 7 Part 6

छिज्जदु वा भिज्जदु वा णिज्जदु वा अहव जादु विप्पलयं ।
जम्हा तम्हा गच्छदु तह वि हु ण परिग्गहो मज्झ ॥ २०९ ॥

छेदाव, वा भेदाव, को लर्ध जाव, नष्ट भनो भले,
वा अन्य को रीत जाव, पणु परिग्रह नथी भारो भरे. २०९.

अर्थः—छेदाव जावो, अथवा भेदाव जावो, अथवा कोर्ध
लर्ध जावो, अथवा नष्ट थर्ध जावो. अथवा तो गमे ते रीते
जावो, तोपणु भरेभर परिग्रह भारो नथी.

Chhedaav, Vaa Bhedaav, Ko Lai Jaav, Nasht Bano Bhale,
Vaa Anya Ko Reet Jaav, Pan Parigrah Nathi Maaro Khare ..209

Lesson 7 Part 6

- The alien object may be destroyed, cut in to pieces, some one may take it away, or gets lost. But I am not interested in it. I have no attachment what so ever in it. 209

Lesson 7 Part 6

अपरिग्रहो अणिच्छो भणितो णाणी य णेच्छदे धम्मं ।
अपरिग्रहो दु धम्मस्स जाणगो तेण सो होदि ॥ २१० ॥

अनिच्छक कह्यो अपरिग्रही, ज्ञानी न छच्छे पुण्यने,
तेथी न परिग्रही पुण्यनो ते, पुण्यनो ज्ञायक रहे. २१०.

अर्थः—अनिच्छकने अपरिग्रही कह्यो छे अने ज्ञानी धर्मने
(पुण्यने) छच्छतो नथी, तेथी ते धर्मनो परिग्रही नथी, (धर्मनो)
ज्ञायक न छे.

Anichchhak Kahyo Aparigrahi, Gyaani Na Ichchhe PunyaNe,
Tethi Na Parigrahi PunyaNo Te, PunyaNo Gyaayak Rahe..210

Lesson 7 Part 6

- One who has indifference is known to be having non possessiveness. The right faith person does not wish for auspicious inclination. Therefore he is not having possessive nature for this auspiciousness. He is simply an observer and knower only. 210

Lesson 7 Part 6

अपरिग्रहो अणिच्छो भणिदो णाणी य णेच्छदि अधम्मं ।
अपरिग्रहो अधम्मस्स जाणगो तेण सो होदि ॥ २११ ॥

अनिच्छक कह्यो अपरिग्रही, ज्ञानी न छच्छे पापने,
तेथी न परिग्रही पापना ते, पापना ज्ञायक रहे. २११.

अर्थः—अनिच्छकने अपरिग्रही कह्यो छे अने ज्ञानी अधर्माने
(पापने) छच्छतो नथी, तेथी ते अधर्मानो परिग्रही नथी,
(अधर्मानो) ज्ञायक न छे.

Anichchhak Kahyo Aparigrahi, Gyaani Na Ichchhe PaapNe,
Tethi Na Parigrahi PaapNo Te, PaapNo Gyaayak Rahe..211

Lesson 7 Part 6

- One who has indifference is known to be having non possessiveness. The right faith person does not wish for any inauspicious inclination. Therefore he is not having possessive nature for this inauspiciousness. He is simply an observer and knower only. 211

Lesson 7 Part 6

सम्मद्दिट्ठी जीवा णिस्संका होंति णिब्भया तेण ।
सत्तभयविप्पमुक्का जम्हा तम्हा दु णिस्संका ॥ २२८ ॥

सम्यक्त्ववन्त एवो निःशंकित, तेथी छे निर्भय्य अने
छे सप्तभयप्रविमुक्ता जेथी, तेथी ते निःशंक छे. २२८.

अर्थः—सम्यग्दृष्टि एवो निःशंक होय छे तेथी निर्भय
होय छे; अने कारणु के सप्त भयथी रहित होय छे तेथी निःशंक
होय छे (-अडोल होय छे).

SamyakvaVant Jeevo Nishankit, Tethi Chhe Nirbhay Ane
Chhe SaptaBhayPravimukta Jethi, Tethi Te Nishank Chhe..228

Lesson 7 Part 6

- Enlightened person is without any doubts and therefore is fearless. He is free from seven fears and thereby he is steadfast, confident and unwavering person. 228

Lesson 7 Part 6

જો ચત્તારિ વિ પાદ છિંદદિ તે કમ્મવંધમોહકરે ।
સો ણિસ્સંકો ચેદા સમ્માદિટ્ઠી સુણેદઙ્ગો ॥ ૨૨૯ ॥

જે કર્મબંધનમોહકર્તા પાદ ચારે છેદતો,
ચિન્મૂર્તિ તે શંકારહિત સમકિતદ્રષ્ટિ જાણવો. ૨૨૯.

અર્થ:—જે *ચેતચિતા, કર્મબંધ સંબંધી મોહ કરનારા
(અર્થાત્ જીવ નિશ્ચયથી કર્મ વડે બંધાયો છે એવો જીવ કરનારા)
મિથ્યાત્વાદિ ભાવોરૂપ ચારે પાયાને છેદે છે, તે નિ:શંક સમ્યક્દ્રષ્ટિ
જાણવો.

Je KarmBandhanMohKartaa PPad Chaare Chhedato,
Chinmoorti Te ShankaaRahit SamakitDrishti Jaanavo..229

Lesson 7 Part 6

Infatuated state occurs as a result of one directing his attention to the fruition of karma.

The sentient being removes four pillars which are the cause for him to be in infatuated state. He therefore is with right faith which is free from any doubts. 229

Lesson 7 Part 6

जो दु ण करेदि कंखं कम्मफलेसु तह सब्बधम्मसेसु ।
सो णिकंखो चेदा सम्मादिट्ठी मुणेदव्वो ॥ २३० ॥

जे कर्मइण ने सर्व धर्म तणी न कांक्षा राखतो,
चिन्मूर्ति ते कांक्षारहित समकितदृष्टि जाणुवो. २३०.

अर्थः—जे येतयिता कर्मेनां इणो प्रत्ये तथा सर्व धर्मा
प्रत्ये कांक्षा करतो नथी ते निष्कांक्ष सम्यग्दृष्टि जाणुवो.

Je KarmFal Ne Sarva Dharm Tani Na Kankshaa Raakhato,
Chinmoorti Te KaankshaaRahit SamakitDrishti Jaanavo..230

Lesson 7 Part 6

- The sentient who does not have desire or cravings from both the fruition of karmic bonds as well as its various properties is known as enlightened one free from all desires 230

Lesson 7 Part 6

जो ण करेदि दुगुंलं चेदा सव्वेसिमेव धम्माणं ।
सो खलु णिव्विदिगिच्छो सम्मादिट्ठी मुणेदव्वो ॥ २३१ ॥
सौ कोर्ध धर्मं विषे जुगुप्साभाव जे नहि धारतो,
चिन्मूर्तिं निर्विचिकित्स समकितदृष्टिं निश्चय जानवो. २३१.

अर्थः—जे चेतयिता अघाय धर्मो (वस्तुना स्वभावो)
प्रत्ये जुगुप्सा (ग्लानि) करतो नथी ते निश्चयथी निर्विचिकित्स
(—विचिकित्सादोष रहित) सम्यग्दृष्टिं जानवो.

Sau Koi Dharm Vishe JugupsaaBhaav Je Nahin Dhaarato
Chinmoorti Nirvichikitsa SamakitDrishti Nishchay Jaanavo..231

Lesson 7 Part 6

- The sentient living being who does not have disgust towards unwanted things is known as the right faith person free of any disgust. 231

Lesson 7 Part 6

जो हवदि असम्मूढो चेदा सद्विद्वि सव्वभावेसु ।
सो खलु अमूढदिद्वी सम्मादिद्वी मुणेदव्वो ॥ २३२ ॥

संमूढ नहि जे सर्व भावे,—सत्य दृष्टि धारतो,
ते मूढदृष्टिरहित समकितदृष्टि निश्चय जानुवो. २३२.

अर्थः—जे येतयिता सर्व भावोमां अमूढ छे—यथार्थ
दृष्टिवाणो छे, ते परेपर अमूढदृष्टि सम्यग्दृष्टि जानुवो.

Sanmoodh Nahi Je Sarva Bhaave, -Satya Drishti Dhaarato,
Te MoodhDrishtiRahit SamakitDrishti Nishchay Jaanavo..232

Lesson 7 Part 6

- The sentient living being is having non perplexity towards all substances. He has genuine knowledge about all the substances. Therefore this right faith person is known to be in non perplexed state. 232

Lesson 7 Part 6

જો સિદ્ધભક્તિજુત્તો ઉવગૂહણગો દુ સવ્વધમ્માણં ।
સો ઉવગૂહણકારી સમ્માદિટ્ઠી મુણેદવ્વો ॥ ૨૩૩ ॥

જે સિદ્ધભક્તિસહિત છે, ઉપગૂહક છે સૌ ધર્મને,
ચિન્મૂર્તિ તે ઉપગૂહનકર સમકિતદ્રષ્ટિ જાણવો. ૨૩૩.

અર્થ:—જે (ચેતયિતા) સિદ્ધની (શુદ્ધાત્માની) ભક્તિ
સહિત છે અને પર વસ્તુના સર્વ ધર્મને ગોપવનાર છે (અર્થાત્
રાગાદિ પરભાવોમાં જોડાતો નથી) તે ઉપગૂહનકારી સમ્યક્દ્રષ્ટિ જાણવો.

Je SiddhBhaktiSahit Chhe, Upgoohak Chhe Sau DharmNo,
Chinmoorti Te Upgoohankar SamakitDrishti Jaanavo..233

Lesson 7 Part 6

- The sentient living being is engrossed in the worship of his own eternal true nature of the self. In this regard, he does not see as well as also hides some one's faults. This right faith person therefore is said to be having virtue of "upaguhan" in which he ends up hiding some one's faults. Such aspiring soul is known as obscurity (upaguhan) enlightened one. 233

Lesson 7 Part 6

उम्मग्गं गच्छंतं सगं पि मग्गे ठवेदि जो चेदा ।
सो ठिदिकरणाजुत्तो सम्मादिट्ठी मुणेदब्बो ॥ २३४ ॥

उन्मार्गगमने स्वात्मने पणु मार्गमां जे स्थापतो,
चिन्मूर्ति ते स्थितिकरणयुक्त समकितदृष्टि जाणुवो. २३४.

अर्थः—जे येतयिता उन्मार्गे जाता पोताना आत्माने पणु
मार्गमां स्थापे छे, ते स्थितिकरणयुक्त (स्थितिकरणगुण सङ्घित)
सम्यग्दृष्टि जाणुवो.

UnmaargGamane SvaatmaNe Pan MaargMaa Je Sthaapato,
Chinmoorti Te SthitiKaranYukta SamakitDrishti Jaanavo..234

Lesson 7 Part 6

- The sentient living being with right faith brings his soul on the right path, when there is distortion occurs. He sustains the soul in the right convictions. This is known as “sthiti karan” means ensuring steadiness in right faith and conduct when there is distortion from right path. He also does the same for some one who is not on right path. Such aspiring soul is called restored and steadfast enlightened one. 234

Lesson 7 Part 6

जो कुणदि वच्छलत्तं तिण्हं साहूण मोक्खमग्गमिह ।
सो वच्छलभावजुदो सम्मादिट्ठी मुणेदव्वो ॥ २३५ ॥
जे मोक्षमार्गे 'साधु'त्रयनु' वत्सलत्व करे अहो !
चिन्मूर्ति ते वात्सल्ययुत समकितदृष्टि जाणुवो. २३५.

अर्थः—जे (चेतयिता) मोक्षमार्गमां रडेला सम्यग्दर्शन-
ज्ञान-चारित्र्यपी त्रणु साधको—साधनो प्रत्ये (अथवा व्यवहारे
आचार्य, उपाध्याय अने मुनि—अे त्रणु साधुओ प्रत्ये) वात्सल्य
करे छे, ते वत्सलभावयुक्त (वत्सलभाव सहित) सम्यग्दृष्टि जाणुवो.

Je MokshMaarge Saadhu TrayNun Vatsaltva Kare Aho!
Chinmoorti Te VaatsalyaYut SamakitDrishti Jaanavo..235

Lesson 7 Part 6

- The sentient living being shows the fraternity towards coreligionists. He also shows love and devotion towards aacharya, upaadhyay and saadhu. He is called the affectionate right faith person. 235

Lesson 7 Part 6

વિજ્ઞારહમારૂઠો મળોરહપહેસુ ભમઇ જો ચેદા ।
સો જિણણાણપહાવી સમ્માદિટ્ટી મુણેદઠ્ઠવો ॥ ૨૩૬ ॥
ચિન્મૂર્તિ મન-રથપંથમાં વિદ્યારથાઠ્ઠ ઘૂમતો,
તે જિનજ્ઞાનપ્રભાવકર સમકિતદ્રષ્ટિ જાણવો. ૨૩૬.

અર્થ:—જે ચેતચિતા વિદ્યાર્થી રથમાં આઠ્ઠ થયો થકો
(-ચડયો થકો) મનર્થી રથ-પંથમાં (અર્થાત્ જ્ઞાનર્થી જે રથને
ચાલવાનો માર્ગ તેમાં) ભ્રમણ કરે છે, તે જિનેશ્વરના જ્ઞાનની
પ્રભાવના કરનારો સમ્યક્દ્રષ્ટિ જાણવો.

Chinmoorti Man-RathPanthMaa VidhyaaRatharoodh Ghoomato,
Te JinGyaanPrabhaavaKar SamakitDrishti Jaanavo..236

Lesson 7

Part 6

- The sentient living being has obtained the right faith and right knowledge. Now he propagates the teachings of Jina. He promotes the religion. Such aspiring soul is known to be enlightened one propagating the knowledge of Omniscient Lord. 236

Lesson 7 Part 7

૭. બંધ સ્વરૂપ

(જીવને રાગદ્વેષથી બંધ થાય છે માટે બંધ છોડવા-
લાયક છે, તે બતાવનારું સ્વરૂપ)

- #7: Nature of bondage:
- Soul acquires bondage by having inclinations of attachment and aversion.
- In this chapter it shows that this type of bondage
- needs to be discarded.

Lesson 7 Part 7

જો મળ્ણદિ હિંસામિ ય હિસિજ્જામિ ય પરેહિં સત્તહિં ।
સો મૂઢો અળ્ણાળી ળાળી ંત્તો ઢુ વિવરીદો ॥૨૪૭॥
જે માનતો—હું મારું ને પર જીવ મારે મુજને,
તે મૂઢ છે, અજ્ઞાની છે, વિપરીત એથી જ્ઞાની છે. ૨૫૭
અર્થ:—જે એમ માને છે કે 'હું પર જીવોને મારું છું
(-હાણું છું) અને પર જીવો મને મારે છે,' તે મૂઢ (-મોઢી) છે,
અજ્ઞાની છે, અને આનાથી વિપરીત (અર્થાત્ આપું નથી માનતો)
તે જ્ઞાની છે.

Je Maanato -- Hun Maarun Ne Par Jeev Maare Mujane,
Te Moodh Chhe, Agyaani Chhe, Viparteet Ethhi Gyaani Chhe..247

Lesson 7

Part 7

- One who believes that “I can kill some one or some one can kill me” is infested with infatuation and one who believes contrary is enlightened one. 247

Lesson 7 Part 7

जो ण मरदि ण य दुहिदो सो वि य कम्मोदण चव खलु ।
तम्हा ण मारिदो णो दुहाविदो चेदि ण हु मिच्छा ॥ २५८ ॥
वणी नव मरे, नव दुःखी णने, ते कर्मा उदये णरे,
'मे' नव हण्यो, नव दुःखी कर्मा' – तुज मत शुं नहि मिथ्या णरे ?

अर्थः—वणी जे नथी मरतो अने नथी दुःखी थतो ते
पाणु णरेणर कर्मा उदयथी ज थाय छे; तेथी 'मे' न मार्यो, मे'
न दुःखी कर्मा' जेवो तारे। असिप्राय शुं णरेणर मिथ्या नथी ?

Vali Nav Mare, Nav Dukhi Bane, Te KarmNaa Udaye Khare,
'Me Nav Hanyo, Nav Dukhi Karyo' – Tuj Mat Shu Nahi Mithyaa Khare?

..258

Lesson 7

Part 7

- Furthermore, one who is “not dying and not been suffering” is due to fruition of material karma.
- Therefore, is it not wrong to believe that: “I did not kill him/her or did not make him/ her suffer”? 258

Lesson 7 Part 7

एसा दु जा मदी दे दुखिखदसुहिदे करेमि सत्ते ति ।
एसा दे मूढमदी सुहासुहं बंधदे कम्मं ॥ २५९ ॥

આ બુદ્ધિ જે તુજ—‘ દુખિત તેમ સુખી કરુ’ છું જીવને’,
તે મૂઢ મતિ તારી અરે ! શુભ-અશુભ બાંધે કર્મને. ૨૫૯.

અર્થ:—તારી જે આ બુદ્ધિ છે કે હું જીવોને દુ:ખી-સુખી
કરું છું, તે આ તારી મૂઢ બુદ્ધિ જ (મોહસ્વરૂપ બુદ્ધિ જ)
શુભાશુભ કર્મને બાંધે છે.

Aa Buddhi Je Tuj – ‘ Dukhit Tem Sukhi Karun Chhun JeevNe’,
Te Moodh Mati Taari Are! Shubh-ashubh Baandhe KarmNe..259

Lesson 7

Part 7

- One's intellect believing that "I make others happy or unhappy", itself is associated with wrong faith and is the reason for bondage of auspicious and inauspicious karma. 259

Lesson 7 Part 7

अज्झवसिदेण बंधो सत्ते मारेउ मा व मारेउ ।
एसो बंधसमासो जीवाणं णिच्छयणयस्स ॥ २६२ ॥
मारे—न मारे लवने, छे षंध अध्यवसानथी,
—आ लव केरा षंधना संक्षेप निश्चयनय थकी. २६२.

अर्थः—लवने मारे अथवा न मारे—डर्म'षंध
अध्यवसानथी न थाय छे. आ, निश्चयनये, लवना षंधना
संक्षेप छे.

Maaro – Na Maaro JeevNe, Chhe Bandh AdhyavasaanThi,
--Aa Jeev Kera BandhNo Sankshep NishchayNay Thaki..262

Lesson 7

Part 7

- Word “adhyavasaan” means Thought activity associated with wrong belief.
- Whether one kills other living being or not, the karmic bondage occurs with “adhyavasaan”.
- In short, this state is the reason for karma bondage from absolute point of view. 262

Lesson 7 Part 7

अज्ज्ञवसाणणिमित्तं जीवा वज्झंति कम्मणा जदि हि ।
मुच्चंति मोक्खमग्गे ठिदा य ता किं करेसि तुमं ॥ २६७ ॥
सौ ज्व अध्वयसानकारणु कर्मथी णंधाय ज्यां
ने मोक्षमार्गे स्थित ज्वो मुकाय, तुं शुं करे भला ? २६७.

अर्थः—हे साधु! जे परेपर अध्वयसानना निमित्ते ज्वो
कर्मथी णंधाय छे अने मोक्षमार्गमां स्थित मुकाय छे, तो तुं शुं
करे छे? (तारे तो णंधवा-छोडवानो अलिप्राय विष्णु गयो.)

Sau Jeev AdhavaasaanKaaran karmThi Bandhaay Jyaan
Ne MokshMaarge Sthit Jeevo Mukaay, Tun Shun Kare Bhalaa?..267

Lesson 7 Part 7

- Oh brother! in reality, “adhyavasaan” is the reason for karmic bondage and aspirant soul who is on the path of salvation ends up with liberation. Then what are you doing? Your opinion of bondage and liberation turns out to be wrong. 267

Lesson 7 Part 7

સત્ત્વે કરેદિ જીવો અહ્મવસાણેણ તિરિયણેરરૂણે ।
દેવમણુણે ય સત્ત્વે પુણ્ણં પાવ્ણં ચ ણેયવિહ્ણં ॥ ૨૬૮ ॥
ધમ્માધમ્મં ચ તહા જીવાજીવે અલોગલોગં ચ ।
સત્ત્વે કરેદિ જીવો અહ્મવસાણેણ અપ્પાણં ॥ ૨૬૯ ॥

તિરિયંચ, નારક, દેવ, માનવ, પુણ્ય-પાપ વિવિધ જે,
તે સર્વરૂપ નિજને કરે છે જીવ અધ્યવસાનથી. ૨૬૮.
વળી એમ ધર્મ-અધર્મ, જીવ-અજીવ, લોક-અલોક જે,
તે સર્વરૂપ નિજને કરે છે જીવ અધ્યવસાનથી. ૨૬૯.

અર્થ:—જીવ અધ્યવસાનથી તિરિયંચ, નારક, દેવ અને મનુષ્ય
એ સર્વ પર્યાયો, તથા અનેક પ્રકારનાં પુણ્ય અને પાપ—એ
બધારૂપ પોતાને કરે છે. વળી તેવી રીતે જીવ અધ્યવસાનથી ધર્મ-
અધર્મ, જીવ-અજીવ અને લોક-અલોક—એ બધારૂપ પોતાને
કરે છે.

Tiryanch, Naarak, Dev, Maanav, Punya-Paap Vividh Je,
Te SarvRoop NijNe Kare Chhe Jeev AdhyavasaanThi..268
Vali Em Dharm-Adharm, Jeev-Ajeev Lok-Alok Je,
Te SarvRoop NijNe Kare Chhe Jeev AdhyavasaanThi....269

Lesson 7

Part 7

- Living being with his Thought activity associated with wrong belief- “adhyavasaan”- makes his mode’s unity with alien objects like four realms of existence (four gati) and also with auspicious and inauspicious inclinations. Furthermore he also ends up making his unity with medium of motion, medium of rest, with other living beings, non livings and also with cosmic and trans cosmic space. 268,269

Lesson 7 Part 7

एदाणि णत्थि जेसिं अज्झवसाणाणि एवमादीणि ।
ते असुहेण सुहेण व कम्मेण मुणी ण लिप्पंति ॥ २७० ॥
એ આદિ અધ્યવસાન વિધવિધ વર્તતાં નહિ જેમને,
તે મુનિવરો લેપાય નહિ શુભ કે અશુભ કર્મો વડે. ૨૭૦.

अर्थः—आ (पूर्वे कहेलां) तथा आवां भीन्तं पणु
अध्यवसान जेमने नथी, ते मुनिओ अशुभ के शुभ कर्मथी
लेपाता नथी.

E Aadi Adhyavasaan VidhVidh Vartataa Nahi JemNe,
Te Munivaro Lepaay Nahi Shubh Ke Ashubh Karmo Vade..270

Lesson 7

Part 7

- The “adhyavasaan” as mentioned in previous stanzas and also much more different “adhyavasaan” are not present in the true monk. Therefore those monks do not get attached with meritorious or demeritorious karma. 270

Lesson 7 Part 7

एवं व्यवहारणओ पडिसिद्धो जाण णिच्छयणएण ।
णिच्छयणयासिदा पुण मुणिणो पावंति णिव्वाणं ॥ २७२ ॥

व्यवहारनय ए रीत णणु निषिद्ध निश्चयनय थकी;
निश्चयनयाश्रित मुनिवरो प्राप्ति करे निर्वाणुनी. २७२.

अर्थः—ए रीते (पूर्वोक्त रीते) (पराश्रित एवे) व्यवहारनय निश्चयनय वडे निषिद्ध णणु; निश्चयनयने आश्रित मुनिओ निर्वाणुने पामे छे.

VyavahaarNay E Reet Jaan Nishiddh NishchayNay Thaki;
NishchayNayaashrit Munivaro Praapti Kare NirvaanNi..272

Lesson 7

Part 7

- “Adhyavasaan” is dependent on alien objects. The conventional point of view is also alien dependent. Therefore one who gives up “adhyavasaan” also gives up conventional point of view. Now he is in absolute point of view. The monks who have given up “adhyavasaan” and therefore conventional point of view are in absolute point of view and will ultimately obtain liberation. 272

Lesson 7 Part 7

વદસમિદીગુત્તીઓ સીલતવં જિનવરોહિ પળ્લત્તં ।
કુઠ્ઠવંતો વિ અભવ્વો અળ્ણાળી મિચ્છદિટ્ઠી દુ ॥ ૨૭૩ ॥

જિનવરકહેલાં વ્રત, સમિતિ, ગુપ્તિ, વળી તપ-શીલને
કરતાં છતાંય અભવ્ય જીવ અજ્ઞાની મિથ્યાદ્રષ્ટિ છે. ૨૭૩.

અર્થ:—જિનવરોએ કહેલાં વ્રત, સમિતિ, ગુપ્તિ, શીલ,
તપ કરતાં છતાં પણ અભવ્ય જીવ અજ્ઞાની અને મિથ્યાદ્રષ્ટિ છે.

JinavarKahela Vrat, Samiti, Gupti, Vali Tap-SheelNe
Karataa Chhataay Abhavya Jeev Agyaani MithyaDrishti Chhe..273

Lesson 7 Part 7

- The living being who is unable to achieve liberation is known as “Abhavi Jiv”. This “Abhavi Jiv” is unable to achieve right belief. This living being may observe vows, self control, discipline, moral conduct, and austerities etc. but still he is and will always be in ignorance and is in wrong belief state.
273

Lesson 7 Part 7

આદા સુ મજ્ઞ ણાણં આદા મે દંસણં ચરિત્તં ચ ।
આદા પચ્ચક્ખાણં આદા મે સંવરો જોગો ॥ ૨૭૭ ॥
મુજ આત્મ નિશ્ચય જ્ઞાન છે, મુજ આત્મ દર્શન-ચરિત છે,
મુજ આત્મ પ્રત્યાખ્યાન ને મુજ આત્મ સંવર-યોગ છે. ૨૭૭.

અર્થ:—નિશ્ચયથી મારો આત્મા જ્ઞાન છે, મારો આત્મા
જ્ઞાન અને ચરિત છે, મારો આત્મા જ પ્રત્યાખ્યાન છે, મારો
આત્મા જ સંવર અને યોગ (—સેવાધિ, ધ્યાન) છે.

Muj Aatma Nishchay Gyaan Chhe, Muj Aatma Darshan-Charit Chhe,
Muj Aatma Pratyakhyaan Ne Muj Aatma Samvar-Yog Chhe..277

Lesson 7

Part 7

- From absolute point of view, my pure soul is the shelter of knowledge, faith and conduct. Nature of resolution for not committing any faults- pratyaakhyaan-, experience of peace and bliss and super consciousness- samaadhi- are all in fact the nature of my pure eternal soul. 277

Lesson7 Part 8

(८) मेक्षितुं स्वर्प
[अवनी संपूर्ण पवित्रता अतावनारुं स्वर्प]

#7: Nature of liberation

Chapter showing the nature of complete purity of soul

Lesson7 Part 8

बंधाणं च सहावं वियाणिदुं अप्पणो सहावं च ।
बंधेषु जो विरज्जदि सो कम्मविमोक्खणं कुणदि ॥ २९३ ॥

બંધો તણો જાણી સ્વભાવ, સ્વભાવ જાણી આત્મનો,
જે બંધ માંહી વિરક્ત થાયે, કર્મમોક્ષ કરે અહો ! ૨૯૩.

અર્થ:—બંધોના સ્વભાવને અને આત્માના સ્વભાવને જાણીને
બંધો પ્રત્યે જે વિરક્ત થાય છે, તે કર્મોથી મુકાય છે.

Bandho tano Jaani SvaBhaav, SvaBhaav Jaani AatmaNo,
Je Bandh Maahi Virakta Thaaye, Karm Moksh Kare Aho!..293

Lesson7

Part 8

- One, with his own personal efforts, ends up knowing the nature of the bondage and nature of the eternal true self. He then accepts the true nature of the self and thereby removes his bondage state. 293

Lesson7 Part 8

जीवो बंधो य तथा छिज्जंति सलक्खणेहिं णियएहिं ।
पण्णाछेदणएण दु छिण्णा णाणत्तमावण्णा ॥ २९४ ॥

જીવ બંધ બંને, નિયત નિજ નિજ લક્ષણે છેદાય છે;
પ્રજ્ઞાછીણી થકી છેદતાં બંને જુદા પડી જાય છે. ૨૯૪.

અર્થ:—જીવ તથા બંધ નિયત સ્વલક્ષણોથી (પોતપોતાનાં નિશ્ચિત લક્ષણોથી) છેદાય છે; પ્રજ્ઞારૂપી છીણી વડે છેદવામાં આવતાં તેઓ નાનાપણાને પામે છે અર્થાત જુદા પડી જાય છે.

Jeev Bandh Banne, Niyat Nij Nij Lakshane Chhedaay Chhe;
PragyaChheeni Thaki Chhedataa Banne Judaa Padi Jaay Chhe..294

Lesson7

Part 8

- The eternal true nature of the soul and bondage, both have their own characteristics. With the sharp chisel of knowledge one ends up making this distinction and thereby creates separation between the two. 294

Lesson7 Part 8

जीवो बंधो य तहा छिज्जंति सलक्खणेंहि णियएहिं ।
बंधो छेदेदव्वो सुद्धो अप्पा य वेत्तव्वो ॥ २९५ ॥

જીવ બંધ ત્યાં છેદાય એ રીત નિયત નિજ નિજ લક્ષણે,
ત્યાં છોડવો એ બંધને, જીવ અહણુ કરવો શુદ્ધને. ૨૯૫.

અર્થ:—એ રીતે જીવ અને બંધ તેમનાં નિશ્ચિત સ્વલક્ષણોથી
છેદાય છે. ત્યાં, બંધને છેદવો અર્થાત્ છોડવો અને શુદ્ધ આત્માને
અહણુ કરવો.

Jeev Bandh Jyaan Chhedaay E Reet Niyat Nij Nij Lakshane,
Tyaan Chhodavo E BandhNe, Jeev Grahan Karavo ShuddhNe..295

Lesson7 Part 8

- With his sharp chisel of knowledge, one ends up knowing the characteristics of the eternal true nature of self and of bondage. With this knowledge one separates both, and thereby he discards the bondage and accepts the eternal true nature of self. 295

Lesson7 Part 8

જો ણ કુણદિ અવરાહે સો ણિસ્સંકો દુ જણવદે મમદિ ।
ણ વિ તસ્સ વજ્ઝિદું જે ચિંતા ઉપ્પજ્જદિ કયાઈ ॥ ૩૦૨ ॥
एवमिह सावराहो वज्झामि अहं तु संकिदो चेदा ।
जइ पुण गिरावराहो णिस्संकोहं ण वज्झामि ॥ ३०३ ॥

અપરાધ જે કરતો નથી, નિ:શંક લોક વિષે ફરે,
'બંધાઉં હું' એવી કદી ચિંતા ન થાય તેહને. ૩૦૨.

ત્યમ આતમા અપરાધી 'હું બંધાઉં' એમ સશંક છે,
ને નિરપરાધી જીવ 'નહિ બંધાઉં' એમ નિ:શંક છે. ૩૦૩.

અર્થ:—જે પુરુષ અપરાધ કરતો નથી તે લોકમાં નિ:શંક ફરે છે, કારણ કે તેને બંધાવાની ચિંતા કદાપિ ઊપજતી નથી. એવી રીતે અપરાધી આતમા 'હું અપરાધી છું' તેથી હું બંધાઈશ' એમ શંકિત હોય છે, અને જે નિરપરાધી (આતમા) હોય તે 'હું નહિ બંધાઉં' એમ નિ:શંક હોય છે.

Aparaadh Je Karato Nathi, Nishank Lok Vishe Fare,
'Bandhaaun Hun' Evi Kadi Chinta Na Thaay TehNe..302
Tyam Aatmaa Aparaadhi 'Hun Bandhaaun' Em Sashank Chhe,
Ne Niraparaadhi Heev 'Nahin Bandhaaun' Em Nishank Chhe..303

Lesson7 Part 8

Person who has committed crime is afraid that he will be caught by some one. One who did not commit the crime is fearless and knows that no one will catch him.302

Similarly the soul who has committed the crime is worried that he will acquire bondage. The soul who has not committed any faults is free and does not worry about bondage. 303

Lesson 7 part 9

(८) सर्वविशुद्धज्ञानस्वरूप

Nature of absolute purity of knowledge of
soul

Lesson 7 part 9

दिद्वी जहेव णाणं अकारयं तह अवेदयं चव ।

जाणइ य बंधमोक्खं कम्ममुदयं णिज्जरं चव ॥ ३२० ॥

જ્યમ નેત્ર, તેમ જ જ્ઞાન નથી કારક, નથી વેદક અરે !

જાણે જ કર્મોદય, નિર્જરા, બંધ તેમ જ મોક્ષને. ૩૨૦.

અર્થ:—જ્યમ નેત્ર (દૃશ્ય પદાર્થોને કરતું-ભોગવતું નથી, હૃષ્ટે જ છે), તેમ જ્ઞાન અકારક તથા અવેદક છે, અને બંધ, મોક્ષ, કર્મોદય તથા નિર્જરાને જાણે જ છે.

Jyam Netra, Tem Ja Gyaan Nathi Kaarak, Nathi Vedak Are!

Jaane Ja Karmoday, Nirjara, Bandh Tem Ja MokshNe..320

Lesson 7 part 9

The eye does not become doer or enjoyer of any alien object. It's function is to merely observe the object.

Similarly soul with his knowledge is merely knows the nature of bondage, karma fruition, shedding of karma and liberation state. Soul can not be the doer or enjoyer of any alien objects. 320

Lesson 7 part 9

व्यवहारभासिदेण दु परदृवं मम भणंति अविदिदत्था ।
जाणंति णिच्छएण दु ण य मह परमाणुमित्तमवि किंचि ॥३२४॥

व्यवहारमूढ अतत्त्वविद परद्रव्यने 'मारु' कहे,
'परमाणुमात्र न मारु', ज्ञानी ज्ञानता निश्चय वडे. ३२४.

अर्थः—जेमणे पहार्थ'तु' स्वरूप ज्ञान्यु' नथी अेवा पुरुषो
व्यवहारतां वचनेने अहीने 'परद्रव्य मारु' छे' अेम कहे छे,
परंतु ज्ञानीअो निश्चय वडे ज्ञाने छे डे 'केअ परमाणुमात्र पणु
मारु' नथी'.

VyavahaarMoodh AtattvaVid ParDravyaNe 'Maaru' Kahe,
'Paramaanu Na Maaru', Gyaani Jaanata Nishchay Vade..324

Lesson 7 part 9

One who has not understood the nature of reality, perceives the alien objects and believes them to be his own.

From absolute perspectives, the enlightened soul believes that no part of the alien things belongs to him. 324

Lesson 7 part 9

કમ્મં જં પુવ્વકયં સુહાસુહમણેયવિત્થરવિસેસં ।
તત્તો ણિયત્તદે અપ્પયં તુ જો સો પહિક્કમણં ॥ ૩૮૩ ॥
કમ્મં જં સુહમસુહં જમ્હિ ય ભાવમ્હિ વ્હજ્જદિ ભવિસ્સં ।
તત્તો ણિયત્તદે જો સો પચ્ચક્ખાણં હવદિ ચેદા ॥ ૩૮૪ ॥
જં સુહમસુહમુદિણ્ણં સંપહિ ય અણેયવિત્થરવિસેસં ।
તં દોસં જો ચેદદિ સો ખલુ આલોચણં ચેદા ॥ ૩૮૫ ॥
ણિચ્ચં પચ્ચક્ખાણં કુવ્વદિ ણિચ્ચં પહિક્કમદિ જો ય ।
ણિચ્ચં આલોચેયદિ સો હુ ચરિત્તં હવદિ ચેદા ॥ ૩૮૬ ॥

શુભ ને અશુભ અનેકવિધ પૂર્વે કરેલું કર્મ જે,
તેથી નિવર્તે આત્મને, તે આત્મા પ્રતિક્રમણ છે; ૩૮૩.
શુભ ને અશુભ ભાવિ કર્મ જે ભાવમાં અંધાય છે,
તેથી નિવર્તન જે કરે, તે આત્મા પચખાણુ છે; ૩૮૪.
શુભ ને અશુભ અનેકવિધ છે વર્તમાને ઉદ્ધિત જે,
તે દ્વાપને જે ચેતતો, તે જીવ આલોચન ખરે. ૩૮૫.
પચખાણુ નિત્ય કરે અને પ્રતિક્રમણુ જે નિત્યે કરે,
નિત્યે કરે આલોચના, તે આત્મા ચારિત્ર છે. ૩૮૬.

Shubh Ne Ashubh AnekVidh Poorve Karelun Karm Je,
TeThi Nivarte AatmaNe, Te Aatmaa Pratikraman Chhe..383

Shubh Ne Ashubh Bhaavi Karam Je BhaavMaa Bandhaay Chhe,
TeThi Nivartan Je Kare, Te Aatmaa Pachkhaan Chhe..384

Shubh Ne Ashubh AnekVidh Chhe Vartamaane Udit Je
Te DoshNe Je Chetato, Te Jeev Aalochan Khare..385

Pachkhaan Nitya Kare Ane Pratikraman Je Nitye Kare,
Nitye Kare Aalochanaa, te Aatmaa Chaaritra Chhe..386

Lesson 7 part 9

અર્થ:—પૂર્વે કરેલું જે અનેક પ્રકારના વિસ્તારવાળું (જ્ઞાનાવરણીયાદિ) શુભાશુભ કર્મ તેનાથી જે આત્મા પોતાને *નિવર્તાવે છે, તે આત્મા પ્રતિક્રમણુ છે.

ભવિષ્ય કાળનું જે શુભ-અશુભ કર્મ તે જે ભાવમાં બંધાય છે તે ભાવથી જે આત્મા નિવર્તે છે, તે આત્મા પ્રત્યાખ્યાન છે.

વર્તમાન કાળે ઉદયમાં આવેલું જે અનેક પ્રકારના વિસ્તારવાળું શુભ-અશુભ કર્મ તે દોષને જે આત્મા ચેતે છે—અનુભવે છે—જ્ઞાતાભાવે જાણી લે છે (અર્થાત તેનું સ્વામિત્વ-કર્તાપણું છોડે છે), તે આત્મા ખરેખર આલોચના છે.

જે સદા પ્રત્યાખ્યાન કરે છે, સદા પ્રતિક્રમણુ કરે છે અને સદા આલોચના કરે છે, તે આત્મા ખરેખર ચારિત્ર છે.

Lesson 7 part 9

I have fruition of material karma at present. These karma were bonded with the soul due to my previous auspicious and inauspicious inclinations. I remain alert and not getting involved with these fruition of karma. This state is known as repentance – “pratikraman”. 383

I remain vigilant at present and thereby do not slip down in to the inclinations for which I will end up binding the auspicious and inauspicious karma, which will come in fruition in the future. This state is known as “pratyaakhyaan” 384

Lesson 7 part 9

At present time, I am remaining alert and thereby end up knowing the fruition of auspicious and inauspicious karma. I do not take their ownership. This state is known as “aaloचना”
385

One who performs this pratikraman, pratyaakhyaan and aaloचना is known as having pure conduct of the soul. 386

Lesson 7 part 9

ण वि सकदि धेत्तुं जं ण विमोत्तुं जं च जं परद्व्वं ।
सो को वि य तस्स गुणो पाउगिओ विस्ससो वा वि ॥ ४०६ ॥

જે દ્રવ્ય છે પર તેહને ન ગ્રહી, ન છોડી શકાય છે,
એવો જ તેનો ગુણ કો પ્રાયોગી ન વૈસ્વસિક છે. ૪૦૬.

અર્થ:—જે પરદ્રવ્ય છે તે ગ્રહી શકાતું નથી તથા છોડી
શકાતું નથી, એવો જ કોઈ તેનો (-આત્માનો) ^૧પ્રાયોગિક તેમ
જ વૈસ્વસિક ગુણ છે.

Je Dravya Chhe Par Tehane Na Grahi, Na Chhodi Shakaay Chhe,
Evo Ja Teno Guna Ko Praayogi Ne Vaisrasik Chhe..406

Lesson 7 part 9

The independent nature of the soul is such that he can not accept or discard any of the alien substances.

The soul's nature is such that he can be in his own natural state or in deluded state. Therefore the acceptance or rejection state is in his own mode and not in any alien objects. 406

Lesson 7 part 9

मोक्षपहे अप्पाणं ठवेहि तं चेव झाहि तं चेय ।
तत्थेव विहर णिच्चं मा विहरसु अण्णदव्वेसु ॥ ४१२ ॥

तुं स्थाप निजने मोक्षपंथे, ध्या, अनुभव तेहने;
तेमां ज नित्य विहार कर, नहि विहार परद्रव्यो विषे. ४१२.

अर्थः—(हे लव्य!) तुं मोक्षमार्गमां पोताना आत्माने
स्थाप, तेतुं ज ध्यान कर, तेने ज चेत—अनुभव अने तेमां ज
निरंतर विहार कर; अन्य द्रव्येमां विहार न कर.

Tun Sthaap NijNe MokshaPanthé, Dhyaa, Anubhav Tehane;
TeMaan Ja Nitya Vihaar Kar, Nahi Vihar ParDravyo Vishe..412

Lesson 7 part 9

Bhavya jiv means the living being who has capacity for liberation. Author here says: Hey Bhavya jiv! By discarding interest in alien objects and thereby experiencing the true nature of the self, you are on the path to liberation. You must concentrate on that path. You must get engrossed in the true nature of the self. 412

[મોક્ષમાર્ગનું બીજું રત્ન સમ્યક્જ્ઞાન છે, તેથી હવે તેમાં
લાગેલા દોષનું પ્રતિક્રમણ કહેવામાં આવે છે.]

મહુસુહઓહિમણપજ્જયં તહા કેવલં ચ પંચમેયં ।

જે જે વિરાહિયા યલુ મિચ્છા મિ દુક્કહં હુજ્જ ॥ ૨૭ ॥*

અર્થ:—હે ભગવાન ! મેં મતિજ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન, અવધિજ્ઞાન,
મન:પર્યાયજ્ઞાન અને ક્ષેવળજ્ઞાન એ પાંચ પ્રકારનાં જ્ઞાનોમાંથી જે કોઈ
જ્ઞાનની વિરાધના કરી હોય—આશાતના કરી હોય તે સંબંધી મારાં
સર્વે પાપ મિથ્યા થાઓ.

On the path of liberation, the second jewel is the right knowledge. Here it shows the repentance of the faults observed in this right knowledge.

Oh Lord! At any given time, I may have committed faults of any of the cognitive, scriptural, clairvoyance, telepathy or omniscient knowledge, I sincerely beg pardon for these types of faults.

पाठ ९ मे
[षार प्रकारनां वृतुं स्वरूप]

Lesson no. 9:
Nature of 12 types of vows.

(૧) હિંસાનું સ્વરૂપ

*આત્મપરિણામહિંસનહેતુત્વાત્સર્વમેવ હિંસૈતત્ ।
અનૃતવચનાદિ કેવલમુદાહૃતં શિષ્યવોધાય ॥ ૪૨ ॥

અર્થઃ—આત્માના શુદ્ધોપયોગરૂપ પરિણામોનો ઘાતવાવાળો ભાવ તે સંપૂર્ણ હિંસા છે. અસત્ય વચનાદિક ભેદો માત્ર શિષ્યોને સમન્તવવા માટે ઉદાહરણરૂપ કહેલ છે.

#1: Nature of violence:

The inclinations which destroy the soul's pure consciousness of serenity – shuddh upyog- is known as violence.

Just for example purpose, the divisions of false spoken words etc. are explained to the student.

यस्खलु कषाययोगात्प्राणानां द्रव्यभावरूपाणाम् ।
व्यपरोपणस्य करणं सुनिश्चिता भवति सा हिंसा ॥ ४३ ॥

अर्थः—जरी रीते कषाय सहित योगेथी जे द्रव्य अने
भावइप जे प्रकारनां प्राणानो घात करवो ते असिद्ध रीते नष्ठी
थयेली हिंसा छे.

In reality, the actions of mind, speech and body along with toxic emotions- kashaay sahit-, destroys the material and spiritual vitality – dravya and bhaav praan. This is well known form of violence.

अप्रादुर्भावः खलु रागादीनां भवत्यहिंसेति ।
तेषामेवोत्पत्तिर्हिंसेति जिनागमस्य संक्षेपः ॥ ४४ ॥

अर्थः—अरेअर रागादि भावेअनुं अगट न थवुं ते अहिंसा
छे अने ते रागादि भावेअनी उत्पत्ति थवी ते हिंसा छे अेवुं
जैनशास्त्रनुं द्दंअुं रहुस्य छे.

In actuality, not to have origination of the inclinations of attachment and aversion is the true nature of non violence. And to have such inclinations is the form of violence. This is the short secret of the Jain philosophy.

(२) असत्यतुं स्वरूप

यदिदं प्रसादयोगादसदभिधानं विधीयते किमपि ।

तदनृतमपि विज्ञेयं तद्भेदाः सन्ति चत्वारः ॥ ९१ ॥

अर्थः—प्रमाह—कषायमां नेडावाथी ने कंठं पणु असत् कथन
करवामां आवे ते षरी रीते नूहुं न्णुवुं नेठं अे.

#2: Nature of falsehood:

When one gets involved in toxic emotions and also become careless then the spoken words turns out to be false.

(3) ચોરીનું સ્વરૂપ

અવિતીર્ણસ્ય ગ્રહણં પરિગ્રહસ્ય પ્રમત્તયોગાદ્યત્ ।

તત્પ્રત્યેયં સ્તેયં સૈવ ચ હિંસા વધસ્ય હેતુત્વાત્ ॥ ૧૦૨ ॥

અર્થઃ—જે પ્રમાદકષાયમાં જોડવાથી દીધા વિના સોનું, વસ્ત્ર વગેરે પરિગ્રહને ગ્રહણે તેને ચોરી જાણવી, અને તે વધનું કારણ હોવાથી હિંસા છે.

3: Nature of stealing:

When one gets involved in toxic emotions and also become careless and then accepts possessions of clothes and ornaments etc. is known as stealing.

Here one comes out of his eternal true nature of soul substance and therefore is also known as violence.

(४) अप्रह्वयर्थं तु स्वल्प

यद्वेदरागयोगान्मैथुनमभिधीयते तदब्रह्म ।

अवतरति तत्र हिंसा वधस्य सर्वत्र सद्भावात् ॥ १०७ ॥

अर्थः—पुरुषवेद, स्त्रीवेद કે નપુ'સકવેદરૂપ રાગમાં જોડાવાથી જોને મૈથુન કહેવામાં આવે છે તે અપ્રહ્વયર્થ છે, અને તેમાં સર્વત્ર પ્રાણીનો વધ હોવાથી હિંસા થાય છે.

#4: Nature of non celibacy:

Sexual instinct of male, female or hermaphrodite inclinations are known as adultery, unchastity.

In this sexual act, is violence involved by killing of many living beings

(५) परिग्रहं स्वરूप

या मूर्च्छा नामेयं विज्ञातव्यः परिग्रहो द्वेषः ।

मोहोदयादुदीर्णो मूर्च्छा तु ममत्वपरिणामः ॥ १११ ॥

अर्थः—जे मूर्च्छा छे तेने न परिग्रह न्नाणुवो; अने मोहनीय कर्मना उदयमां न्नेडावाथी उत्पन्न थता ममत्वरूप परिणाम ते मूर्च्छा छे.

#5: Nature of possessiveness:

The desires are known as possessiveness.

When one gets involved in the fruition of the deluding material karma, then he has sense of ownership types of inclinations occurs. This itself is known as desires or the possessiveness nature.

ઉપરનાં જે પાંચ અમ્મત છે તેમનો ત્યાગ તે વ્રત છે.
શ્રાવકોને એકદેશ ત્યાગ હોય છે અને તે અણુવ્રત છે. તેની પ્રતિજ્ઞા
શ્રાવકે કરવી.

The above mentioned five are the non observation of the religious obligations- avrat.

Renunciation is known as observation of the religious vows- vrat.

The renunciation of the householder is known as observing partial renunciation.

The householder should take vow to follow these religious obligations.

(६) द्विप्रत

प्रविधाय सुप्रसिद्धैर्मर्यादां सर्वतोप्यभिज्ञानैः ।

प्राच्यादिभ्योः दिग्भ्यः कर्तव्या विरतिरविचलिता ॥ १३७ ॥

अर्थः—समस्त दिशाभ्यां सुप्रसिद्ध गाम, नदी, पर्वतादि
बुद्धां बुद्धां स्थाने सुधीनी मर्यादा करीने पूर्व वगेरे दिशाभ्यां
मर्यादा थडार गमन नहि करवानी प्रतिज्ञा करवी.

#6: Vow for life long for not to go out of certain area: Desh Vrat:

One takes vow for life long of limitation of his/her movements. He/she decides to make limitation of all directions of the town, river or mountain etc. As a result he/she does not go out of these limitations. This vow is for whole life.

(७) देशावगाशिक (देश) व्रत

तत्रापि च परिमाणं ग्रामापणभवनपाटकादीनाम् ।

प्रविधाय नियतकालं करणीयं विरमणं देशात् ॥ १३९ ॥

अर्थः—द्विव्रतमां जांघेली मर्यादाभांथी पणु गाम, जगर, जाणीतुं मकान, शेरी वगेरेतुं परिमाणु करीने मर्यादावाणा क्षेत्रनी अहार जवानो मुकरर करेल समय सुधी त्याग करवो जेष्ठ अ.

#7: vow of keeping restriction of day to day movement such as limiting for home, street, town or market etc. for a limited time. – Deshaavagaashik vrat:

One has accepted restriction of his mobility for life long in Desh vrat. Here in this vow, he further narrows down his restriction for the mobility limiting to home, street, town or market for limited time.

(८) अनर्थहंप्रत

पापद्विजयपराजयसङ्गरपरदारगमनचौर्याद्याः ।

न कदाचनापि चिन्त्याः पापफलं केवलं यस्मात् ॥ १४१ ॥

अर्थः—शिकार, जय, पराजय, युद्ध, परस्त्रीगमन, चोरी
आदिकरुं कर्म पापु वषते चिंतवन नहि करुं, केम के ते माहां
ध्यानोनुं इण देवण पाप न छे.

#8: vow of avoiding purposeless violence”- Anarth Dand Vrat:

There are certain activities which one should even not think about it as they are in the form of inauspicious inclinations. These are also purposeless violence. They are hunting, winning, loosing, war, unchaste person thinking of relation with other woman, theft etc.

These types of inclinations produce the fruition of only unwholesomeness.

(८) सामायिकव्रत

रागद्वेषत्यागान्निखिलद्रव्येषु साम्यमवलम्ब्य ।
तत्त्वोपलब्धिमूलं बहुशः सामायिकं कार्यम् ॥ १४८ ॥

अर्थः—समस्त पदार्थो अत्ये राग-द्वेषनो त्याग करीने
समसावने अंगीकार करी आत्मतत्त्वनी स्थिरतातुं भूण कारणु अेषु
सामायिक वारंवार करवुं.

#9: Equanimity vow:- Saamaayik Vrat:

In this vow, one gives up his inclinations of attachment and aversion. He remains in equanimity. This ultimately produces steadiness in his soul. One should perform this type of Saamaayik time to time.

(१०) पौषधव्रत

मुक्तसमस्तारम्भः प्रोषधदिनपूर्ववासरस्यार्द्धे ।
उपवासं गृह्णीयान्ममत्वमपहाय देहादौ ॥ १५२ ॥

श्रित्वा विविक्तवसतिं समस्तसावद्ययोगमपनीय ।
सर्वेन्द्रियार्थविरतः कायमनोवचनगुप्तिभिस्तिष्ठेत् ॥ १५३ ॥

अर्थः—समस्त आरंभार्थी मुक्तार्थ शरीरादिकमां आत्म-
बुद्धिने त्यागीने पौषधना द्विवसना आगला द्विवसना अपौरथी
उपवास करवो अने पौषधनेो द्विवस अकेकान्त स्थानमां रही संपूर्ण
सावद्ययोगने छोडी, सर्वे इंद्रियोना विषयोथी विरक्तार्थ, त्रय
गुप्तिमां स्थिरार्थ धर्मध्यानमां व्यतीत करवो.

#10: Monkhood exposure vow- Paushadh Vrat:

In this vow, one gives up all his worldly activity and also takes his attention away from physical body.

From the day before, he starts fasting from afternoon onwards. On the day of “Paushadh” he remains in a reclusive place and gives up all his inauspicious acts. He discards all the objects of physical senses. He restricts his mind, speech and bodily function. He remains engrossed in the meditation.

(११) ભોગ-ઉપભોગપરમિણુવ્રત

ભોગોપભોગમૂલા વિરતાવિરતસ્ય નાન્યતો હિંસા ।

અધિગમ્ય વસ્તુતત્ત્વં સ્વશક્તિમપિ તાવપિ ત્યાજ્યૌ ॥ ૧૬૧ ॥

અર્થઃ—શ્રાવકને ભોગ-ઉપભોગના નિમિત્તથી હિંસા થાય છે, માટે વસ્તુના સ્વરૂપને જાણીને પોતાની શક્તિ અનુસાર ભોગ-ઉપભોગને છોડવા જોઈએ.

#11: Sensual enjoyment limitation vow- Bhog Upbhog Parimaan vrat:

For the householder, there is violence involved due to use of objects of sensual pleasures. That is why one should check his/her limitations and restrict the objects of sensual pleasures.

(१२) अतिथिसंविभागप्रत

विधिना दातृगुणवता द्रव्यविशेषस्य जातरूपाय ।

स्वपरानुग्रहहेतोः कर्तव्योऽवश्यमतिथये भागः ॥ १६७ ॥

अर्थः—दाताना गुणु धरावनार गृहस्थे नित्रिथ अतिथिने
(नित्रिथ मुनिने) पोताना अने परना उपकारना हेतुथी देवा
लायक वस्तु विधिपूर्वक देवी ये अवश्य कर्तव्य छे.

#12:vow for practicing selfless offering to an unexpected guest – Atithi samvibhaag vrat:

The householder has the attribute of charity.

When a nirgranth muni (unattached and possession less monk) comes to his home without giving any indications then one offers Him food etc. This is his duty.

In actuality, one takes vow to take food only after offering it to some worthy soul like a nirgranth muni.

This is the nature of the vow for practicing selfless offerings to an unexpected guest like nirgranth muni.

पाठ १० मे।

संक्षेपना

१ मरणान्तेऽवश्यमहं विधिना सल्लेखनां करिष्यामि ।
इति भावनापरिणतोऽनागतमपि पालयेदिदं शीलम् ॥ १७६ ॥
मरणेऽवश्यंभाविनि कषायसल्लेखनातनूकरणमात्रे ।
रागादिमन्तरेण व्याप्रियमाणस्य नात्मघातोऽस्ति ॥ १७७ ॥

अर्थः—मरणकाले हुं अवश्य विधिपूर्वकं समाधिभरणं करीश एवा प्रकृष्टी लावनाश्च परिणुति करीने मरणकाले प्राप्तं तथा पडेलां न ए संक्षेपना व्रतं प्राप्तं करवुं न्नेष्टं ए.

मरणं तो अवश्यं थवानुं न होवाथी कषायने सम्यक् प्रकारे पातणा पाडवाना व्यापारमां प्रवर्तमानं पुरुषने, रागादि लावोना असहलावने क्षीये आत्मघातं नथी.

Vow of voluntary renunciation of body- sallekhanaa:

During life one decides that he will be taking vow of ritualized death. When the time of death approaches, one takes vow of leaving this physical body voluntarily.

One knows that death occurs for sure to every one. Therefore one with the right faith person wants to decrease his toxic emotions by taking this vow. His inclinations of attachment and aversion decrease significantly. The death becomes an opportunity for such a person to detach himself from the physical body. Therefore such death cannot be classified as suicide.

पाठ ११ मे।
[मिथ्यात्वतुं स्वरूप].

Lesson No. 11: Nature of Wrong Faith

Xપ્રશ્ન:—મિથ્યાત્વ કેને કહે છે ?

ઉત્તર:—મિથ્યાત્વપ્રકૃતિના ઉદયમાં જોડાવાથી કુદેવમાં દેવબુદ્ધિ, કુગુરુમાં ગુરુબુદ્ધિ, કુશાસ્ત્રમાં શાસ્ત્રબુદ્ધિ, અતત્ત્વમાં તત્ત્વબુદ્ધિ, અધર્મ(કુધર્મ)માં ધર્મબુદ્ધિ ઇત્યાદિ વિપરીતાભિનિવેશ- (અભિપ્રાય)રૂપ જીવના પરિણામને મિથ્યાત્વ કહે છે.

Q: What is called wrong belief - mithyaatva?

A: When one joins in the fruition of deluding karma then instead of right belief, he wrongly believes about the nature of the Omniscient Lord, Holy scriptures and Enlightened true teacher. These types of altered belief type of inclination is known as wrong belief- mithyaatva.

મિથ્યાત્વના પાંચ ભેદ છે—(૧) એકાંતિક મિથ્યાત્વ,
(૨) વિપરીત મિથ્યાત્વ, (૩) સાંશયિક મિથ્યાત્વ, (૪) અજ્ઞાનિક
મિથ્યાત્વ અને (૫) વૈનયિક મિથ્યાત્વ.

Wrong belief is of five types:

- 1: One sided wrong belief- Ekaantik Mithyaatva
- 2: Belief in wrong religious concepts – Viparit Mithyaatva
- 3: wrong belief due to doubtful state of mind – Saanshayik Mithyaatva.
- 4: Wrong belief due to indiscrimination- Agnaanik Mithyaatva.
- 5: Wrong belief pertaining to pay equal respect to all deities and all religions- Vainayik Mithyaatva.

એ પાંચ સિદ્ધાંત સ્વરૂપ—

Nature of those five types:

(૧) પદાર્થનું સ્વરૂપ અનેક ધર્મોવાળું. હોવા છતાં તેને સર્વથા એક જ ધર્મવાળો માનવો તે એકાન્તિક મિથ્યાત્વ છે. જેમ કે—આત્માને સર્વથા ક્ષણિક અથવા સર્વથા નિત્ય માનવો તે.

1: One sided wrong belief Ekaantik Mithyaatva

Nature of reality is having multiple forms. Instead of that one believes it to be unitary form only. This is known as one sided belief wrong faith.

For example: Even though in the soul, eternal or transitory nature can be there from certain perspectives only, some one some believes it to be always eternal or always transient in nature.

(૨) દ્રવ્યનું સ્વરૂપ જે પ્રકારે છે તેથી ઊંધી માન્યતારૂપ ઊંધી રુચિને વિપરીત મિથ્યાત્વ કહે છે. જેમ કે—શરીરને આત્મા માને, સત્રંથને નિત્રંથ માને, કેવળીના સ્વરૂપને વિપરીતપણે માને.

2: Belief in wrong religious concepts Viparit Mithyaatva

Instead of real nature of a substance, one believe it to be in the altered form. This is known as belief in wrong religious concept – Viparit Mithyaatva.

For example: One believes physical body as soul, one with possession – sagramth- is considered as one without any possessions- nirgramth, and the nature of omniscient lord in altered way.

(3) आत्मा पोताना कार्यनो कर्ता थतो। दुशे डे परवस्तुना
कार्यनो कर्ता थतो दुशे ? अे वगेरे प्रकारे संशय रहेयो। तेने
सांशयिक मिथ्यात्व कहे छे. .

3: wrong belief due to doubtful state of mind Saanshayik Mithyaatva.

One is having doubt about the nature of the soul. Is soul the doer of its own acts or can it also be the doer of the alien objects?

This types of doubt is known as wrong belief due to doubtful state of mind.

(૪) જ્યાં હિતાહિત-વિવેકનો કાંઈ પણ સહભાવ ન હોય તેને અજ્ઞાનિક મિથ્યાત્વ કહે છે. જેમ કે—પશુવધને અથવા પાપને ધર્મ સમજવો.

4: Wrong belief due to indiscrimination Agnaanik Mithyaatva.

When there is absence of discrimination between good and evil then it is known as indiscrimination type of wrong belief.

For example: one believes to sacrifice an animal or to perform any sinful activity is considered as righteousness.

(પ) સમસ્ત દેવ અને સમસ્ત મતોમાં સમદર્શીપણું
(સરખાપણું) માનવું તેને વૈનયિક મિથ્યાત્વ કહે છે.

**5: Wrong belief pertaining
to pay equal respect
to all deities and all religions
Vainayik Mithyaatva.**

Some one believing in equality in all the deities and also in all doctrines of different philosophies is known as having wrong belief.

This is the form of vainayik mithyaatva.

ઉપર પ્રમાણે મિથ્યાત્વનું સ્વરૂપ જાણીને સર્વ જીવોએ
મિથ્યાત્વ છોડવું જોઈએ.

- By knowing the nature of the wrong faith, one must discard it

चत्तारि मंगलं

चत्तारि मंगलं, अरिहंता मंगलं,
सिद्धा मंगलं, साहू मंगलं,
केवलिपण्णत्तो धम्मो मंगलं ।

चत्तारि लोगुत्तमा, अरिहंता लोगुत्तमा,
सिद्धा लोगुत्तमा, साहू लोगुत्तमा,
केवलिपण्णत्तो धम्मो लोगुत्तमो ।

चत्तारि शरणं पवज्जामि,
अरिहंते शरणं पवज्जामि,
सिद्धे शरणं पवज्जामि,
साहू शरणं पवज्जामि,
केवलि पण्णत्तं धम्मं शरणं पवज्जामि ॥

Chattaari Mangalam,
Arihantaa Mangalam,
Siddhaa Mangalam,
Saahu Mangalam,
Kevali Pannato Dhammo Mangalam.

Chattaari Loguttamaa,
Arihantaa Loguttamaa,
Siddhaa Loguttamaa,
Saahu Loguttamaa,
Kevali Pannato Dhammo Loguttamo.

Chattaari Saranam Pavvajjaami,
Arihantaa Saranam Pavvajjaami,
Siddhaa Saranam Pavvajjaami,
Saahu Saranam Pavvajjaami,
Kevali Pannatam Dhammam Saranam
Pavvajjaami.

અર્થઃ—મંગલભૂત પદાર્થો ચાર જ છે—અરિહંતો, સિદ્ધ-
ભગવંતો, સાધુઓ અને કેવલિકથિત ધર્મ.

લોકમાં ઉત્તમ પણ ચાર જ છે—અરિહંત દેવો, સિદ્ધ
ભગવાનો, સાધુઓ અને કેવલિપ્રરૂપિત ધર્મ; તેથી જ હું એ ચાર
—અરિહંત પ્રભુઓ, સિદ્ધ પરમાત્માઓ, સાધુઓ અને કેવલિ-
પ્રરૂપિત ધર્મનું શરણ અંગીકાર કરું છું.

- Auspicious things are only four: Omniscient Lord, Liberated Souls, Enlightened Monks and religion as preached by Omniscient Lord.
- In the universe there are only four things are great and they are: Omniscient Lord, Liberated Souls, Enlightened Monks and religion as preached by Omniscient Lord.
- Therefore I take refuge in these four entities and that is: Omniscient Lord, Liberated Souls, Enlightened Monks and religion as preached by Omniscient Lord.

Begging pardon Kshamaapanaa

पाठ १३ मे।

क्षमापना * (प्रामथ्या)

हे भगवान ! हुं षड्ढु भूली गये,
में तभारां अभूल्य वचनने
लक्ष्मां लीधां नहीं.
तभारां कडेलां अनुपम तत्त्वने।
में विचार कर्यो नहीं.
तभारां प्रसूता करेलां
उत्तम शीलने सेव्युं नहीं.

Begging pardon Kshamaapanaa

Oh God! I am much mistaken. I did not bear in mind Your invaluable teachings. I did not reflect on incomparable truths told by You. I did not adopt the best form of character and conduct prescribed by You.

તમારાં કહેલાં દયા, શાંતિ,
ક્ષમા અને પવિત્રતા
મેં ઓળખ્યાં નહિ.
હે ભગવન્ ! હું ભૂલ્યો,
આથડયો, રજ્યો
અને અનંત સંસારની
વિટમ્બનામાં પડ્યો છું.
હું પાપી છું. હું બહુ મદોનમત્ત
અને કર્મરજથી કરોને મલિન છું.
હે પરમાત્મા ! તમારા કહેલાં તત્ત્વ વિના
મારો મોક્ષ નથી.
હું નિરંતર પ્રપંચમાં પડ્યો છું.
અજ્ઞાનથી અંધ થયો છું,
મારામાં વિવેકશક્તિ નથી
અને હું મૂઢ છું, નિરાશ્રિત છું, અનાથ છું.

I did not recognize or follow well compassion, peace, forgiveness and purity preached by You.

Oh God! I forgot, wandered aimlessly rambled here and there and I am caught in the snare of interminable worldly life. I am sinful, intoxicated or puffed up with pride and my soul is defiled with dust of my karma.

O Highest Soul! I do not see my liberation without following the truths You have told. I am always engrossed in the machinations of worldly life. I have been blinded by ignorance, I have no discriminative power and so I am a blockhead or foolish. I have no support or protection, and I am an orphan.

નિરાળી પરમાત્મા ! હવે હું તમારું,
તમારા ધર્મનું અને તમારા મુનિનું શરણુ બ્રહ્મું છું.
મારા અપરાધ ક્ષય થઈ
હું તે સર્વ પાપથી મુક્ત થઈ,
એ મારી અભિલાષા છે.
આગળ કરેલાં પાપોનો હું હવે
પશ્ચાત્તાપ કરું છું.
જેમ જેમ હું સૂક્ષ્મ વિચારથી જિંઠા જિતરું છું
તેમ તેમ તમારા તત્વના અમલકારો
મારા સ્વરૂપનો પ્રકાશ કરે છે.
તમે નિરાળી, નિર્વિકારી, અચ્ચિદાનંદસ્વરૂપ,
સહજાનંદી, અનંતજ્ઞાની,
અનંતદર્શી અને ત્રેલોક્યપ્રકાશક છે.

O Non-Attached Highest Soul! I now seek support of You, Your religion and Your monks. I have strong desire to destroy my sins and faults and to be totally free from them.

I now sincerely repent for all sins committed by me in my past.

As I dive deep in the fine spiritual thinking, the wonders of Your truths enkindle my true nature.

You are Non Attached, Free From All Aberrations, Pure Truth, Consciousness and Bliss, Naturally Joyful, Infinitely All Knowing, All Seeing and Enlightener of All Three Worlds.

હું માત્ર મારા હિતને અર્થે

તમારી સાક્ષીએ ક્ષમા ચાહું છું.

એક પણ પણ તમારા કહેલાં

તત્વની શંકા ન થાય,

તમારા કહેલા રસ્તામાં અહોરાત્ર હું રહું;

એ જ મારી આકાંક્ષા અને વૃત્તિ થાઓ!

હે સર્વજ્ઞ ભગવાન ! તમને હું વિશેષ શું કહું ?

તમારાથી કંઈ અન્તણ્યું નથી.

માત્ર પશ્ચાત્તાપથી હું કર્મજન્ય

પાપની ક્ષમા મંગળું છું.

ॐ શાન્તિ: શાન્તિ: શાન્તિ:

I simply beg pardon in Your witness, for my spiritual benefit. Let it be my strong wish and inclination that I may never question or raise my doubt about the truths preached by You.

That I may always remain on the path indicated by You. !

O All Knowing God! What more can I say? Nothing about me is unknown to You. I only seek pardon for all the sins resulting from my deeds or karma in the spirit of repentance.

Aum Peace, Peace, Peace.

પાઠ ૧૪ મો

ક્ષમાપના X ચાલુ.

શ્રી સીમંધરસ્વામી, શ્રી યુગમંધરસ્વામી, શ્રી બાહુસ્વામી, શ્રી સુબાહુસ્વામી, શ્રી સંન્દતકસ્વામી, શ્રી સ્વયંપ્રભસ્વામી, શ્રી વૃષભાનનસ્વામી, શ્રી અનંતવીર્યસ્વામી, શ્રી સૂરપ્રભસ્વામી, શ્રી વિશાલકીર્તિસ્વામી, શ્રી વજ્રધરસ્વામી, શ્રી ચંદ્રાનનસ્વામી, શ્રી ચંદ્રબાહુસ્વામી, શ્રી ભુજંગમસ્વામી, શ્રી હૃદયસ્વામી, શ્રી નેમપ્રભસ્વામી, શ્રી વીરસેનસ્વામી, શ્રી મહાલદ્રસ્વામી, શ્રી દેવયશસ્વામી અને શ્રી અન્નિતવીર્યસ્વામી—એ નામનાં ધારક, પાંચ મેરુ સંબંધી વિદેહક્ષેત્રમાં વીસ તીર્થંકર હાલ બિરાજમાન છે તેમને મારા નમસ્કાર હો.

તેમના પ્રત્યે તથા શ્રી અરિહંત, શ્રી સિદ્ધલગવાન, શ્રી આચાર્યમહારાજ, શ્રી ઉપાધ્યાયમહારાજ તથા શ્રી નિર્ગૂંથ મુનિરાજ ને અન્નિકા પ્રત્યે તથા શ્રાવક-શ્રાવિકા પ્રત્યે, કોઈ પણ જાતનાં અવિનય, આશાતના, અભક્તિ, અપરાધ કર્યાં હોય તો તે ખમાવું છું.

Kshamaapanaa –cont: Begging pardon:

Shri Simandha Swaami, Shri Yugmandhar Swaami, Shri Baahu Swaami, Shri Subaahu Swaami, Shri Sanjaakat Swaami, Shri Swayam Prabh Swaami, Shri Vrushabhaanan Swaami, Shri Anant Virya Swaami, Shri Sur Prabh Swaami, Shri Vishaal Kirti Swaami, Shri Vrajdhar Swaami, Shri Chandraanand Swaami, Shri Chandra Baahu Swaami, Shri Bhujamgam Swaami, Shri Iswar Swaami, Shri Nem Prabh Swaami, Shri Vir Sen Swaami, Shri Mahaa Bhadra Swaami, Shri Dev Yash Swaami, and Shri Ajit Virya Swaami.

These celebrated twenty Tirthankar Bhagwaans are at present in five Mahaa Videh area. I bow down to Them.

If by any chance I/we may have committed arrogance- avinay, defilement attitude- ashaatanaa, distrust – abhakti, or any faults – अपराध, knowingly or unknowingly towards these twenty present Tirthankar Bhagwaans, Liberated souls- Siddh Bhagwaan, head ascetics- Aachaaryaa, saintly preceptor of saints- Upaadhyay, possession less monks- nirgranth muniraaj, female ascetics- aaryikaa, house holder males and females- Shraavak Shraavikaa, then sincerely asking for forgiveness.

ચોરાસી લાખ જીવયોનિ માંહે મારા જીવે જે કોઈ જીવ હુણ્યો
હોય, હણાવ્યો હોય, હણુતા પ્રત્યે અનુભોધું હોય તે સર્વે મારું
દુષ્કૃત્ય મિથ્યા થાયો.

In 8.4 millions different types of living beings, if I/we may have inflicted pain, or encourage some one to inflict pain or given consent to inflict pain to them then I/we sincerely ask for forgiveness.

પાઠ ૧૫ માં
લોગસ્સસૂત્ર

[ચોવીશ તીર્થકરની સ્તુતિ કાથેત્સર્ગરૂપે કહેવામાં આવે છે.]
(અનુષ્ટુપ છંદ)

લોગસ્સ ઉન્નેઅગરે, ધમ્મતિત્થયરે જિણુ;
અરિહંતે કિત્તધસ્સં ચઉવીસં પિ કેવલી. ૧.

(આર્યા છંદ)

ઉસલમજિઅં ચ વંદે, સંલવમભિણુંદણું ચ સુમઠં ચ;
પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણું ચ ચંદપ્પહં વંદે. ૨.
સુવિહિં ચ પુફ્ફંતં, સીઅલસિન્નજંસવાસુપુન્નજં ચ;
વિમલમણુંત ચ જિણું, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ. ૩.
કુંથું અરં ચ મહિલં, વંદે સુણ્ણિસુવ્વયં નમિજિણું ચ;
વંદામિ રિક્કુનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણું ચ. ૪.
એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણુજરમરણા;
ચઉવીસં પિ જિણુવરા, તિત્થયરા મે પસીયંતુ. ૫.
કિત્તિયવંદિયમહિયા, ને એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા;
આરુગ્ગણેહિલાલં, સમાહિવરસુત્તમં દિંતુ. ૬.
ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઘચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા;
સાગરવરગંલીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ. ૭.

Logassa Ujjoyagare, Dhamma Titthayare Jine; Arihante Kittaisam, Chauvisam-pi Kevali.	1
Usabham-Ajiyam Cha Vande, Sambhavam-Abhinandanam Cha Sumaim Cha; Pahuma-Ppaham Supaasam, Jinam Cha, Chand-Ppaham Vande.	2
Suvihim Cha Pupfa-dantam, Siyal-Sijjamsa, Vaasu-pujjam Cha; Vimalam-Anantam Cha Jinam, Dhammam Santim Cha Vandämi.	3
Kunthum Aram cha Mallim, Vande Muni-Suvvayam, Nami-jinam Cha; Vandaami Ritthanemim, Paasam Tah Vaddhmaanam Cha.	4
Evam Mae Abhithuyaa, Vihuy Rayamalaa, Paheen Jaramaranaa; Chauvisam Pi Jinavaraa, Titthayaraa Me Paseeyantu.	5
Kittiya Vandiya-Mahiyaa, Je E Logassa Uttamaa Siddhaa; Aarugga bohilaabham, Samaahivaram-Uttamam Dintu.	6
Chandesu Nimmalayaraa, Aaichchesu Ahiyam Payaa-Sayaraa; Saagar Var Gambheeraa, Siddhaa Siddhim Mam Disantu.	7

અર્થઃ—(તીર્થ'કરોના સ્તવનની પ્રતિજ્ઞાઃ—) સ્વર્ગ, મૃત્યુ અને પાતાલ—ત્રણે જગતમાં ધર્મના પ્રકાશકો, ધર્મતીર્થના સ્થાપકો અને રાગદ્રેષ આદિ અંતરંગ શત્રુઓ પર વિજેતાઓ એવા ચોવીસ

કેવલજ્ઞાની તીર્થ'કરો અને અન્ય તીર્થ'કરોતું હું સ્તવન કરીશ— સ્તુતિ કરીશ.

(સ્તવન :—) શ્રી વૃષભનાથ, શ્રી અજિતનાથ, શ્રી સંલવનાથ, શ્રી અભિનંદન, શ્રી સુમતિનાથ, શ્રી પદ્મપ્રભ, શ્રી સુપાર્શ્વનાથ, શ્રી ચંદ્રપ્રભ, શ્રી પુષ્પહંત અથવા શ્રી સુવિધિનાથ, શ્રી શીતલનાથ, શ્રી શ્રેયાંસનાથ, શ્રી વાસુપૂજ્ય, શ્રી વિમલનાથ, શ્રી અનંતનાથ, શ્રી ધર્મનાથ, શ્રી શાન્તિનાથ, શ્રી કુંથુનાથ, શ્રી અરનાથ, શ્રી મહિનાથ, શ્રી મુનિસુવ્રત, શ્રી નમિનાથ, શ્રી અરિષ્ટનેમિ, શ્રી પાર્શ્વનાથ, શ્રી વર્દ્ધમાનસ્વામી—આ ચોવીસ જિનેશ્વરોની હું સ્તુતિ કરું છું.

(ભગવાનને પ્રાર્થના :—) જેઓની હું સ્તુતિ કરું છું,
જેઓ *રજમલ રહિત છે, જેઓ જરા-મરણ બંનેથી મુક્ત છે
અને જેઓ તીર્થના પ્રવર્તક છે તે ચોવીશ જિનેશ્વરો અને સામાન્ય
કેવલજ્ઞાનીઓ પણ મારા ઉપર પ્રસન્ન થાઓ.

જેઓનું કીર્તન, વંદન અને પૂજન તરેન્દ્રો અને દેવેન્દ્રોએ
પણ કર્યું છે, જેઓ સંપૂર્ણ લોકમાં ઉત્તમ છે અને જેઓએ
સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરી છે તે ભગવાનો મને ભાવઆરોગ્ય (રાગ-દ્રેષ રહિત
દશા) માટે યોગ્ય અને નસમાધિના ઉત્તમ વર આપો.

જેઓ સર્વ ચંદ્રોથી વિશેષ નિર્મળ છે, સર્વ સૂર્યોથી અધિક
પ્રકાશમાન છે અને સ્વયંભૂરમાણુ નામક મહાસમુદ્રથી વધારે ગંભીર
છે તે સિદ્ધભગવંતો મને સિદ્ધિ આપો.

(નમસ્કાર મંત્ર બોલી કાયોત્સર્ગ પારવો)

Oh, Arihantas (Tirthankaras)! You are shedding divine light on the entire universe. Founders of divine laws and conqueror of inner enemies, I praise you, Oh omniscient, the twenty-four Tirthankaras.

I bow to Rishabha-dev, Ajitnāth, Sambhavnāth, Abhinandan, Sumatināth, Padmaprabha, Supārshva, and Chandraprabhu.

I bow to Suvidhināth or Pushpadanta, Shitalnāth, Shreyānsnāth, Vāsupujya, Vimalnāth, Anantnāth, Dharmanāth, and Shāntināth.

I bow to Kunthunāth, Aranāth, Mallināth, Munisuvrat-swāmi, and Namināth.

I bow to Arista Nemināth, Pārshvanāth, and Vardhamān (Mahāvīr-swāmi).

I praise the Arihantas who have eliminated all karma that obstruct the true qualities of soul, and thereby are free from the cycle of birth and death. These are the twenty-four Tirthankaras (Jinas) that bless me.

Oh, Arihantas! You are praised, bowed to, and whole-heartedly worshipped. You are the purest souls in the universe. Grant me divine energy and Right Conviction (Bodhi Samyaktva) and the highest state of consciousness.

You are purer than the moon and more brilliant than the sun. You are deeper than the oceans. Please assist me to attain perfection.

पाठ ६६ मे।

प्रत्याभ्यान

द्विसयरिमं Xपञ्चङ्गामि

(सूरे उग्गणे नमोऽकारसहितं पञ्चङ्गामि—ने नोकारसी
करवी होय तो.)

अथर्विहं पि आहारं—असणुं, पाणुं, षाठमं, साठमं,
अन्नतथणुलोणुं, सहस्रगाणुं, महत्तराणुं, सव्वसमाधि-
वित्तियाणुं *वेसिरामि.

अर्थः—धार्या प्रमाणे नमस्कार मंत्र लणुं त्यां सुधी हुं
चार प्रकारना आहार—लोणुं, पान, ^१षाठिम अने ^२स्वादिमनो
त्याग करुं छुं; आ आहारोने त्याग चार ^३आगारो राणी करवामां
आवे छे. ते आ प्रमाणे : ^४अनालोण, ^५सहसाकार, ^६महत्तराकार,
^७सर्वसमाधिप्रत्याकार.

Resolution - Pachchakhaan

I take the resolution for not accepting cooked food- bhojan-, drinking water- paan-, fruits and dry fruits- khaadim-, and mouth freshener- swaadim- for a prescribed amount of time. I will break this resolution after reciting namokar mantra.

This resolution has four exceptions- aagaar: They are:

- #1: if I forgot about my resolution and also by mistake broke the resolution ahead of prescribed time- anaabhog.
- #2: If there is accidental ingestion i.e. rain water falling in the mouth – sahasaakaar
- #3: If there is going to be more shedding of karma, then one breaks the resolution earlier with permission from Guru- Mahattaraakaar
- #4: If I am not able to remain in equanimity state or there is need for medication etc. – Sarva Samaadhi Pratyakaar.

પાઠ ૧૭ મો -

નમોત્યુણું

[સ્તુતિમંગલ અથવા નમસ્કારકીર્તન.]

નમોત્યુણું અરિહંતાણું, ભગવંતાણું, આઈગરાણું,
તિત્થયરાણું, સયંસંબુદ્ધાણું, પુરિસુત્તમાણું, પુરિસસીહાણું,
પુરિસવરપુંડરિયાણું, પુરિસ-વર-ગંધ-હત્થીણું; લોગુત્તમાણું,

લોગનાહાણું, લોગ-હિઆણું, લોગ-પઈવાણું, લોગ-પન્નેઅગરાણું,
અભય-દયાણું, ચક્રબુ-દયાણું, મગ્ગ-દયાણું, સરણુ-દયાણું, જીવ-
દયાણું, ખોહિ-દયાણું, ધમ્મ-દયાણું, ધમ્મ-દેસિયાણું, ધમ્મ-
નાયગાણું, ધમ્મ-સારહીણું, ધમ્મ-વરચાઉરંત-ચક્કવટીણું, દીવો-
તાણું, સરણુગઈપઈઠા, અપહિહયવર-નાણુહંસણુધરાણું, વિઅટ્ટ-
છઉમાણું, જિણુણું, જાવયાણું, તિન્નાણું, તારયાણું, બુદ્ધાણું,
ખોહયાણું, મુત્તાણું, મોઅગાણું, સંવન્નૂણું, સંવદરિસીણું, સિવ-
મયલમરુયમણુંતમક્રખયમંવાખાહમપુણુરાવિત્તિ સિદ્ધિગઈ નામધેયં,
ઠાણું સંપત્તાણું, નમો જિણુણું, જિઅભયાણું.

Namutthunam Arihantaanam Bhagavantaanam,
Aigaraanam, Titthayaraanam, Sayamsambuddhaanam;

Purisuttamaanam, Purisasinhaanam, Purisavarpundariyaanam,
Purisvargandhahatthinam;

Loguttamaanam, Lognaahaanam, Loghiyaanam, Logpaivaanam, Logpajjoagaraanam;

Abhaydayaanam, Chakkhudayaanam, Maggadayanam, Sarandayaanam, Jivdayaanam,
Bohidayaanam;

Dhammadayaanam, Dhammadesayaanam, Dhammanaayagaanam,
Dhammasaarahinam, Dhammavarchaaurant- Chakkavattinam;
Divottaanam, Sarangai-Paitthaanam

Appadihayavarnaan-dansandharaanam, Viyatta-chhaumaanam;

Jinaanam-Jaavayaanam, Tinnaanam-Taarayaanam, Buddhaanam-Bohiyaanam,
Muttaanam-Moogaanam;
Savvannoonam, Savvadarisinam,

Sivamayalamaruamanantamakkhayamavvabaaham-apunaraaviti-Siddhigai-
NaamadheyamThaanam Sampattaanam, Namu Jinaanam, Jiabhayaanam

અર્થ:—અરિહંત ભગવંતોને મારા નમસ્કાર હો, જે અરિહંત ભગવાન અર્થાત્ જ્ઞાનવાન છે, દ્વાદશાંગી ધર્મની આદિ કરનારા છે, તીર્થની સ્થાપના કરનારા છે, અન્યના ઉપદેશ વિના સ્વયમેવ યોધ-પ્રાપ્ત થયેલા છે; સર્વ પુરુષોમાં ઉત્તમ છે, પુરુષોમાં સિંહસમાન નીડર છે, પુરુષોમાં પુંડરીક કમળ સમાન અલિપ્ત છે, પુરુષોમાં પ્રધાન ગંધહસ્તિ સમાન શક્તિશાળી છે. લોકમાં ઉત્તમ છે, લોકના નાથ છે, લોકના હિતકારક છે, લોકમાં દીવા સમાન પ્રકાશ કરનારા છે, લોકમાં અજ્ઞાન અંધકારનો નાશ કરનારા છે; દુઃખીઓને અભયદાન દેનારા છે, અજ્ઞાનથી અંધ લોકોને જ્ઞાનરૂપ નેત્ર દેનારા છે, માર્ગભ્રષ્ટને (માર્ગ લૂંટીલાને) માર્ગ દેખાડનારા છે, શરણાગતને શરણુ દેનારા છે, સંયમરૂપ જીવિતના દાતા છે, સમ્યક્ત્વનું પ્રદાન કરનારા છે, ધર્મહીનને ધર્મદાન કરનારા છે, જિજ્ઞાસુઓને ધર્મનો ઉપદેશ કરનારા છે, ધર્મના નાયક છે, ધર્મના સારથિ-સંચાલક છે, ધર્મમાં શ્રેષ્ઠ છે તથા ચક્રવર્તી સમાન ચતુરન્ત છે અર્થાત્ જેમ ચાર દિશાઓના વિજય કરવાના કારણે ચક્રવર્તી ચતુરન્ત કહેવાય છે, તેમ અરિહંત પણ ચાર ગતિઓનો અંત કરવાને કારણે ચતુરન્ત કહેવાય છે. ભવસમુદ્રમાં ડૂબતા જીવોને ઘેટસમાન આધારરૂપ છે, કર્મશત્રુથી બચાવનાર છે, સન્માર્ગ બતાવનાર હોવાથી શરણરૂપ છે. દુઃખી સંસારી જીવોને આશ્રયદાતા હોવાથી

આધારરૂપ છે, સંસારરૂપ ખાડામાં પડતા જીવોને ટેકારૂપ છે, સર્વ પદાર્થોના સ્વરૂપને પ્રકાશિત કરનારા શ્રેષ્ઠ જ્ઞાન-દર્શન અર્થાત્ કેવલજ્ઞાન-કેવલદર્શનને ધારણ કરનારા છે, ચાર ઘાતી કર્મરૂપ આવરણથી મુક્ત છે, સ્વયં રાગ-દ્રેષને જીતનારા છે અને અન્યને પણ રાગદ્રેષ જિતાડનારા છે, સ્વયં ભવસમુદ્રના પારને પહોંચેલા છે અને અન્યોને પણ પાર પહોંચાડનારા છે; સ્વયં જ્ઞાન પ્રાપ્ત થયેલ છે અને અન્યોને પણ પ્રાપ્ત કરાવનારા છે; સ્વયં મુક્ત છે અને અન્યોને પણ મુક્તિ પ્રાપ્ત કરાવનારા છે; સર્વજ્ઞ છે; સર્વદર્શી છે, તેથી ઉપદ્રવરહિત, અચલ, રોગરહિત, અનંત, અક્ષય, આકુળતા-વ્યાકુળતા રહિત અને પુનરાગમન રહિત એવા મોક્ષસ્થાનને પામેલા છે.

સર્વ પ્રકારના ભયોને જીતનારા જિનેશ્વરોને નમસ્કાર હો.

I bow to the Arihanta Bhagavants. I bow to the Jinas, the Tirthankaras, and the self-enlightened ones.

I bow to the best among men, the lions among men, the best lotus among men, and the highest species of elephants among men.

I bow to the best in the world, the guides of the world, the benefactors of the world, the beacons of the world, and the enlighteners of the world.

I bow to the liberators from fear, the givers of vision, the givers of the path, the givers of refuge, the givers of right conviction, and the givers of enlightenment.

I bow to the givers of law, the preachers of law, the masters of law, the leaders of law, the world monarchs of law, and those who are the best in all four directions.

I bow to those who are liberated from the bondage of false knowledge, who are the holders of unrestricted and ultimate knowledge and faith, who in this world are the light, the liberators, the refuge, and the movers and givers of rest.

I bow to those who are the victors and the givers of victory, the saviors and the saved, the givers of enlightenment and the enlightened, and the givers of liberation and the liberated.

I bow to the all-knowing, all-seeing Jinas, who have conquered fear and who have attained the blissful, stable, formless, infinite, imperishable, unobstructed, and eternally perfect state and existence.

I bow to Bhagavan Mahāvīr, the last Tirthankar, whose arrival was determined by the preceding Tirthankars.

I pay homage and I bow to Bhagawān, and may the Revered Bhagawān cast his gracious glances at me here.

स्वाध्याय એ પરમ તપ છે.

बारसविहम्मि य तवे अब्भंतरवाहिरे कुसलदिट्ठे ।
ण वि अत्थि ण वि य होहिदि सज्झायसमं तवो कम्मं ॥ ९ ॥
(सगवती आराधना—शिक्षाधिकार)

અર્થ:—પ્રવીણ પુરુષ જે શ્રી ગણધરદેવ તેમનાથી અવલોકન કરવામાં આવેલાં જે બાહ્ય-અભ્યંતર બાર પ્રકારનાં તપ છે તેમાં સ્વાધ્યાય સમાન બીજું તપ કદી થયું નથી, થશે નહિ અને થતું નથી.

The disciples of Arihant Bhagwaan are highly intelligent personalities. They have reviewed twelve types of austerities- 6 are external and 6 are internal types. According to them, Out of these 12 austerities, regular study of scriptures – swaadhyay-was, is and will be the best form of austerity

Jai Jinendra

kirit

સ્વાધ્યાય એ પરમ તપ છે.

બારસવિહમ્મિ ય તવે અબ્મંતરવાહિરે કુસલદિઢ્ઢે ।
ળ વિ અત્થિ ણ વિ ય હોહિદિ સજ્ઞાયસમં તવો કમ્મં ॥ ૯ ॥
(ભગવતી આરાધના—શિક્ષાધિકાર)

અર્થ:—પ્રવીણ પુરુષ જે શ્રી ગણધરદેવ તેમનાથી અવલોકન કરવામાં આવેલાં જે બાહ્ય-અભ્યંતર બાર પ્રકારનાં તપ છે તેમાં સ્વાધ્યાય સમાન બીજું તપ કદી થયું નથી, થશે નહિ અને થતું નથી.

**Swadhyay Ae Param Tap Che BarasVihammi Y Tave
Abhyantarvahire Kusaldithethe;Nna Vi Atthi, Nna Vi Ya Hohidi
SajjaaySamam Tavo Kamam.(9)**

(Bhagvati Aaraadhana- Shikshadhikaar)

Self study is the best austerity:

Revered monks like first disciples of Omniscient Lords have perceived that:
There are six external and six internal austerities present. Out of which self study-
swdhyay-, is and will be the best austerity.

બીજું પ્રતિક્રમણ

સંવત્સરીના દિવસે કરવાનું પ્રતિક્રમણ
અથવા લઘુ પ્રતિક્રમણ

[શ્રી સદ્ગુરુદેવની વિનયપૂર્વક આજ્ઞા લઈને અથવા
તેઓશ્રી બિરાજમાન ન હોય તો શ્રી સીમંધર પ્રભુની આજ્ઞા
લઈને પ્રતિક્રમણ શરૂ કરવું.]

Biju Pratikraman

Samvatsari Na Divase Karvanu Pratikraman Athva Laghu Pratikraman

Second Pratikraman:

To be performed on the day of Samvatsari
Short pratikraman.

One takes the permission from the revered monk and if He is not present then
take the permission From Lord Shri Simamdhar Bhagwaan.

पाठ १ ले।

देव-गुरु-धर्म मंगल

मंगलं भगवान् वीरो मंगलं गौतमो गणी ।
मंगलं कुन्दकुन्दार्यो जैनधर्मोऽस्तु मंगलम् ॥

Paath 1

Dev Guru Dharm Mangalam

Mangalam Bhagvaan Veero, Manglam Gautamo Ganni;
Manglam Kundkundaaryo, Jain Dharmostu Mangalam.

Poem for Omniscient lords, holy scriptures and Enlightened Guru

Auspicious are Omniscient Lord Shri Mahavir Swaami, His first disciple
Shri Gautam Swaami, Aachaarya Shri Kundkund Swaami and Jain religion.

पाठ २ ज्ञे

दिव्यध्वनि नमस्कार

ओंकारं बिन्दुसंयुक्तं नित्यं ध्यायन्ति योगिनः ।
कामदं मोक्षदं चैव उँकाराय नमोनमः ॥

Paath 2

Divyadhvani Namaskar

Omkaaram Bindu-Sanyuktam, Nityan Dhyayanti Yoginah,
Kaamdaam Mokshadam Chaiva, Ommkaaraay Namonamaha.

Salutations to the divine sound.

Letter Omkaar is with the dot on top of it. Revered Monks always meditate on this Omkaar sound. It leads to fruition of auspiciousness and ultimately leads to liberation. Therefore I bow down To this Omkaar sound.

kirit

पाठ ३ ले
ब्रह्मचर्य-महिमा

पात्र विना वस्तु न रहे, पात्रे आत्मिक ज्ञान;
पात्र थवा सेवो सदा, ब्रह्मचर्य मतिमान.

(श्रीमद् राजचंद्रमांथी)

Paath 3

Brahmacharya-Mahima

Paatra Vinaa Vastu Na Rahe, Paatre Aatmik Gyaan;
Paatra Thavaa Sevo Sadaa, Brahmacharya Matimaan.
(Shrimad Rajchandra)

Importance of celibacy:

To keep a thing, one needs eligibility. With eligibility, one obtains the knowledge of the eternal soul substance. So for obtaining eligibility, one must practice celibacy.

(Ref: Shrimad Rajchandra.)

પાઠ ૪ થો સર્વજ્ઞનું સ્વરૂપ

ત્રિકાળગોચર સમસ્ત ગુણ-પર્યાયો સહિત સંપૂર્ણ લોક અને અલોકને (ઇએ દ્રવ્યોને) જે પ્રત્યક્ષ જાણે છે તે સર્વજ્ઞદેવ છે. ૩૦૨.

હે સર્વજ્ઞના અભાવવાદી! જો સર્વજ્ઞ ન હોય તો અતીન્દ્રિય પદાર્થોને (—ઇન્દ્રિયગોચર નથી એવા પદાર્થોને) કોણ જાણે?

ઇન્દ્રિયજ્ઞાન તો સ્થૂલ પદાર્થો કે જે ઇન્દ્રિયોના સંબંધરૂપ વર્તમાન હોય તેને જાણે છે, અને તેમના પણ સમસ્ત પર્યાયોને તે જાણતું નથી. ૩૦૩. (સ્વામી કાર્તિકેયાનુપ્રેક્ષામાંથી)

જે જાણતો અર્હતને ગુણ, દ્રવ્ય ને પર્યાયપણે,
તે જીવ જાણે આત્મને, તસુ મોહ પામે લય ખરે. ૮૦.

જે અર્હતને દ્રવ્યપણે, ગુણપણે અને પર્યાયપણે જાણે છે તે (પોતાના) આત્માને જાણે છે અને તેનો મોહ અવશ્ય લય પામે છે. (શ્રી પ્રવચનસાર)

પાઠ ૪ થો સર્વજ્ઞનું સ્વરૂપ

હે સર્વજ્ઞના અભાવવાદી! જો સર્વજ્ઞ ન હોય તો અતીન્દ્રિય પદાર્થોને (—ઇન્દ્રિયગોચર નથી એવા પદાર્થોને) કોણ જાણે?

ઇન્દ્રિયજ્ઞાન તો સ્થૂલ પદાર્થો કે જે ઇન્દ્રિયોના સંબંધરૂપ વર્તમાન હોય તેને જાણે છે, અને તેમના પણ સમસ્ત પર્યાયોને તે જાણતું નથી. ૩૦૩. (સ્વામી કાર્તિકેયાનુપ્રેક્ષામાંથી)

He Sarvagna Naa Abhaav Vaadi! Jo Sarvagna Na Hoy To Atindriya Padaartho Ne (Indriya Gochar Nathi Eeva Padaartho Ne) Kon Jaane?

Indriyagyaan To Sthul Padhartho Ke Je Indriyona Sambandhroop Vartmaan Hoi Tene Jaane Che, Ane Tamena Pan Samast Paryaayone Te Jaantu Nathi. 303

Hey non believer of the existence of all knower Omniscient Lord! If all knower Omniscient Lord Was not there then who would be knowing all the substances which can only be known with super sensuousness?

The indirect knowledge acquired by physical senses knows only the gross form of substances and That too only in their present form and also does not know their modes completely. 303

(Ref: Swami Kartikey Anuprexaa,.)

kirit

પાઠ ૪ થો સર્વજ્ઞનું સ્વરૂપ

ત્રિકાળગોચર સમસ્ત ગુણ-પર્યાયો સહિત સંપૂર્ણ લોક અને અલોકને (૬એ દ્રવ્યોને) જે પ્રત્યક્ષ જાણે છે તે સર્વજ્ઞદેવ છે. ૩૦૨.

Paath 4

Sarvagna Nu Swaroop

Trikaalgochar Samast Gunh-Paryaayo Sahit Sampoorna Lok Ane Alokne (6 Dravyo ne) Je Pratyaksh Jaane Che, Te Sarvagnadev Che. 302.

All knower Omniscient Lord knows the self and all six substances, their infinite attributes and their infinite modes directly with His Omniscient knowledge. He knows cosmic and trans cosmic space. Therefore He is known as All knower Omniscient Lord.

પાઠ ૪ થો સર્વજ્ઞનું સ્વરૂપ

જે જાણતો અર્હતને ગુણ, દ્રવ્ય ને પર્યાયપણે,
તે જીવ જાણે આત્મને, તસુ મોહ પામે લય ખરે. ૮૦.

જે અર્હતને દ્રવ્યપણે, ગુણપણે અને પર્યાયપણે જાણે છે તે
(પોતાના) આત્માને જાણે છે અને તેનો મોહ અવશ્ય લય પામે
છે. *(શ્રી પ્રવચનસાર)*

Je Jaanto Arihantne Gunh, Dravya Ne Paryaaypane,
Te Jeev Jaane Aatma Ne, Tasu Moh Paame Lai Khare

The one who knows the nature of substance, attributes and modes of the Omniscient Lord, ends up knowing his own soul substance and his infatuation Disappears.

(Ref: Shri Pravachansaar stanza 80.)

પાઠ પ મો સમયસારજી-સ્તુતિ

પાઠ પ મો
સમયસારજી-સ્તુતિ

(હરિગીત)

સંસારી જીવનાં ભાવમરણો ટાળવા કરુણા કરી,
સરિતા વહાવી સુધા તણી પ્રભુ વીર ! તેં સંજીવની;
શોષાતી દેખી સરિતને કરુણાભીના હૃદયે કરી,
મુનિકુંદ સંજીવની સમયપ્રાભૂત તણે ભાજન ભરી.

(અનુષ્ટુપ)

કુંદકુંદ રચ્યું શાસ્ત્ર, સાથિયા અમૃતે પૂર્યા,
અંધાધિરાજ ! તારામાં ભાવો પ્રદ્ધાંડના ભર્યા.

પાઠ પ મો સમયસારજી-સ્તુતિ

અહો ! વાણી તારી પ્રશમરસ-ભાવે નીતરતી,
સુમુક્ષુને પાતી અમૃતરસ અંજલિ ભરી ભરી;
અનાદિની મૂર્ચ્છા વિષ તણી ત્વરાથી ઊતરતી,
વિભાવેથી થ'ભી સ્વરૂપ ભણી દોઢે પરિણતિ.

(શાદ્ભવવિકાસિત)

તું છે નિશ્ચયત્રય ભંગ સઘળા વ્યવહારના ભેદવા,
તું પ્રજાધીણી જ્ઞાન ને ઉદ્દયની સંધિ સહુ છેદવા;
સાથી સાધકનો, તું ભાતું જગનો, સંદેશ મહાવીરનો,
વિસામો ભવકલાંતના હૃદયનો, તું પંથ મુક્તિ તણો.

(વસંતતિલકા)

સુણ્યે તને રસનિબંધ શિથિલ થાય,
બાણ્યે તને હૃદય જ્ઞાની તણું જણાય;
તું રુચતાં, જગતની રુચિ આળસે સૌ,
તું રીઝતાં સકલજાયકદેવ રીઝે.

(અનુષ્ટુપ)

બનાવું પત્ર કુંદનનાં, રત્નોના અક્ષરો લખી;
તથાપિ કુંદસૂત્રોનાં અંકાયે મૂલ્ય ના કદી.

પાઠ પ મો સમયસારજી-સ્તુતિ

(હરિગીત)

સંસારી જીવનાં ભાવમરણો ટાળવા કરુણા કરી,
સરિતા વહાવી સુધા તણી પ્રભુ વીર ! તેં સંજીવની;
શોષાતી દેખી સરિતને કરુણાભીના હૃદયે કરી,
મુનિકુંદ સંજીવની સમયપ્રાભૃત તણે ભાજન ભરી.

Sansaari Jeevnaa Bhaavmarano Taalvaa Karunaa Kari,
Saritaa Vahavi Sudhaa Tani Prabhu Veer ! Ten Samjeevni;
Shoshaati Deakhi Saritne Karunaabhinaa Hridaye Kari,
Munikund Samjeevani Samay Praabhrut Tane Bhaajan Bhari

To remove the infatuation state of the trans migratory living beings, Oh! Lord Mahavir swami, You have Flown the river of nectar to instill the life of consciousness to us, mundane living beings. This river was getting dried up and with utmost compassion, Aachaaarya Kund Kund reinstalled it with writing Samaysaar scriptures.

kirit

पाठ प मो समयसारजु-स्तुति

(अनुष्टुप)

कुंदकुंद रच्युं शास्त्र, साथिया अमृते पूर्या,
ग्रंथाधिराज ! तारामां भावो ब्रह्मांडना भर्या.

Kundkund Rachyu Shaastra, Saathiyaa Amrute Pooryaa,
Granthaadhiraj ! Taaraamaa Bhaavo Brahmandnaa Bharyaa.

Aachaaryaa Kund Kund created Samaysaar scripture and Aachharya Amrutchandriji Added swastikas in it. This scripture is greatest of the great. It has meaning of the whole universe within.

पाठ प मो समयसारजु-स्तुति

अहो ! वाणी तारी प्रशमरस-भावे नीतरती,
मुमुक्षुने पाती अमृतरस अंजलि भरी भरी;
अनादिनी मूर्च्छा विष तणी त्वराथी उतरती,
विभावेथी थंभी स्वरूप लणी होडे परिणति.

Aho! Vaani Taari Prusmaras- Bhaave Neetartee,
Mumuksh na Paati Amrutras Anjali Bhari Bhari;
Anadini Murcha Vish Tani Twarathi Utartee,
Vibhavaethi Thambhi Swaroop Bhani Doode Parinati

Oh Samaysaar! The language within You, is oozing peace. It gives nectar with both hands to the thirsty mundane souls. With this nectar, one wakes up from slumber of ignorance of time infinite. Now living being stops his infatuated state and enters the innate state.

પાઠ પ મો સમયસારજી-સ્તુતિ

(શાદ્ધલવિકાસિત)

તું છે નિશ્ચયગ્રંથ ભંગ સઘળા વ્યવહારના ભેદવા,
તું પ્રજાધીણી જ્ઞાન ને ઉદયની સંધિ સહુ છેદવા;
સાથી સાધકનો, તું ભાતું જગનો, સંદેશ મહાવીરનો,
વિસામો ભવક્લાંતના હૃદયનો, તું પંથ મુક્તિ તણો.

Tum Chhe Nischaygranth Bhang Saghalaa Vyavhaar Naa Bhedvaa,
Tum Pragnaachhini Gnaan Ne Udayani Sandhi Sahu Chdedvaa;
Saathi Saadhakno, Tu Bhaanu Jagno, Sandesh Mahavir No,
Visaamo Bhavklantnaa Hridayno, Tu Panth Mukti Tano.

Oh Samaysar! You are the scripture from the absolute point of view and thereby removes all the conventional point of views. You are like a sharp chisel to separate knowledge from bondage. You are the companion of the aspirant soul. You are the messenger of Lord Mahavir. You put brake on the life of mundane soul and showing path to liberation.

kirit

પાઠ પ મો સમયસારજી-સ્તુતિ

(વસંતતિલકા)

સુણ્યે તને રસનિબંધ શિથિલ થાય,
જાણ્યે તને હૃદય જ્ઞાની તણાં જણાય;
તું રુચતાં, જગતની રુચિ આળસે સૌ,
તું રીઝતાં સકલજ્ઞાયકદેવ રીઝે.

Sunye Tane Ras Nibandh Sithil Thaay,
Jaanye Tane Hriday Gnaani Taana Janaay,
Tum Ruchataa Jagat Ni Ruchi Aalase Sau,
Tum Rizataa Sakal Gnaayak Dev Reeze.

O Samaysar! Listening to You, all the karmic bondage becomes weaker. With knowing You One ends up knowing the hearts of the enlightened souls. When I have liking for You, then I end up losing interest in worldly affair. When I know You, I get delighted and also end up Knowing Omniscient Lords.

kirit

पाठ प मो समयसारञ्ज-स्तुति

(अनुष्टुप)

बनावुं पत्र कुंदननां, रत्नोना अक्षरो लक्ष्मी;
तथापि कुंदसूत्रोनां अंकाये मूल्य ना कद्दी.

—ॐ—

Banaavu Patra Kundan Naa, Ratno Naa Aksharo Lakhi;
Tathaapi Kund Suro Naa Ankaaye Mulya Naa Kadi.

I am very happy. I am going to write on the gold leaf with letters of diamonds.
Still, one is not able to understand the real value of the scriptures written by
Kundkund Achaarya Dev.

પાઠ દુહો શ્રી આત્મસિદ્ધિશાસ્ત્રનાં કેટલાંક પદો

પાઠ દુહો

શ્રી આત્મસિદ્ધિશાસ્ત્રનાં કેટલાંક પદો

- જે સ્વરૂપ સમજ્યા વિના, પામ્યો દુઃખ અનંત;
સમજવ્યું તે પદ નમું, શ્રી સદ્ગુરુ ભગવંત. ૧.
- વૈરાગ્યાદિ સફળ તો, જો સહુ આત્મજ્ઞાન;
તેમ જ આત્મજ્ઞાનની, પ્રાપ્તિ તણું નિદાન. ૨.
- ત્યાગ, વિરાગ ન ચિત્તમાં, થાય ન તેને જ્ઞાન;
અટકે ત્યાગ વિરાગમાં, તો ભૂલે નિજ જ્ઞાન. ૩.

પાઠ દુહો શ્રી આત્મસિદ્ધિશાસ્ત્રનાં કેટલાંક પદો

સેવે સદ્ગુરુ ચરણુને, ત્યાગી દર્ઠ નિજ પક્ષ;
પામે તે પરમાર્થને, નિજપદનો લે લક્ષ. ૯.

સદ્ગુરુના ઉપદેશ વણુ, સમન્વય ન જિનરૂપ;
સમન્વયા વણુ ઉપકાર શો, સમન્વયે જિનસ્વરૂપ. ૧૨.

સ્વચ્છંદ, મત આચ્છ તણુ, વર્તે સદ્ગુરુલક્ષ;
સમકિત તેને ભાગિયું, કારણ ગણી પ્રત્યક્ષ. ૧૭.

માનાદિક શત્રુ મહા, નિજ છંદે ન મરાય;
જાતાં સદ્ગુરુ શરણુમાં, અદ્ય પ્રયાસે જાય. ૧૮.

લહું સ્વરૂપ ન વૃત્તિતું, ગ્રહું વ્રત અભિમાન;
ગ્રહે નહીં પરમાર્થને, લેવા લૌકિક માન. ૨૮.

અથવા નિશ્ચય નય ગ્રહે, માત્ર શબ્દની માંય;
લોપે સદ્ગુરુવહારને, સાધનરહિત થાય. ૨૯.

જ્ઞાનદશા પામે નહીં, સાધનદશા ન કાંઈ;
પામે તેનો સંગ જે, તે ખૂડે ભવમાંહિ. ૩૦.

પાઠ દુહો

શ્રી આત્મસિદ્ધિશાસ્ત્રનાં કેટલાંક પદો

નહિ ક્ષાય ઉપશાંતતા, નહિ અંતર વૈરાગ્ય;
સરળપણું ન મધ્યસ્થતા, એ મતાર્થી દુભાગ્યિ. ૩૨.

એક હાય ત્રણ કાળમાં, પરમારથનો પંથ;
પ્રેરે તે પરમાર્થને, તે વ્યવહાર સમંત. ૩૬.

ક્ષાયની ઉપશાંતતા, માત્ર મોક્ષ-અભિલાષ;
ભવે ખેદ, પ્રાણીદયા, ત્યાં આત્માર્થનિવાસ. ૩૮.

ભાર્યો દેહાધ્યાસથી, આત્મા દેહસમાન,
પણ તે બન્ને ભિન્ન છે, પ્રગટ લક્ષણે ભાવ. ૪૬.

સર્વ અવસ્થાને વિષે, ન્યારો સદા જાણાય;
પ્રગટરૂપ ચૈતન્યમય, એ એ'ધાણુ સદાય. ૫૪.

પાઠ દુહો

શ્રી આત્મસિદ્ધિશાસ્ત્રનાં કેટલાંક પદો

જડ ચેતનનો સિન્ન છે, કેવળ પ્રગટ સ્વભાવ;
એકપણું પામે નહીં, ત્રણે કાળ દ્વય ભાવ. ૫૭.

જે સંયોગો દેખિયે, તે તે અનુભવ દેશ્ય;
ભાવને નહિ સંયોગથી, આત્મા નિત્ય પ્રત્યક્ષ. ૬૪.

જડથી ચેતન ભાવને, ચેતનથી જડ થાય;
એવો અનુભવ કોઈને ક્યારે કદી ન થાય. ૬૫.

કોઈ સંયોગથી નહીં, જેની ઉત્પત્તિ થાય;
નાશ ન તેનો કોઈમાં, તેથી નિત્ય સદાય. ૬૬.

ચેતન જો નિજભાનમાં, કર્તા આપ સ્વભાવ;
વર્તે નહિ નિજભાનમાં, કર્તા કર્મ-પ્રભાવ. ૭૮.

કર્મભાવ અજ્ઞાન છે, મોક્ષભાવ નિજવાસ;
અંધકાર અજ્ઞાન સમ, નાશે જ્ઞાનપ્રકાશ. ૯૮.

જે જે કારણુ અંધનાં, તેહ અંધનો પંથ;
તે કારણુ છેદક દશા, મોક્ષપંથ ભવઅંત. ૯૯.

પાઠ દુહો

શ્રી આત્મસિદ્ધિશાસ્ત્રનાં કેટલાંક પદો

રાગ, દ્વેષ, અજ્ઞાન એ, મુખ્ય કર્મની ગ્રંથ;
થાય નિવૃત્તિ જેહથી, તે જ મોક્ષનો પંથ. ૧૦૦.
આત્મા સત્ ચૈતન્યમય, સર્વાભાસ રહિત;
જેથી કેવળ પામિયે, મોક્ષપંથ તે રીત. ૧૦૧.
મત દર્શન આગ્રહ તણ, વર્તે સદ્ગુરુલક્ષ;
લહે શુદ્ધ સમકિત તે, જેમાં ભેદ ન પક્ષ. ૧૧૦.
વર્તે નિજસ્વભાવનો, અનુભવ લક્ષ પ્રતીત;
વૃત્તિ વહે નિજભાવમાં, પરમાર્થે સમકિત. ૧૧૧.
વર્ધમાન સમકિત થઈ, ટાળે મિથ્યાભાસ;
ઉદય થાય ચારિત્રનો, વીતરાગપદ વાસ. ૧૧૨.
કેવળ નિજસ્વભાવનું, અખંડ વર્તે જ્ઞાન;
કહિયે કેવળજ્ઞાન તે, દેહ છતાં નિર્વાણ. ૧૧૩.

પાઠ દુહો

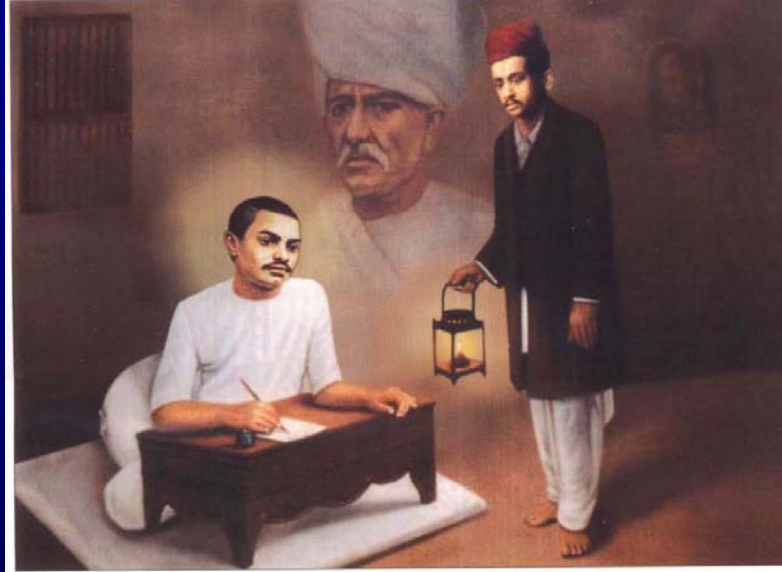
શ્રી આત્મસિદ્ધિશાસ્ત્રનાં કેટલાંક પદો

કોટિ વર્ષાંતુ' સ્વપ્ન પશુ. જાગત યતાં શમાય;
તેમ વિભાવ અનાદિનો, જ્ઞાન યતાં દૂર થાય. ૧૧૪.
કૂટે દેહાધ્યાસ, તે, નહિ કર્તા તુ' કર્મ;
નહિ ભોક્તા તુ' તેહનો, એ જ ધર્મનો મર્મ. ૧૧૫.
એ જ ધર્મથી મોક્ષ છે, તુ' છે મોક્ષસ્વરૂપ;
અનંત દર્શન જ્ઞાન તુ', અવ્યાયાધ સ્વરૂપ. ૧૧૬.
શુદ્ધ પુદ્ગલ ચૈતન્યધન, સ્વયંભ્યોતિ સુખધામ,
બીજું કહિયે કેટલું? કર વિચાર તો પામ. ૧૧૭.
મોક્ષ કલ્પો નિજશુદ્ધતા, તે પામે તે પંથ;
સમન્વયો સંજ્ઞેપમાં, સકળ માર્ગ નિર્ઞેય. ૧૨૩.
આત્મપ્રાંતિ સમ રોગ નહિ, સદ્ગુરુ વૈદ્ય સુબલુ;
ગુરુઆજ્ઞા સમ પથ્ય નહિ, ઔષધ વિચાર ધ્યાન. ૧૨૬.
ને મચ્છો પરમાર્થ તો, કરો સત્ય પુરુષાર્થ;
ભવસ્થિતિ આદિ નામ લઈ, છેદો નહિ આત્માર્થ. ૧૩૦.
સર્વ જીવ છે સિદ્ધસમ, જે સમજે તે થાય;
સદ્ગુરુઆજ્ઞા જિનદશા, નિમિત્ત કારણમાંય. ૧૩૫.
દેહ છતાં જેની દશા, વતે દેહાલીત;
તે જ્ઞાનીના ચરણમાં, હો વંદન અગણિત. ૧૪૨.

Atmasiddhi Shastra Some Stanzas

श्री आत्मसिद्धि शास्त्रं भंगण सर्जन
आसो वट १ सं. १८५२
नडियाद.

kirit

Stanza No. 1

जे स्वरूप समज्यां विना पाम्यो दुख अनंत
समजाव्युं ते पद नमुं श्री सद्गुरु भगवंत

---

*Je svarup samajyaa vinaa paamyo dukh anant
Samajaavyu te pad namu shri sadguru bhagavant*

Without knowing the real nature of self, I suffered infinite misery. I bow to the adored holy true Guru (Guru: spiritual teacher/spiritual master) who disclosed that self to me

Stanza No. 6

वैराग्यादि शफल तो जो सह आत्मज्ञान
तेमज आत्मज्ञाननी प्राप्तितणां निदान.

Vairaagy-aadi safal to jo sah aatam gnaan
Temaj aatam gnaan ni praapti tanaa nidaan.

Only when accompanied with knowledge of soul, non-attachment, etc., are fruitful. Also (when they are not so accompanied) they are the means for the knowledge of soul.

Stanza No. 7

त्याग विराग न चित्तमां थाय न तेने ज्ञान
अतके त्याग विरागमां तो भूले निज भान .

*Tyaag viraag na chitt maa thaay na tene gnaan
Atake tyaag viraag maa to bhule nij bhaan.*

One who has no renunciation and non-attachment in contemplation, can not have knowledge of soul. If he rests satisfied in renunciation and non-attachment, he misses knowledge of self.

Stanza No. 9

शेवे सद्गुरुचरणे त्यागी कई निज पक्ष
पांमे ते परमार्थने निजपदनो ले लक्ष .

Seve sadguru charan ne tyagi dai nij paksh
Paame te parmaarth ne nij pad no le laksh.

He who serves the feet of the true Guru (i.e., knows the theory of propounded by the true Guru) giving up his own wrong beliefs, achieves the highest ideal (i.e., self-realisation) and attains the real nature of self.

Stanza No. 12

સદગુરુના ઠપદેશ વણ સમજાય ન જિનરૂપ
સમજ્યા વિણ ઠપકાર શો સમજ્યે જિનસ્વરૂપ.

Sadguru naa upadesh van samajaay naa jin rup
Samajyaa van upakaar sho samajye jin svarup.

In the absence of teaching by the true Guru, the real nature of Jina is not known. What good could be had to a soul without such knowledge ? With such knowledge, one can himself attain the real nature of Jina.

Stanza No. 17

स्वच्छंदं मतं आग्रहं तज्जी वर्ते सद्गुरुलक्ष
समकितं तेने भाखियुं कारणं गणी प्रत्यक्षं .

Svachhand mat aagrah taji varte sadguru laksh
Samakit tene bhaakhiyu kaaran gani pratyaksh.

One, who follows the guidance of the true Guru, giving up deluded self-notion and obstinacy in supporting his wrong view, is said to have right belief, knowing it to be its direct cause.

Stanza No. 18

मानादिक शत्रु महा निजछंदे न मराय
जातां सद्गुरुशरणमां अल्प प्रयासे जाय .

*Maan - aadi shatru mahaa nij chhande naa maraay
Jaataa sadguru sharan maa alp prayaase jaay.*

The great enemies such as pride, etc.(i.e.,the passion of anger, pride,deceit and greed) cannot be destroyed by deluded self-guidance. But by accepting the protection of the true Guru, they pass away by slight effort.

Stanza No. 28

लह्युं स्वरूप न वृत्तिनुं ग्रह्युं व्रत अभिमान
ग्रहे नहि परमार्थने लेवा लौकिक मान .

Lahyu svarup na vruti nu grahyu vrat abhimaan
Grahe nahi paramaarth ne levaa laukik maan.

He does not know the nature of his present though-activity and takes pride of having kept vows.He does not adopt (the path of)highest ideal in order to achieve wordly position.

Stanza No. 29

अथवा निश्चय नय ग्रहे मात्र शब्दनी मांय
लोपे सद्-व्यावहारने साधन रहित थाय .

*Athavaa nischay nay grahe maatr sabd maai
Lope sad-vyahavaar ne saadhan rahit thaa.*

Or he adopts the real stand-point view merely to the extent of speaking in words. He rejects the true mode of life and becomes devoid of means of self-realisation.

Stanza No. 30

ज्ञान दशा पाम्यो नही साधन दशा न कांई
पामे तेनो संग जे ते छुडे भवमांहि.

Gnaan dashaa paame nahi saadhan dashaa na kaai
Pame teno sang je te bude bhav maahi.

He does not attain the state of knowledge(of soul) and he does not practise the means(i.e.non-attachment to non-soul) for the same.One who gets his company, sinks in the ocean of embodied existence.

Stanza No. 32

नही कषाय उपशांतता नहि अंतरवैराग्य
क्षरळपणुं न मध्यस्थता ए मतार्थि दुर्भाग्य .

*Nahi kasaay upashaant taa nahi antar vairagya
Saral-panu na madhyasthataa ae mataarthee durabhaagy.*

He has no subsidence of passion, no internal non-attachment, no straightforwardness, no -impartiality. This is the bad luck of the bigot.

Stanza No. 36

एक होय त्रण काळमां परमारथनो पंथ
प्रेरे ते परमारथने ते व्यवहार समंत.

*Aek hoy tran kaal maa paramaarath no panth
Prere te paramaarath ne te vyahavaar sanmat.*

In all three ages(past,present and future)the path of the highest ideal is one and the same. The way of living by which this highest ideal is achieved, must only be acceptable and not other.

Stanza No. 38

कषायनी उपशांतता मात्र मोक्षअभिलाष
भवे खेद प्राणीकया त्यां आत्मार्थनिवास .

*Kashaay ni upashaantataa maatr moksh abhilaash
Bhave khed pranidayaa tyaa aatmaarth nivaas.*

Where there is subsidence of passion, where the only desire is that of liberation, where there is grief for embodied existence, where there is compassion for beings, there is the abode of self-realisation.

Stanza No. 49

भास्यो दे हाध्यासधी आत्मा देह समान
पण ते छन्ने भिन्न छे प्रगत लक्षणो भान .

*Bhaasyo dehadyaas thi aatmaa deh samaan
Pan te banne bhinn chhe pragat lakshane bhaan.*

Due to the false identification of the soul with the body, the soul appeared like the body to you. But really they are two separate as it is seen from their evident characteristics.

Stanza No. 54

सर्व अवस्थाने विषे न्यारो सदा जणाय
प्रगत रूप चैतन्यमय ए अंधाण सदाय .

*Sarv avasthaa ne vishe nyaaro sadaa janaay
Pragat rup chaitany may ae aedhaan sadaay.*

(The ever-existing soul) is always separate from all states or conditions.
Manifest consciousness is its permanent characteristic.

Stanza No. 57

जड चेतननो भिन्न छे केवल प्रगत स्वभाव
एकपणुं पांमे नहीं त्रणे काळ द्वय भाव .

Jad chetan no bhinn chhe keval pragat svabhaav
Aek panu paame nahi trane kaal dvay bhaav.

Entirely different and obvious are the nature of lifeless substances and that of conscious substances. They never become one and they remain as two different substances, in all the three ages.

Stanza No. 64

जे संयोगो देखिए ते ते अनुभव दृश्य
उपजे नहि संयोगी आत्मा नित्य प्रत्यक्ष .

*Je sanyogo dekhiye te te anubhav drashy
Upaje nahi sanyog thi atmaa nity pratyaksh.*

Whatever combinations are witnessed, are laible to be experienced by the soul. The soul cannot originate from combination. It is ever-existing and present.

Stanza No. 65

जड्धी चेतन ठपजे चेतनधी जड् थाय
एवो अनुभव कोईने क्यारे कढी न थाय .

---

*Jad thi chetan upaje chetan thi jad thaay
Aevo anubhav koi ne kyare kadi na thaay.*

Such experience that consciousness originates from lifeless matter and lifeless matter originates from consciousness has never occurred to anyone.

Stanza No. 66

कोई संयोगी नहीं जेनी उत्पत्ति थाय
नाश न तेनो कोईमां तेथी नित्य अदाय .

*Koi sanyogo thi nahi jeni utapati thaay
Naash na teno koi maa tethi nity sadaay.*

The substance which does not originate from any combination has no destruction in anything. Hence it is ever-existent.

Stanza No. 78

चेतन जो निज भानमां कर्ता आपस्वभाव
वर्ते नहि निजभानमां कर्ता कर्मप्रभाव .

Chetan jo nij bhaan maa kartaa aap svabhaav
Varte nahi nij bhaan maa kartaa karm prabhaav.

If the soul or the consciousness is in the state of self-experience, it is the doer of its own nature. If it is not in state of self-experience, it becomes the doer of (its thought activity, which is the auxiliary and associating cause of) the Karmas.

Stanza No. 98

કર્મભાવ અજ્ઞાન છે મોક્ષભાવ નિજવાસ
અંધકાર અજ્ઞાન સમ નાશો જ્ઞાનપ્રકાશ.

*Karm-bhaav agnaan chhe moksh-bhaav nij-vaas
Andhakaar agnaan sam naashe gnaan-prakash.*

The thought activity of the soul (by which the inflow and bondage of the Karmas take place) is ignorance. Conscious attentiveness for liberation is the abode of the soul itself. Ignorance like darkness runs away by the light of the knowledge.

Stanza No. 99

जे जे कारण खंधनां तेह खंधनो पंथ
ते कारण छेदक दशा मोक्षपंथ भवअंत.

---

*Je je kaaran bandh naa teh bandh no panth
Te kaaran chhedak dashaa moksh-panth bhav-ant.*

Whichever is the cause of bondage is also the patch of bondage. The state of getting rid of this cause is the path of liberation and the end of embodied condition of the soul.

Stanza No. 100

राग द्वेष अज्ञान ए मुख्य कर्मनी बांध
थाय निवृत्ति जेहथी ते ज माक्षनो पंथ .

*Raag dvesh agnaan ae mukhy karm ni granthi
Thaay nivrutti jeh thi te ja moksh no panth.*

(The belief of oneness with) the thought activity of attachment, aversion and ignorance is the main knot of Karmas. That by which its stoppage occurs is the path of liberation.

Stanza No. 101

आत्मा सत् चैतन्यम्य सर्वाभास रहित
जेथी केवल पामिये मोक्षपंथ ते रीत .

---

*Aatmaa sat chaitanyamay sarvaabhaas rahit
Jethi keval paamiye moksh-panth te rit.*

The soul is the Truth (i.e. eternal existence) and consciousness itself, free from all accompaniment like impure thought-activity, body, etc. That by which such pure soul is attained, is means for the path of liberation.

Stanza No. 110

मत दर्शन आग्रह तजी वर्ते भक्तगुरुलक्ष
लहे शुद्ध समकीत ते जेमां भेद न पक्ष .

*Mat darshan aagrah taji varate sadguru laksh
Lahé suddh samakit te jemaā bhed na paksh.*

One, who follows the precept of the true Guru, leaving aside his own wrong view and belief, achieves pure right belief of self, wherein there are neither the differences nor the stand-points (i.e., which is above all the different stand-points).

Stanza No. 111

वर्ते निज स्वभावनो अनुभव लक्ष प्रतीत
वृत्ति वहे निज भावमां परमार्थे समकीत.

*Varte nij svabhaav no anubhav laksh pratit
Vruti vahe nij bhaav maa parmaarthe samakit.*

Where there exists the experience, knowledge and belief of the nature of one's soul and where the present state of conscious attentiveness flows in one's self there is the right belief from the true point of view.

Stanza No. 112

वर्धमान समकीत धईं टाळे मिथ्याभास
उदय थाय चारित्रनो वीतरागपद वास .

*Vardhamaan samakit thai taale mithyaa-bhaas
Uday thaay chaaritr no vitarag pad vaas.*

On the intensification of the right belief, the false notions about the soul are removed. This leads to the rise of (self-absorptive) conduct and the soul resides in (i.e., attains) the state of non-attachment.

Stanza No. 113

केवल निज स्वभावनुं अखंड वर्ते ज्ञान
कहिये केवलज्ञान ते देह छतां निर्वाण.

Keval nij svabhaav nu akhand varte gnaan
Kahiye keval gnaan te deh chhataa niravaan.

The knowledge of the full nature of self, without any break is known as Kevalagnana (i.e. perfect knowledge). Though the body is present there, the highest state of liberation is experienced.

Stanza No. 114

कोटि वर्षानुं स्वप्न पण जाग्रत यतां शमाय
तेम विभाव अनादिनो ज्ञान यतां कूर थाय .

*Koti varsh nu svapn pan jaagrat thataa samaay
Tem vibhaav anaadi no gnaan thataa dur thaay.*

The dream disappears as soon as one awakes, though it may be ten million years. In the same manner, the impure thought activities of beginningless time disappear on the attainment of the right knowledge.

Stanza No. 115

छूटे देहाध्यास तो नहि कर्ता तुं कर्म
नहि भोक्ता तुं तेहनो एज धर्मनो मर्म.

*Chhute dehadhyaas to nahi kartaa tu karm
Nahi bhoktaa tu teh no aej dharm no marm.*

On cessation of the indentification of the soul with the body,you are neither the doer of the Karma nor the enjoyer of its fruit. The secret of the true religion is this.

Stanza No. 116

एज धर्मधी मोक्ष छे तुं छो मोक्षस्वरूप
अनंत दर्शन ज्ञान तुं अव्याबाध स्वरूप

---

*Aej dharm thi moksh chhe tu chho moksh svarup
Anant darshan gnaan tu avyaa-baadh svarup.*

By this religion, there is liberation; you are liberation itself; you are infinite co-
notion and knowledge; you are undisturbable bliss itself.

Stanza No. 117

शुद्धं शुद्धं चैतन्यधनं स्वयंज्योतिः शुद्धधाम
बीजु कहिये केटलुं कर विचार तो पाम .

Shuddh buddh chaitany-ghan svayam-jyoti sukh-dhaam
Biju kahiye ketalu kar vichaar to paam.

The self is pure, enlightened, consciousness in core, self-illuminating, the above of bliss. How much more to be said. If you contemplate over this, you will realise such self.

Stanza No. 123

मोक्ष कह्यो निजशुद्धता ते पामे ते पंथ
समजाव्यो संक्षेपमां सकळ मार्ग निराग्रंथ .

Moksh kahyo nij shuddhataa te pame te panth
Samajaavyo sankshep maa sakal maarg niragranth.

Liberation is defined to be the state of self-purity. That by which it is attained is its path. The true Guru explained the entire path of the liberated souls, in brief.

Stanza No. 129

आत्मभ्रान्ति सम रोग नहि सद्गुरु वैद्य भुजाण
गुरुआज्ञा सम पथ्य नहि औषध विचार ध्यान .

---

*Atm bhraanti sam rog nahi sadguru vaidy sujaan
Guru-agnaa sam pathy nahi aushadh vichaar dhyaan.*

There is no illness like delusion about the soul; no well-versed doctor like the true Guru; no wholesome diet like the precept of the Guru; and no medicine like contemplation and meditation.

Stanza No. 130

जो इच्छो परमार्थ तो करो सत्य पुरुषार्थ
भवस्थिति आदी नाम लई छेदो नहि आत्मार्थ

---

*Jo ichho paramaarth to karo saty purasharth
Bhav-sithiti aadi naam lai chhedo nahi aatmaarth*

If you want to attain the highest ideal, do the right endeavour (i.e. turn the conscious attention towards the ever-existent self). Do not destroy the aim of the self (realisation) in the name of state of birth, etc.

Stanza No. 135

‘सर्व जीव छे सिद्धसम जे समजे ते थाय
‘सद्गुरुअज्ञाज्ञा जिनकशा निमित्त कारणमांय .

*Sarv jiv chhe siddh sam je samaje te thaay
Sadguru aagnaa jin dashaa nimitt kaaran maay.*

All the souls are like Siddhas (i.e. liberated souls as they have potentiality of being liberated). He who understand it, becomes liberated. Obedience to the precepts of the true Guru and contemplation on the state of Jina are the auxilliary or associating causes for this.

Stanza No. 142

देह छतां जेनी दशा वर्ते देहातीत
ते ज्ञानीना चरणमां हो वंदन अगणीत.

*Deh chhataa jeni dashaa varte dehaatit
Te gnaani naa charan maa ho vandan aganit.*

My innumerable obeisances at the feet of that knower of self, whose state of existence is without any attachment for body, though in embodied condition.

पाठ ७ मो
श्री अमितगति—आचार्य विरचित
सामायिक पाठनां केटवांक अवतरणो

Paath 7-
Shri Amitagati-Acharya Virchit Samayaik Paathna Ketlak Avtarno

Lesson no. 7
Shri Amitgati- Aachaarya's
Samaayik Paath Some stanzas

સૌ પ્રાણી આ સંસારનાં સન્મિત્ર મુજ વહાલાં થજો,
સદ્ગુણમાં આનંદ માનું, મિત્ર કે વેરી હજો;
દુઃખીઆ પ્રતિ કરુણા અને, દુશ્મન પ્રતિ મધ્યસ્થતા,
શુભ ભાવનાં પ્રભુ ચાર આ; પામો હૃદયમાં સ્થિરતા. ૧

Sav Praani Aa Sansaarnaa, Sanmitra Mujh Vahala Thajo,
Sadgunh Maa Aanand Maanu, Mitra Ke Veri Hajo;
Dukhiyaa Prati Karunaa ane Dushman Prati Madhyasthataa,
Shubh Bhavnaa Prabhu Chaar Aa, Paamo Hridayamaa Sthirtaa

1

May All the living beings of the universe be my friends,
By observing some body's virtues, I would be delighted- whether he
Being friend or foe.
I want to be compassionate towards some one who is suffering.
I want to create equanimity within me even for my enemies.
O Lord! I wish to have these four contemplations of friendship, delightfulness
Compassion and equanimity within me.

kirit

અતિ જ્ઞાનવંત અનંત શક્તિ, દોષહીન આ આત્મ છે,
એ મ્યાનથી તરવાર પેઠે, શરીરથી વિભિન્ન છે;
હું શરીરથી જુદો ગણું એ, જ્ઞાનબળ મુજને મળો,
ને ભીષણ જે અજ્ઞાન મારું, નાથ ! તે સત્વર ટળો. ૨

Ati Gnaanvant Anant Shakti, Doshahen Aa Aatma Che,
Ae Myaan Thi Tarwaar Pethe, Sharir Thi Vibhinn Che;
Hu Sharir Thi Judo Ganu, Ae Gnaanbal Mujne Malo,
Ne Bhishan Je Agnaan Maaru, Naath! Te Satvar Tado. 2

Me, as a soul is full of infinite strength and am free of all the faults.
The soul is separate from physical body just like the sword and sheath.
O Lord! Bestow upon me the strength of knowledge, for me to consider
body to be separate and wish to remove my ignorance state.

सुखदुःखमां अरिमित्रमां संयोग के वियोगमां,
रखुं वने वा राजभुवने, राचतो सुखभोगमां;
मम सर्वकाणे सर्व जिवमां, आत्मवत् बुद्धि बधी,
तुं आपजे मुज मोह कापी, आ दशा करुणानिधि. 3

Sukh-Dukhmaa, Ari-Mitramaa, Sanyog Ke Viyogmaa,
Rakhu Vane Vaa Raajbhuvane, Raachto Sukhbhogmaa;
Mam Sarva Kaale, Sarva Jeevmaa, Aatmavat Buddhi Badhi,
Tu Aapje Muj Moh Kaapi, Aa Dashaa Karunaaniddhi. 3

In happiness and in misery, with friends or foes, with association or dissociation
to be wandering in jungle or enjoying palace, O Lord ! Please grant me to
Have strength to perceive every soul, same as pure eternal beings. Please have
Compassion and help me to remove my infatuation.

પ્રમાદથી પ્રયાણ કરીને, વિચરતાં પ્રભુ અહીં તહીં,
એકેન્દ્રિયાદિ જીવને, હણતાં કદી ડરતો નહીં;
છેદી વિભેદી દુઃખ દઈ, મેં ત્રાસ આપ્યો તેમને,
કરજો ક્ષમા મુજ કર્મ હિંસક, નાથ વિનવું આપને. ૫.

Pramaadthi Prayaan Karine, Vichaarta Prabhu Ahi Tahi,
Ekendriyaadi Jeevne, Hantaa Kadi Darato Nahi;
Chhedi Vibhedi Dukh Dai, Mein Traan Aapyo Temne,
Karjo Kshamaa Mujh Karma Hinsak, Naath Vinavu Aapne. 5

O Lord! I was wandering carelessly and never was afraid to kill one to five sense
Living beings. I cut them in to pieces and gave lots of suffering to them.
Lord, I sincerely beg for forgiveness to wash away those sins and not to commit
The same in future.

*મન મારું દોષિત થાય તો હું દોષ અતિક્રમ જાણતો,
દોષિત થતું આચારમાં તો દોષ વ્યતિક્રમ માનતો;
વિષયો તણી પ્રવૃત્તિમાં હું અતિચારી ધારતો,
વિષયો તણી આસક્તિમાં હું અનાચારી સમજતો.

Man Maaru Doshit Thaay To Hun Dosh Atikram Jaanato
Doshit Thatu Aacharmaa To Dosh Vyatikram Maanto;
Vishayo Tani Pravrutimaa Hu Atichaari Dhaarto,
Vishayo Tani Aasaktimaa Hu Anachaari Samajto. 9

There are four steps for committing sinful acts.

When I am having bad thoughts then it is the fault of transgression.

When I am breaking my moral conduct then it is the fault of crossing the barrier of vows.

When I am getting involved in the sensual pleasure then it is fault of infirmity.

When I am getting engrossed in the sensual pleasure then it is the fault of having bad character.

મુજ વચન વાણી ઉચ્ચારમાં, તલત્માર વિનિમય થાય તો,
જો અર્થ માત્રા પદ મહીં, લવલેશ વધઘટ હોય તો;
યથાર્થ વાણી ભંગનો, દોષિત પ્રભુ હું આપનો,
આપી ક્ષમા મુજને બનાવો, પાત્ર કેવળ બોધનો. ૧૦.

Mujh Vachan Vaani Uchaarma, Talwaar Vinimay Thai To,
Jo Arth Matraa Pad Mahi, Lovlesh Vadghat Hoi To;
Yatharth Vaani Bhangno, Doshit Prabhu Hu Aapno,
Aapi Kshama Mujne Banavo, Patra Keval Bodhno. 10

With carelessness if I have recited holy scriptures recitation with any kind of faults of wrong pronunciation, may be more or less of those words etc. then please Lord, forgive me and please make me worthy of obtaining Omniscience.

Lesson no. 8 Duties of the householders Paath 8- Shravak Kartavya

पाठ ८ मो

श्रावक-कर्तव्य

षट् आवश्यक कर्म

देवपूजा गुरुपास्तिः स्वाध्यायः संयमस्तपः ।
दानं चेति गृहस्थानां षट्कर्माणि दिने दिने ॥७॥

(पद्मनन्दिपंचविंशतिका-उपासकसंस्कार)

अर्थ :-जिनेन्द्रदेवनी पूजा, निर्ग्रंथ गुरुओनी सेवा, स्वाध्याय,
संयम, (योग्यतानुसार) तप अने दान—अे छ कर्म श्रावकोअे
प्रतिदिन करवा योग्य छे.

Shat Avashak Karma

Devpooja Gurupaastih, Swaddhyaayah Sanyamastapah;
Doonam Cheti Gruhasthaanaamam Shatkarmani Dine Dine... 7
(Padmanandi panchavinshatika – Upaashak sanskaar)

House holders' six essential duties:

Worshipping the Omniscient Lord, serving monks, self study, self restraint, austerity and charity- these six essential duties must be performed by householders daily.

kirit

श्रावकना आठ मुणगुण

मद्यमांसमधुत्यागी त्यक्तोदुम्बरपंचकः ।

नामतः श्रावकः ख्यातो नान्यथाऽपि तथा गृही ॥७२६॥

(पंचाध्यायी)

अर्थ :-मद्य, मांस तथा मधनो त्याग करवावाणो अने पांच
★उदुम्बर इणोने छोडवावाणो गृहस्थ नामथी श्रावक कडेवाय छे પણ
मद्यादिकनुं सेवन करवावाणो गृहस्थ नामथी પણ श्रावक कडी शकतो नथी.

Shravak Naa 8 Mud Gun

Madhmaasmadhu Tyagi Tyoktodumbarpanchakah;
Naamatah Shravakah Khyato Nanyathaapi Tathaa Gruhi. 726
(Panchaadhyaayi)

Eight main attributes of a Jain house holder:

Jain Householder does not consume honey, meat, alcohol.
He avoids consuming five fig types of fruits like fruits of
banyan tree, fig tree, pipal tree, Kathumbar and paakar trees.
These fruits, when detached from tree, a whitish liquid ooze
out.

(Ref: Panchaadhyaayi stanza 726)

Lesson no. 9: asking for forgiveness.

Paath 9- Michhammi Dukkadam

પાઠ ૯ મો
મિચ્છા મિ દુક્કડં

આ ભવ ને ભવોભવ મહીં થયો વેરવિરોધ,
અંધ બની અજ્ઞાનથી, કર્યો અતિશય ક્રોધ;
તે સવિ મિચ્છા મિ દુક્કડં.

Aa Bhav Ne Bhavobhav Mahee Thayo Vervirodh,
Andh Bani Agnaanathi, Karyo Atishay Krodh;
Te Savi Michchhami Dukkadam.

In this life or in any other life, I may have committed Hostility or vengeance, or becoming blind with intense Anger, then I beg for forgiveness.

Lesson no. 9: asking for forgiveness. Paath 9- Michammi Dukkadam

જીવ ખમાવું છું સવિ, ક્ષમા કરજો સદાય,
વેરવિરોધ ટળી જજો, અક્ષયપદ—સુખ સોય;
સમભાવી આતમ થશે.

Jeev Khamavu Chu Savi, Kshamaa Karjo Saday,
Vervirodh Tali Jajo, Akshaypad- Sukh Soy;
Sambhavi Aatam Thase.

I forgive all the living beings. Please they also should
Forgive me. Vengeance and hostility will disappear.
Everyone will be living in peace and happiness forever.
Every one will achieve equanimity state

Lesson no. 9: asking for forgiveness. Paath 9- Michammi Dukkadam

ભારે કર્મી જીવડા, પીએ વેરનું ઝેર,
ભવાટવીમાં તે ભમે, પામે નહિ શિવ-લહેર;
ધર્મનો મર્મ વિચારજો.

Bhaare Karmi Jeevdaa, Piye Vernu Zer,
Bhavaataveema Te Bhame, Paame Nahi Shiv-Laher;
Dharm No Marm Vichaarjo.

The living being with intense infatuation keep on acquiring poison of vengeance. He keeps on wandering in the transmigration and can not achieve liberation.
Therefore every one must remember the meaning of the religion.

Apurva Avasar Lesson no. 10

पाठ १० मो

[परमपद प्राप्तिनी भावना कायोत्सर्गरूपे कहेवामां आवे छे]

(नमस्कार मंत्र ओलवो)

Contemplation for achieving the supreme state.
These stanzas are sung with meditative relaxation.
First one recites one Namokar mantra .

અપૂર્વ અવસર એવો ક્યારે આવશે ?
ક્યારે થઈશું બાહ્યાંતર નિર્ગ્રંથ જો ?
સર્વ સંબંધનું બંધન તીક્ષ્ણ છેદીને,
વિચરશું કવ મહત્પુરુષને પંથ જો ?
અપૂર્વ૦||૧||

Apoorva Avasar Evo Kyaare Aavashe?
Kyaare Thaishun Baahyaantar Nirgranth jo?
Sarva Sabandhanun Bandhan Tikshan Chhedine,
Vicharashun Kav Mahatpurushane Panth Jo? 1

Shrimadji here wishes for an unprecedented occasion. He wishes for getting rid of the external and internal bondage. He further wishes for removal of all the associations of the external world with his sharp knowledge and then to walk on the pathway shown by revered personalities in the past.

સર્વ ભાવથી ઔદાસીન્ય વૃત્તિ કરી,
માત્ર દેહ તે સંયમહેતુ હોય જો;
અન્ય કારણે અન્ય કશું કલ્પે નહીં,
દેહે પણ કિંચિત્ મૂર્છા નવ હોય જો.
અપૂર્વ૦૧૧૧

Sarva Bhaavathi Audaasinyavrutti Kari,
Maatra Deh Te Sanyamhetu Hoy Jo;
Anya Kaarane Anya Kashu Kalpe Nahin,
Dehe Pan Kinchit Moorchchhaa Nav Joy Jo. 2

Monk would like to be indifferent with all the activities. Even the physical body is also to be considered for mortification purpose only. He does not wish for any external instrumental causes. He does not have any liking for bodily activities.

દર્શનમોહ વ્યતીત થઈ ઉપજ્યો બોધ જે,
દેહ ભિન્ન કેવલ ચૈતન્યનું જ્ઞાન જો;
તેથી પ્રક્ષીણ ચારિત્રમોહ વિલોકીએ,
વર્તે એવું શુદ્ધસ્વરૂપનું ધ્યાન જો.
અપૂર્વ૦૧૧૩૧૧

Darshanmoh Vyatit Thai Oopajyo Bodh Je,
Deh Bhinna Keval Chaitanyanu Gnaan Jo;
Tethi Prakshin Charitramoh Vilokiye,
Varte Evu Shuddhaswaroopanu Dhyaan Jo. 3

With removal of right faith delusion, one now obtains true comprehension. He ends up with knowledge of the consciousness, different from non living physical body. This further leads to extreme diminishing of conduct related delusion. One now has knowledge about the eternal pure nature of the soul.

आत्मस्थिरता त्रण संक्षिप्त योगनी,
मुष्यपण्णे तो वर्ते देह पर्यंत ज्ञे;
घोर परिषद के उपसर्गलये करी,
आवी शके नहीं ते स्थिरतानो अंत ज्ञे.
अपूर्व०॥४॥

Atmasthirataa Tran Sankshipta Yogani,
Mukhyapane To Varte Dehparyant Jo;
Ghor Parishah Ke Upasarga Bhaye Kari,
Aavi Shake Nahin Te Sthirataano Ant Jo. 4

Here there is description of the 7th Spiritual development state. One is engrossed in his eternal true nature of self. There is self control of his mind, speech and bodily activities. Body is merely present with soul's association. Even in the afflictions or natural calamities, he is having inner strength and serenity.

સંયમના ડેતુથી યોગપ્રવર્તના,
સ્વરૂપલક્ષે જિનઆજ્ઞા આધીન જો;
તે પણ ક્ષણ ક્ષણ ઘટતી જાતી સ્થિતિમાં,
અંતે થાયે નિજસ્વરૂપમાં લીન જો,
અપૂર્વ૦ ॥ ૫ ॥

Sanyamanaa Hetuthi Yogapravartanaa,
Swarooplakshe Jinaagna Aadhin Jo;
Te Pan Kshan Kshan Ghatati Jaati Sthitimaa,
Ante Thaaye Nijswaroopamaa Leen Jo. 5

This stanza is mainly from 6th spiritual state. The external activities are performed with self restraints and that too according to command laid by Omniscient Lord. Even this state gets further reduce as he is obtaining inner peace and strength. His aim is to give up all his reflective thoughts and to get engrossed in the inner self.

પંચ વિષયમાં રાગ-દ્વેષ વિરહિતતા,
પંચ પ્રમાદે ન મળે મનનો ક્ષોભ જો;
દ્રવ્ય ક્ષેત્ર ને કાળ ભાવ પ્રતિબંધ વણ,
વિચરવું ઉદયાધીન પણ વીત લોભ જો.
અપૂર્વં ॥ ૬ ॥

Panch Vishayamaa Raagdvesh Virahitataa,
Panch Pramaade Na Male Manano Kshobh Jo;
Dravya,Kshetra Ne Kaal,Bhaav Pratibandh Van,
Vicharavun Udayaadhin Pan Veetlobh Jo. 6

For obtaining the inner peace and strength,
one removes his attachment and carelessness
with the objects of five Senses. He also
removes his attachment related to substance,
area, time and inclinations. He remains in
equanimity during the fruition of karma.

ક્રોધપ્રત્યે તો વર્તે ક્રોધસ્વભાવતા,
માનપ્રત્યે તો દીનપણાનું માન જો;
માયાપ્રત્યે માયા સાક્ષી ભાવની,
લોભ પ્રત્યે નહીં લોભ સમાન જો.
અપૂર્વ૦૧૧૭૧૧

Krodh Pratye To Varte Krodhswabhaavataa,
Maan Pratye To Deenpanaanun Maan Jo;
Maayaa Pratye Maayaa Saakshi Bhaavni,
Lobh Pratye Nahin Lobh Samaan Jo. 7

In this stanza there is importance given to the removal of toxic emotions. He remains in equanimity state during fruition of karma. He does not become angry for any reason. He is in the state of utmost modesty. During deceitful situation he remains engrossed in his inner state. He also maintains his unselfish state. This way, he avoids anger, deceit, ego and greed.

બહુ ઉપસર્ગ-કર્તાપ્રત્યે પણ ક્રોધ નહીં,
વંદે ચક્રિ તથાપિ ન મળે માન જો;
દેહ જાય પણ માયા થાય ન રોમમાં,
લોભ નહીં છો પ્રબળ સિદ્ધિ નિદાન જો.
અપૂર્વ૦૧૧૮૧૧

Bahu Upasargakartaa Pratyee Pan Krodh Nahin,
Vande Chakri Tathaapi Na Male Maan Jo;
Deh Jaay Pan Maayaa Thaay Na Rom Maa,
Lobh Nahin Chho Prabal Siddhi Nidaan Jo. 8

When there is fruition of karma and some one is giving afflictions, he remains in forbearance state. Even universal monarch praises, he maintains in total modesty. Even the extreme situations with body occurs, he does not have any affection towards it. Even with his intense meditative state, monk may obtains certain super natural powers but does not have greed towards them. In any untoward situation, he remains engrossed in his inner state.

નગ્નભાવ, મુંડભાવ સહ અસ્નાનતા,
અદંતધોવન આદિ પરમ પ્રસિદ્ધ જો;
કેશ, રોમ, નખ કે અંગે શૃંગાર નહીં,
દ્રવ્યભાવ સંયમમય નિર્ગ્રંથ સિદ્ધ જો.
અપૂર્વ૦૧૧૯૧૧

Nagnabhaav, Mundabhaav Sah Asnaanataa,
Adantadhovan Aadi Param Prasiddh Jo;
Kesh, Rom, Nakh Ke Ange Shrungaar Nahin,
Dravyabhav Sanyammay Nirgranth Siddha Jo. 9

Nakedness, shaving of hairs, not taking showers not to clean teeth, etc. are the hallmarks for a true naked saint. He does not care for his hairs, body or the nails and does not have any ornaments on the body. In this pattern this true monk has self restraints from internally as well as external ties.

શત્રુ મિત્ર પ્રત્યે વર્તે સમદર્શિતા,
માન અમાને વર્તે તે જ સ્વભાવ જો;
જીવિત કે મરણે નહીં ન્યૂનાધિકતા,
ભવ મોક્ષે પણ શુદ્ધ વર્તે સમભાવ જો.
અપૂર્વ૦ ॥ ૧૦ ॥

Shatru Mitra Pratye Varte Samdarshitaa,
Maan Amaane Varte Te J Swabhaav Jo;
Jivit Ke Marane Nahin Nyooonadhikataa,
Bhav Mokshe Pan Shuddh Varte Sambhaav Jo. 10

He has impartiality towards friends or foes. He may be getting respect or insult but remains in innate state. He feels same for long or short life span. He has equanimity, whether there is going to be next life or the ultimate liberation state.

એકાકી વિચરતો વળી સ્મશાનમાં,
વળી પર્વતમાં વાઘ સિંહ સંયોગ જો;
અડોલ આસન ને મનમાં નહિ ક્ષોભતા,
પરમ મિત્રનો જાણે પામ્યા યોગ જો.
અપૂર્વ૦ ॥ ૧૧ ॥

Ekaaki Vicharato Vali Smashaanamaa,
Vali Parvatamaa Vaagh Sinh Sanyog Jo;
Adol Aasan Ne Manamaa Nahin Kshobhataa,
Param Mitrano Jaane Paamyaa Yoga Jo. 11

True naked monk wanders around alone in cemetery. In mountains he may encounter lion or tiger but remains in equanimity and does not have any disturbance of his inner peace. He just considers them as his friends.

धोर तपश्चर्यामां पण मनने ताप नडीं,
सरस अन्ने नडीं मनने प्रसन्न भाव जो;
रजकण के रिद्धि वैमानिक देवनी,
सर्वे मान्या पुद्गल एक स्वभाव जो.
अपूर्व०॥१२॥

Ghor Tapashcharyaamaa Pan Manane Taap Nahin,
Saras Anne Nahin Manane Prasanna Bhav Jo;
Rajkan Ke Riddhi Vaimaanik Devani,
Sarve Maanyaa Pudgal Ek Swabhaav Jo. 12

True naked monk does not have any anguish while performing intense austerity. He does not have any pleasure receiving great meals. Even receiving an atom or the prosperity of the empyrean celestial living beings this monk considers it to be simply a form of matter only and does not get impressed up on.

Lessson No. 11: Resolution Pratyaakhyaan

When one performs both these pratikraman together then he/she takes the resolution as shown in next two slides.

पाठ १६ मे।

प्रत्याभ्यान

द्विसयरिमं xपच्यक्ष्णामि

(सूरे ङ्गणे नमोष्कारसहितं पच्यक्ष्णामि—जे नोकारसी
करवी होय तो.)

यद्विहं पि आहारं—असणुं, पाणुं, आद्यं, साद्यं,
अन्नत्थणुसोणेणुं, सडससागारेणुं, महत्तरागारेणुं, सव्वसमाधि-
वित्तियागारेणुं *वोसिरामि.

अर्थः—धार्या प्रमाणे नमस्कार मंत्र लणुं त्यां सुधी हुं
चार प्रकारना आहार—सोअन्न, पान, ^१आद्यं अने ^२स्वाद्यंनो
त्याग करुं छुं; आ आहारोना त्याग चार ^३आगारे राणी करवामां
आवे छे. ते आ प्रमाणे : ^४अनासोण, ^५सडसाकार, ^६महत्तराकार,
^७सव्वसमाधिप्रत्याकार.

Resolution – Pachchakhaan Lesson no. 11

I take the resolution for not accepting cooked food- bhojan-, drinking water- paan-, fruits and dry fruits- khaadim-, and mouth freshener- swaadim- for a prescribed amount of time. I will break this resolution after reciting namokar mantra.

This resolution has four exceptions- aagaar: They are:

- #1: if I forgot about my resolution and also by mistake broke the resolution ahead of prescribed time- anaabhog.
- #2: If there is accidental ingestion i.e. rain water falling in the mouth – sahasaakaar
- #3: If there is going to be more shedding of karma, then one breaks the resolution earlier with permission from Guru- Mahattaraakaar
- #4: If I am not able to remain in equanimity state or there is need for medication etc. – Sarva Samaadhi Pratyaakaar.

पाठ १२ मो
जिनजीनी वाणी

Paath 12- Jinji Ni Vaani

Lesson No.12
Poem
Omniscient Lord's message

સીમંધર| મુખથી ફૂલડાં ખરે,
એની કુંદકુંદ ગૂંથે માળ રે,
જિનજીની વાણી ભલી રે...સીમંધર૦

Seemandhar Mukhthi Phulda Khare,
Aeni Kund Kund Gunthe Maal Re,
Jinjinee Vaani Bhali Re...Simandhar .

From Lord Simandhar Swami's mouth, Omkaar form of diving sound type of flowers are dispersing. Aachaarya Kund Kund is making garland out of these flowers of Omkaar divine sound. He has created Holy scriptures from these divine message. Omniscient Lord's elegant words are really great.

વાણી ભલી મન લાગે રળી,
જેમાં સાર—સમય શિરતાજ રે,
જિનજીની વાણી ભલી રે...સીમંધર૦

Vaani Bhali Mann Laage Rali,
Jemaan Saar-Samay Shirtaaj Re,
Jinjinee Vaani Bhali Re..Simandhaar

This divine sound type of message from Lord Simandhar Swami
Is deep meaningful spiritual message and it feels great in my heart.
This gives important message about the eternal nature of the pure
Soul substance.
I sincerely bow down to Lord Simandhar Swami's divine message.

गूंथ्यां पाहुड ने गूंथ्युं पंच्यास्ति,
गूंथ्युं प्रवचनसार रे,
जिनजनी वाणी भली रे.

Gunthya Paahud Ne Gunthyu Panchaasti,
Gunthyu Pravachansaar Re,
Jinjinee Vaani Bhali Re.

From this divine message, Aachaarya Kund Kund created few of the scriptures.
They are Asht Padhud, Panchaastikaay, Pravachansaar.
I sincerely bow down to Lord Simandhar Swami's divine message

ગૂંથ્યું નિયમસાર, ગૂંથ્યું રયણસાર,
ગૂંથ્યો સમયનો સાર રે,
જિનજીની વાણી ભલી રે.....સીમંધર૦

Gunthyu Niyamsaar, Gunthyu Rayansaar,
Gunthyo Samayno Saar Re.
Jinjinee Vaani Bhali Re. ... Simandhar

Further, Aachaarya Kund Kund Dev also created Niyamsaar, Rayansaar
And the best of best is creation of Samaysaar.
I sincerely bow down to Lord Simamdhara Swami's divine message.

સ્યાદ્વાદ કેરી સુવાસે ભરેલો,
જિનજીનો ઝંકારનાદ રે,
જિનજીની વાણી ભલી રે.

Swadwaad Keri Suvaase Bharelo,
Jinjino Omkaarnaad Re,
Jinjinee Vaani Bhali Re.

In the divine message of Lord Simandhar Swami, there is full of dialectic Relativism- syaadvaa- present. The divine Omkaar sound includes all the angles of The fact. It is comprehensive knowledge of the reality and universe. I sincerely bow down to the divine message of Lord Simandhar Swami.

વંદું જિનેશ્વર, વંદું હું કુંદકુંદ,
વંદું એ ઐકારનાદ રે,
જિનજીની વાણી ભલી રે....સીમંધર૦

Vandu Jineshwar, Vandu Hu Kund Kund,
Vandu Ae Omkaarnaad Re,
Jinjinee Vaani Bhali Re...Simandhar..

Therefore, I bow down to Omniscient Lord, and to Achaarya Kund Kund Dev, who Opened the deep secrets of Lord's message. I also bow down to the divine Omkaar Sound.

I sincerely bow down to the divine message of Lord Simandhar Swaami.

હેડે હજો, મારા ભાવે હજો,
મારા ધ્યાને હજો જિનવાણ રે,
જિનજીની વાણી ભલી રે.

Haide Hajo. Maaraa Bhaave Hajo,
Maaraa Dhyaane Hajo Jinvaan Re,
Jinjinee Vaani Bhali Re.

I sincerely wish to have this divine message to remain with me all the time. May it
Stays with my heart all the time and also reflected up on in my thoughts and actions.
It should become part of my life.
I sincerely bow down to the divine message of Lord Simandhar Swaami.

જિનેશ્વરદેવની વાણીના વાયરા,
વાજો મને દિનરાત રે,
જિનજીની વાણી ભલી રે....સીમંધર૦

Jineshwar Dev Ni Vaanina Vayraa,
Vajo Mane Din Raat Re,
Jinjinee Vaani Bhali Re....Simandhar..

I sincerely wish to have the divine message become part of my lifestyle.
It should remain in my mind all the time of day and night.
I sincerely bow down to the divine message of Lord Simandhar Swaami.

पाठ १३ मो
अंतिम मंगल

Paath 13- Antim Mangal

My solemn prayer at the end.

kirit

तत्प्रति प्रीतिचित्तेन येन वार्तापि हि श्रुता ।
निश्चितं स भवेद्भव्यो भाविनिर्वाणभाजनम् ॥ २३ ॥

[पद्मनंदिपंचविंशतिका— एकत्वसप्तति]

अर्थ :— જે જીવે પ્રસન્નચિત્તથી આ ચૈતન્યસ્વરૂપ આત્માની વાત પણ સાંભળી છે તે ભવ્ય પુરુષ ભવિષ્યમાં થનારી મુક્તિનું અવશ્ય ભાજન થાય છે.

Tatprati Preetichittenna Yena Vaartaapi Hi Shruta;
Nishtitam Sa Bhavedbhavyo Bhaavi Nirvaan Bhaajnam
(Padmanandi Panchvinshitikaa- Ekatvam Saptati)

Aachaarya Padmanandi in His scripture of Pandmanandi Panchvinshitika Describes that:

The person, who has listen to the message of the conscious natured soul With utmost attention, is definitely a living being capable of liberation- bhavya Jiv-. And definitely he will achieve the state of liberation in future.

kirit

सर्वमंगलमांगल्यं सर्वकल्याणकारकं ।
प्रधानं सर्वधर्माणां जैनं जयतु शासनम् ॥

Sarva Mangal Maangalyam, Sarva Kalyana Kaarakam,
Pradhaanam Sarva Dharmaanaam, Jainam Jayatu Shasanam.

Jain philosophy is the best amongst all and benefitting to me the most and therefore it stands tall and firm. I bow down to it and wish to have it remain best forever.

ઇતિ બીજું પ્રતિક્રમણ પૂર્ણ થયું.

Iti Biji Pratikraman Purn Thayu.

End of the second Pratikraman.

kirit

Jai Jinendra